

สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ของครูในคณะภคินีเซนต์ ปอล เดอ ชาร์ตร
เขตกรุงเทพมหานคร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
พฤษภาคม 2555

สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ของครูในคณะภคินีเซนต์ ปอล เดอ ชาร์ตร
เขตกรุงเทพมหานคร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ

พฤษภาคม 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ของครูในคณะภคินีเซนต์ ปอล เดอ ชาร์ตร
เขตกรุงเทพมหานคร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
พฤษภาคม 2555

สุรางค์ ศรีสุทรีนันท์. (2555). *สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของครูในคณะภคินีเซนต์ ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร*. ปรินซ์นิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
คณะกรรมการควบคุม: อาจารย์ ดร.อัศวิน มณีอินทร์, อาจารย์ ดร.วินิตา เจียรนัย.

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขต กรุงเทพมหานคร ตามตัวแปรเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้ากิจกรรมโรงเรียน ผู้ให้บริการกิจกรรมโรงเรียนและครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร 20 คน ซึ่งตอบแบบสัมภาษณ์ชนิดไม่มีโครงสร้าง และ ครูโรงเรียนในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร จำนวน 300 คน สำหรับตอบแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ทำการวิเคราะห์สถิติด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที (t – test) และค่าความแปรปรวน (F – test)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การสัมภาษณ์เกี่ยวกับความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขต กรุงเทพมหานครดำเนินการจัดเหมือนกันทุกปี เป็นกิจกรรมวัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรมนันทนาการอื่นๆ ได้แก่ กิจกรรมนันทนาการจัดตามความต้องการและเหมาะสม โดยมอบให้แต่ละโรงเรียนดำเนินการเองเป็นส่วนใหญ่ และเป็นไปตามนโยบายของโรงเรียนในคณะภคินีเซนต์ ปอล เดอ ชาร์ตร

2. การตอบแบบสอบถามพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นครูเพศหญิง อายุระหว่าง 41-50 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งมีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท และมีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป

3. ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการพบว่า มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการจัดการและดำเนินการ ด้านการบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมนันทนาการ ด้านงบประมาณ และด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ

4. การเปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขต กรุงเทพมหานครที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน

STATES AND NEED FOR RECREATION ACTIVITIES MANAGEMENT OF THE TEACHER
IN ST.PAUL DE CHART SCHOOL, BANGKOK

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Science Degree in Recreation Management
at Srinakharinwirot University
May 2012

Surang Srisuthinun. (2012). *States and Needs for Recreation Activities Management of the Teachers in St.Paul De Chart Schools, Bangkok*. Master Thesis, M.S. (Recreation Management). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisors Committee: Dr. Assawin Manee-in, Dr. Winida Jiaranai.

This study aimed to investigate and compare the states and needs for recreation activities management of the teachers in St.Paul De Chart schools, Bangkok according to gender, age, academic level, salary and experience of work. The sample group of interviewing consisted of 20 administrators and 300 teacher of St.Paul de chart for rating scale questionnaire. The data were analysed and presented by frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test.

The result was as follows:

1. The data from the interview concerned states of recreation activities management needs of the teachers in St.Paul de chart showed that there were the same activities every year with the traditional and other activities which were appropriate and they were pleasant for recreation activities. Most of them needed the recreation activities in their school according to the policy of St.Paul de Chart school.
2. The data from questionnaire showed that the most of respondents were female, aged between 41-50, holding the bachelor degree, salary of 10,001-20,000 bahts and experience of work with more than 10 years.
3. The recreation activities management needs were at high level in all aspects in namely, management, service staff, equipment and facilities, budget and type of recreation activities.
4. The teacher of St.Paul de chart school with different gender, age, academic level, salary and experience of work gained recreation activities needs, there were no significant differences among them.

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก อาจารย์ ดร.อัศวิน มณีอินทร์ และ อาจารย์ ดร.วินิตา เจียรนัย ประธานและกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำและวิธีการแก้ไขปรับปรุงอย่างดี และขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.กำโชค เผือกสุวรรณ รองศาสตราจารย์ เทเวศร์ พิริยะพจน์ท์ กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติมในการสอบปากเปล่า ทุกท่านที่กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ และข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ทำให้ผู้วิจัยดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.กำโชค เผือกสุวรรณ รองศาสตราจารย์ เทเวศร์ พิริยะพจน์ท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชัยโรจน์ สายพันธุ์ ดร.มาฆะ ภูจินดา และ นางสาวมุกดา มุ่งหมาย ประธานฝ่ายวิชาการคณะภคินี เซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณโรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ โรงเรียนเซนต์คาทาลิกคอนแวนต์ โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนแวนต์ และโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์คอนแวนต์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ดำเนินการเก็บข้อมูลการวิจัยในโรงเรียนของท่านเป็นอย่างดี ตลอดจนขอขอบคุณคณะครูในโรงเรียนคณะภคินีเซนต์ ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานครทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือทำแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณภาควิชาสหพันธนาการและเจ้าหน้าที่ที่ให้ความช่วยเหลือในการทำปริญญานิพนธ์จนสำเร็จเรียบร้อย ขอกราบขอบพระคุณท่านอธิการบดีโรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ ที่ให้การสนับสนุนทุนการศึกษาจนจบการศึกษา

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการศึกษารื่องนี้จะเป็นประโยชน์แก่นิสิต ผู้เกี่ยวข้อง และผู้ที่สนใจเกี่ยวกับสหพันธนาการต่อไป และการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ลุล่วงไปด้วยดีและประสบความสำเร็จในการศึกษา จึงขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

สุรางค์ ศรีสุทธินันท์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
สมมติฐานในการวิจัย	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวความคิดเกี่ยวกับสภาพและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ	8
แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการ	13
แนวความคิดและหลักการจัดกิจกรรมนันทนาการ	17
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียนในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	42
3 วิธีดำเนินการวิจัย	48
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	48
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	49
การเก็บรวบรวมข้อมูล	50
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	51
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	51
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	53
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	53

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	75
สรุปผลการวิจัย	76
อภิปรายผล	79
ข้อเสนอแนะ.....	85
 บรรณานุกรม.....	 88
 ภาคผนวก	 93
ภาคผนวก ก	94
ภาคผนวก ข	98
ภาคผนวก ค	105
 ประวัติย่อผู้วิจัย.....	 107

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนสังกัดคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร	49
2 ข้อมูลทั่วไปของครูในคณะภคินีเซนต์ ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้และประสบการณ์ทำงาน	57
3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ ครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร.....	58
4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ ครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการ และดำเนินการ.....	59
5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ ครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการบุคลากร ผู้ให้บริการ.....	60
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ ครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมนันทนาการ	61
7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ ครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร ด้านงบประมาณ	62
8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการกิจกรรมนันทนาการของ ครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร ด้านประเภท กิจกรรมนันทนาการ.....	63
9 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายปัญหาการจัดกิจกรรม นันทนาการของตำรวจจราจร กองบังคับการตำรวจนครบาล 6 กองบัญชาการ ตำรวจนครบาล โดยรวมทุกด้านจำแนกตามเพศ.....	64
10 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายความต้องการกิจกรรม นันทนาการของครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมทุกด้าน จำแนกตามอายุ	65
11 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายความต้องการกิจกรรม นันทนาการของครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมทุกด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา	67

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
12 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายความต้องการกิจกรรม นันทนาการของครูในคณะภคินีซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมทุกด้าน จำแนกตามรายได้	69
13 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายความต้องการกิจกรรม นันทนาการของครูในคณะภคินีซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมทุกด้าน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	71
14 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความต้องการการจัดกิจกรรม นันทนาการ โดยจำแนกตามเพศ	72
15 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความต้องการการจัดกิจกรรม นันทนาการ โดยจำแนกตามอายุ	73
16 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความต้องการการจัดกิจกรรม นันทนาการ โดยจำแนกตามระดับการศึกษา	73
17 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความต้องการการจัดกิจกรรม นันทนาการ โดยจำแนกตามรายได้	74
18 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความต้องการการจัดกิจกรรม นันทนาการ โดยจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	74

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) และฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ได้มุ่งเน้นเรื่องการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญสูงสุด และเป็น การเร่งด่วนในการพัฒนาประเทศชาติให้เกิดประสิทธิผล โดยให้ความสำคัญการพัฒนาคนคือ “มุ่งให้ คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” ไปสู่เป้าหมาย โดยที่คนทุกเพศทุกวัยต้องมีคุณภาพและสุขภาพดี เป็นคนดี เป็นคนเก่ง มีระเบียบวินัย รู้หน้าที่ มีความซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อสังคม มีคุณภาพ ชีวิตที่ดี(การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2551: 56-57) ดังที่ จูรินทร์ ลักษณะวิศิษฎ์ กล่าวถึง แผนการศึกษาชาติฉบับปรับปรุง พ.ศ.2552-2559 ว่า เป็นแผนที่มีความทันสมัยมีประโยชน์และมี คุณค่าในการพัฒนาประเทศ ซึ่งมีสาระสำคัญของแผนได้ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่อยู่บน พื้นฐานของความสมดุล รู้จักพอประมาณ อย่างมีเหตุผล มีความรอบรู้ทันโลก เพื่อมุ่งการพัฒนา อย่างยั่งยืน โดยการพัฒนาประชาชนให้มีคุณภาพ ชีวิตที่ดี มีสมรรถภาพทางกายและสุขภาพจิตดี เป็นต่อการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553: ออนไลน์)

จากแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2552-2559 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553: ออนไลน์) ทำให้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาโดยสำนักงานพัฒนาการกีฬานันทนาการ ได้ จัดทำแผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ.2550-2554) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนันทนาการและการใช้เวลาว่าง ให้เป็นประโยชน์สู่ประชาชนทุกภาคส่วน สนับสนุนและส่งเสริมด้วยวิธีการต่าง ๆ ให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนได้เห็นความสำคัญ และร่วมมือในการจัดกิจกรรมนันทนาการ ให้กับบุคคลากรต่างๆที่อยู่ในองค์กรนั้นๆและชุมชนได้ ปฏิบัติเป็นประจำ (แผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติ ฉบับที่1 พ.ศ.2550-พ.ศ. 2554: 10-12) จะเห็น ได้ว่ากิจกรรมนันทนาการเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการส่งเสริมพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ทั้งทางด้าน ร่างกาย จิตใจ สติปัญญาและอารมณ์ กิจกรรมนันทนาการเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะช่วยในการพัฒนา คุณภาพชีวิตของคนไทยในปัจจุบันได้ เพราะกิจกรรมนันทนาการเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิต ความเป็นอยู่ของมนุษย์ เป็นกิจกรรมก่อให้เกิดการผ่อนคลายความตึงเครียดจากการทำงานใน ชีวิตประจำวัน กิจกรรมนันทนาการที่มีส่วนช่วยส่งเสริมและพัฒนาบุคคลนั้นมีหลายรูปแบบ

ดังนั้น สถาบันการศึกษาระดับโรงเรียนต่างๆ จึงจัดดำเนินการพัฒนาบุคลากรภายใน โรงเรียนขึ้นอย่างจริงจัง โดยพัฒนาศักยภาพของครูให้เป็นครูที่มีคุณภาพ คือมีความสามารถในการ สอนนักเรียน มีความรู้ดีและสุขภาพสมบูรณ์ ทั้งกายและจิตใจ โดยจัดโครงการกิจกรรมเพื่อส่งเสริม คุณลักษณะของความเป็นครู เป็นโครงการเผยแพร่ศิลปะและวัฒนธรรม โครงการกีฬาและ นันทนาการในโรงเรียน โครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและดำเนินการมาโดยต่อเนื่อง สำหรับ โครงการนันทนาการในโรงเรียนถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญโครงการหนึ่งที่สามารถเสริมสร้างและ

พัฒนาคุณภาพและบุคลิกภาพของครูได้ ดังที่ กำโศก เมื่อทศวรรษ (2540: 5) กล่าวว่านันทนาการเป็นเครื่องมือในการพัฒนาอารมณ์สุขได้อย่างดีเยี่ยม และยังพัฒนาบุคลิกภาพด้านความคิดและสติปัญญาได้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง สามารถพัฒนาตัวเองให้เป็นบุคคลขั้นแนวหน้าของสังคมได้อย่างราบรื่นจะกลายเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพขององค์กรอย่างชัดเจน

คณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร์ เขต กรุงเทพมหานคร ที่มีทั้งหมด 4 แห่ง ประกอบด้วย ครูในโรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนแวนต์ โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนแวนต์ และโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์ ครูทุกคนในคณะภคินีที่เป็นบุคลากรของโรงเรียนต่างก็มีภาระหน้าที่ในการสอนให้ความรู้และดูแลทุกข์สุขนักเรียนอย่างจริงจัง นอกจากนั้น ยังมีหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโรงเรียนอีกมากมาย ทำให้เป็นภาระหนักในการปฏิบัติหน้าที่นั้นทำให้เหนื่อย เมื่อยล้าร่างกายและสมรรถนะทางจิตใจลดต่ำลงได้ ส่งผลให้เกิดความเครียด อาจทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานลดต่ำลง คุณภาพและศักยภาพของโรงเรียนก็จะลดลงตามไปด้วย เพราะครูคือบุคลากร ซึ่งเป็นทรัพยากรขององค์กรของโรงเรียน เสมือนเฟืองตัวหนึ่งของเครื่องจักรใหญ่ที่สำคัญที่สุด ถ้าครูมีศักยภาพต่ำลงอันเนื่องมาจากการงานหนัก ความเครียดเกิดขึ้น ประสิทธิภาพในการทำงานทุกงานลดลง โรงเรียนก็ขาดศักยภาพไปด้วย

สำหรับผู้บริหารโรงเรียนคณะภคินี เซนต์ ปอล เดอ ชาร์ตร์ เขต กรุงเทพมหานคร เห็นความจำเป็นและความสำคัญ ในการบริหารจัดการเพื่อแก้ปัญหา ให้ครูมีคุณภาพและศักยภาพในการทำงานโดยการนำกิจกรรมนันทนาการมาเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งในการดำเนินการบริหารจัดการซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ.2550-2554) จึงได้จัดกิจกรรมนันทนาการในเวลาว่างอย่างหลากหลาย ให้กับครูและบุคลากรอื่นๆในโรงเรียนเพื่อเป็นการส่งเสริมสุขภาพสมรรถภาพและผ่อนคลายความตึงเครียด ในการจัดกิจกรรมนันทนาการของแต่ละโรงเรียนมีความแตกต่างกันตามความเหมาะสมกับสภาพของแต่ละโรงเรียน บางโรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมได้ไม่สมบูรณ์ มีกิจกรรมเล็กๆ น้อยๆ จัดในอาคารเรียนเท่านั้น เพราะมีพื้นที่จำกัด บางโรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมหลากหลายรูปแบบมีทั้งจัดในสนามและภายในอาคาร นอกจากนั้น มีการประชาสัมพันธ์ถึงคุณค่าและประโยชน์ของกิจกรรมนันทนาการน้อย ทำให้ครูรับรู้ได้อย่างไม่ทั่วถึงขาดความสนใจ และครูส่วนใหญ่ใช้เวลาว่างหลังเลิกเรียนหรือเวลาว่างจากการสอนไปทำภาระกิจอื่นๆมากกว่าจะใช้เวลาว่างมาเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ

จากสภาพการณ์ข้างต้น ผู้วิจัยได้เห็นความสำคัญของกิจกรรมนันทนาการจึงได้ศึกษาสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ของครูคณะภคินีเซนต์ ปอล เดอ ชาร์ตร์ เขต กรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาถึงปัญหาที่เกิดขึ้นรวมทั้งแนวทางในการจัดกิจกรรมนันทนาการให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของครูคณะภคินีเซนต์ ปอล เดอ ชาร์ตร์ เขต กรุงเทพมหานครและเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการจัดกิจกรรมนันทนาการให้กับครูคณะภคินีเซนต์ ปอล เดอ ชาร์ตร์ เขต กรุงเทพมหานครในอนาคตต่อไป

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขต กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และประสบการณ์การทำงาน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร เพื่อฝ่ายบริหารและคณะกรรมการดำเนินการโครงการได้นำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาการจัดกิจกรรมนันทนาการของครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร ให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้ากิจกรรมโรงเรียน ผู้ให้บริการกิจกรรมโรงเรียนและครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร 4 โรงเรียนได้แก่ ครูโรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ ครูโรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนแวนต์ ครูโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์ จำนวน 675 คน (ฝ่ายธุรการโรงเรียน: 2553)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับสัมภาษณ์ อันได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้ากิจกรรมโรงเรียน ผู้ให้บริการกิจกรรมโรงเรียนและครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร 4 โรงเรียน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง(Purposive sampling) ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนละ 1 คน หัวหน้ากิจกรรมโรงเรียนละ 1 คน และผู้ให้บริการการจัดกิจกรรมโรงเรียนละ 3 คน รวมกลุ่มตัวอย่างใช้ในการสัมภาษณ์จำนวน 20 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับแบบสอบถาม ครูโรงเรียนในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ทั้ง 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนแวนต์ โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์ จำนวน 675 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยจำแนกครูออกเป็นครูชาย-ครูหญิง ในแต่ละโรงเรียน ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบกับตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 :608) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 248 คน แต่เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่พอเพียง ผู้วิจัยเก็บเพิ่มอีก 52 ชุดเป็นจำนวนทั้งสิ้น 300 ชุด

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ครูคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น ดังนี้

- 1.1 เพศ
- 1.2 อายุ
- 1.3 ระดับการศึกษา
- 1.4 รายได้
- 1.5 ประสบการณ์การทำงาน

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพและความต้องการจัดกิจกรรมนันทนาการ

- 2.1 ด้านการจัดการและดำเนินการ
- 2.2 ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ
- 2.3 ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก
- 2.4 ด้านงบประมาณ
- 2.5 ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพ หมายถึง ภาวะ หรือสภาพที่เป็นอยู่จริง ซึ่งงานวิจัยนี้ หมายถึง สภาพการจัดโครงการกิจกรรมนันทนาการของครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ประกอบด้วย โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนแวนต์ โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนแวนต์ โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์

2. ความต้องการ ความอยากได้ ความประสงค์งานวิจัยนี้ หมายถึง ความต้องการการจัดกิจกรรมแบบนันทนาการประเภทต่างๆ เพื่อบริการ ครูคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร ได้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการตามความสนใจในเวลาว่าง

3. การจัดกิจกรรมนันทนาการ หมายถึง กิจกรรมนันทนาการที่จัดขึ้นให้กับครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนแวนต์ โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนแวนต์ โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์ เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์และลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ในรูปแบบต่างๆ ซึ่งผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านการจัดและดำเนินการ หมายถึง การวางแผนการทำงานโดยคำนึงถึงหลักและทฤษฎีการบริหารของ 4M's อันประกอบด้วยการบริหารจัดการเกี่ยวกับบุคคลที่ทำหน้าที่ดำเนินการบริหารจัดการเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินในการดำเนินงานต่างๆ ได้แก่ การใช้จ่าย วัสดุ ครุภัณฑ์ ค่าตอบแทน ค่าใช้สอย เป็นต้น

3.2 ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ หมายถึง เจ้าหน้าที่บุคลากรโรงเรียนผู้ทำหน้าที่ให้บริการต่างๆ ประจำอยู่ ณ บริเวณจัดกิจกรรมนั้นๆ อีกทั้งดูแลเอาใจใส่ให้ความสะดวกปลอดภัย ในการใช้อุปกรณ์ การประกอบกิจกรรมของครู รวมทั้งผู้นำกิจกรรมนั้นหามาการประเภทต่างๆด้วย

3.3 ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง วัสดุ สิ่งของและบริเวณพื้นที่ที่ให้บริการด้านกิจกรรมนั้นหามาการของโรงเรียน

3.4 ด้านงบประมาณ หมายถึง แผนเบ็ดเสร็จซึ่งแสดงออกในรูปตัวเงินแสดงโครงการดำเนินงานทั้งหมดในระยะหนึ่ง รวมถึงการกะงบประมาณการบริหารกิจกรรม โครงการและค่าใช้จ่าย ตลอดจนทรัพยากรที่จำเป็นในการสนับสนุนการดำเนินงานตนให้บรรลุตามแผน

3.5 ด้านประเภทกิจกรรมนั้นหามาการ หมายถึง กิจกรรมนั้นหามาการประเภทต่างๆ ที่โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนแวนต์ โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนแวนต์ โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์ จัดให้เข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจในเวลาว่าง มีทั้งกิจกรรมนั้นหามาการในร่มและกลางแจ้ง อาทิเช่น การเต้นแอโรบิค การเสริมสร้างสมรรถภาพและสุขภาพ การร้องเพลง ดนตรี อ่านหนังสือ การท่องเที่ยว งานสังสรรค์ งานวัฒนธรรมประเพณี การบำเพ็ญประโยชน์ การกีฬาและเกมส์ เป็นต้น

4. ครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร หมายถึง ครูประจำที่ปฏิบัติหน้าที่ อยู่ในโรงเรียนคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตรเขต กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยครูโรงเรียน 4 แห่ง ได้แก่ ครูโรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ ครูโรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนแวนต์ ครูโรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนแวนต์ และครูโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์ งานวิจัยนี้แบ่งออกเป็นดังนี้

4.1 เพศ หมายถึง ลักษณะทางกายภาพทางเพศของครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร แบ่งเป็นชายและหญิง

4.2 อายุ หมายถึง อายุของครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร แบ่งเป็นอายุ 20-30 ปี อายุ 31-40 ปี อายุ 41-50 ปี และอายุมากกว่า 50 ปี

4.3 ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น ปริญญาตรี ป.บัณฑิตและปริญญาโท

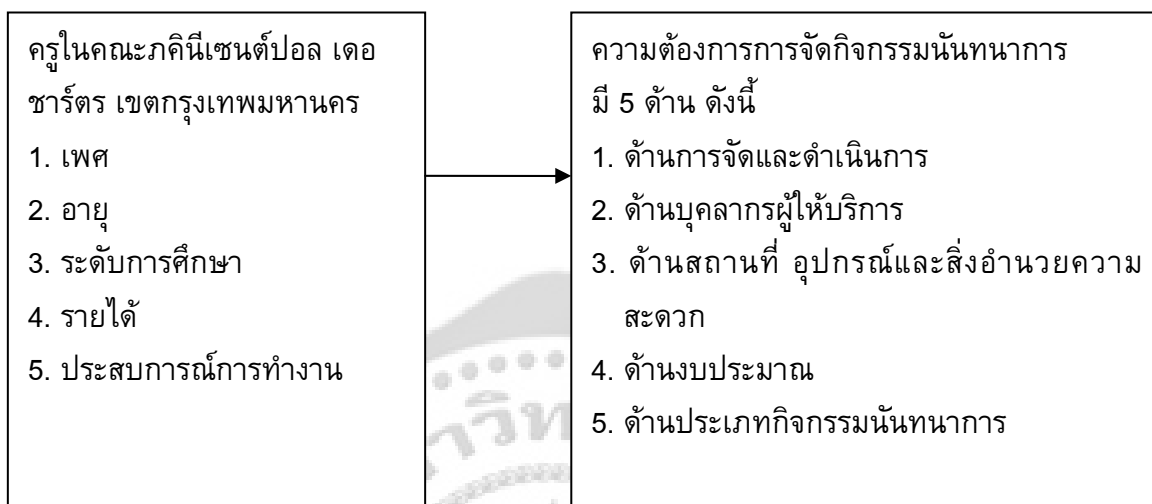
4.4 รายได้ หมายถึง เงินเดือนประจำและรายได้อื่นๆ เช่น ค่าจ้างจากการสอนพิเศษ เป็นต้น ของครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น น้อยกว่า 10,000 บาท 10,001-20,000 บาท 20,001-30,000 บาท และ มากกว่า 30,000 บาท

4.5 ประสบการณ์การทำงาน หมายถึง ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานตั้งแต่เริ่มปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น 1-5 ปี 6-10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

สมมุติฐานในการวิจัย

1. ครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน
2. ครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน
3. ครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน
4. ครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร ที่มีรายได้ต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน
5. ครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวความคิดเกี่ยวกับสภาพและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ
 - 1.1 แนวความคิดเกี่ยวกับสภาพ
 - 1.2 แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ
 - 1.3 ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow)
 - 1.4 ทฤษฎีความต้องการของอัลเดอร์เฟอร์ (Alderfer Modified Hierachy Theory)
2. แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการ
 - 2.1 ความหมายของการจัดการ
 - 2.2 ทฤษฎีการจัดการ
 - 2.3 หลักการบริหารด้วย 4 M's
3. แนวความคิดและหลักการการจัดนันทนาการ
 - 3.1 ความหมายของนันทนาการ
 - 3.2 หลักสำคัญในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
 - 3.3 ประโยชน์และคุณค่าของนันทนาการ
 - 3.4 ประเภทของกิจกรรมนันทนาการ
4. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียนในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร
 - 4.1 ประวัติและต้นกำเนิดคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร
 - 4.2 ประวัติและต้นกำเนิดคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตรในประเทศไทย
 - 4.3 ประวัติโรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์
 - 4.4 ประวัติโรงเรียนซางตาครู้สคอนแวนต์
 - 4.5 ประวัติโรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนแวนต์
 - 4.6 ประวัติโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์
 - 4.7 การจัดกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยในประเทศ

แนวความคิดเกี่ยวกับสภาพและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

แนวความคิดเกี่ยวกับสภาพ

ความหมายของสภาพ

สวาท ใจมาตี (2544: 5) กล่าวว่า สภาพ หมายถึง ความเป็นจริง สิ่งที่เป็นอยู่ สิ่งที่ได้ปฏิบัติ รวมถึงปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ

หยด คนโททอง (2544: 6) กล่าวว่า สภาพ หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานที่เป็นจริงเกี่ยวกับการบริหาร

อัปสร สุไรดิ (2544: 7) กล่าวว่า สภาพ หมายถึง ระดับของการปฏิบัติงานตามสภาพที่เป็นจริงของการดำเนินงาน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2542: 1123) ได้ให้ความหมายว่า สภาพ หมายถึง ความเป็นเองตามธรรมดาหรือธรรมชาติ เช่น สภาพความเป็นอยู่ เป็นต้น

วินัย คำหนูเอนก (2546: 7) กล่าวว่า สภาพ หมายถึง สภาวะที่เป็นอยู่ในปัจจุบันที่เกี่ยวกับการบริหาร

บุญเลิศ รอดเชื้อ (2547: 7) กล่าวว่า สภาพ หมายถึง สภาพที่พบหรือที่เป็นอยู่ในการดำเนินการบริหารงาน

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า สภาพ หมายถึง สภาวะที่เป็นอยู่จริงสภาพที่เป็นจริงของการดำเนินงานนั้นๆ และสภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนอันหมายถึงสภาวะที่เป็นปัจจุบันของครูในโรงเรียนในการจัดบริการกิจกรรมนันทนาการให้กับในด้านการจัดการและดำเนินการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านงบประมาณ และด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ

แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

มนุษย์มีความต้องการตามธรรมชาติ ถ้าได้บรรลุความต้องการตามประสงค์ก็จะนิยมชมชื่นเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง และมานะพยายามที่จะทำประโยชน์ต่อไป เพราะความต้องการเป็นแรงจูงใจ (Motive) ให้เกิดพฤติกรรมแห่งการกระทำ หากผิดหวัง หรือไม่สมปรารถนาก็เกิดความขัดเคือง หดความมั่นใจ ท้อถอยและเป็นผู้แพ้ สิ่งเหล่านี้เป็นความต้องการตามธรรมชาติของมนุษย์

ปาจารย์ บุตรกนิรี (2549: 10; อ้างอิงจาก สุชา จันทน์เอม. 2517: 125-126) กล่าวว่ามนุษย์มีความปรารถนาที่จะให้มีชีวิตมีความสุข สร้างชีวิตให้สมดุล (Equilibrium) หรือ กล่าวตามทางการศึกษา ก็คือ “Good Life” ซึ่งจะต้องอาศัยปัจจัยสี่ ได้แก่ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม อาหารและยารักษาโรค (บางตำราห้า คือ มีเพศ)

ปัจจัยสี่นี้ ถ้าเรามองในแง่ของการศึกษาก็ถือว่าเป็นเครื่องสร้างความสุขในทางกาย (Organic need) ส่วนความต้องการที่เกิดขึ้นในภายหลัง (Secondary need) นับเป็นเครื่องสร้างความสุขทางจิตใจ เรื่องของมนุษย์เป็นเรื่องของความยุ่งยากซับซ้อน เป็นเรื่องพฤติกรรม

มนุษย์เรามีความต้องการตามธรรมชาติ ถ้าได้บรรลุตามความต้องการตามประสงค์ก็จะนิยมชมชื่น เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง และมานะพยายามที่จะทำประโยชน์ต่อไป เพราะความต้องการเป็นแรงจูงใจ (Motive) ให้เกิดพฤติกรรมแห่งการทำ หากผิดหวัง หรือไม่สมปรารถนาก็เกิดขัดเคือง หดความมั่นใจ ท้อถอยและเป็นผู้แพ้สิ่งเหล่านี้เป็นความต้องการตามธรรมชาติของมนุษย์ บรรดานักศึกษาได้ทำการสำรวจความต้องการของมนุษย์ และพบว่าความต้องการมูลฐานของมนุษย์ มีอยู่ 10 ประการ ดังนี้

1. ต้องการอาหารและแสวงหาอาหาร
2. ต้องการที่อยู่อาศัย
3. ต้องการเครื่องนุ่งห่ม
4. ต้องการความปลอดภัยและมีอนามัยสมบูรณ์
5. ต้องการเกี่ยวกับคมนาคมและการขนส่ง
6. ต้องการแสดงออกทางด้านศาสนาและศิลปะ
7. ต้องการเวลาว่างให้เป็นประโยชน์
8. ต้องการรู้หน้าที่และการที่จะสังเกต และรักษาสิทธิหน้าที่อยู่ตามธรรมชาติ
9. ต้องการรู้หน้าที่และงานต่างๆ ของผู้ใหญ่
10. ต้องการเกี่ยวกับการปกครองตลอดจนความร่วมมือต่างๆ

เฟรด (ประดับ เรื่องมัลลย์. 2531: 42 ; อ้างอิงจาก Fred. 1958: 53) กล่าวว่าความต้องการขาดดุลยภาพในร่างกายมนุษย์ทำหน้าที่เป็นแรงขับ เป็นตัวกำหนดทิศทางแห่งความคิดและกระทำของมนุษย์ และถ้ามนุษย์ปราศจากความต้องการพฤติกรรมทุกอย่างอาจไม่เกิดขึ้น

บัญชา อุ๋ข้าวอุ๋น้ำ (2551: 20 ; อ้างอิงจาก จรูญ มลิษฐ์ และคณะ. 2505: 625) ได้กล่าวไว้ในหนังสือพจนานุกรมศัพท์การศึกษาว่าความต้องการ: โดยธรรมชาติของมนุษย์ จะต้องพยายามกระทำตนให้อยู่ในภาวะสมดุล (Equilibrium) เสมอ เช่น ไม่ให้หิว ไม่ให้เสื่อมเกียรติ ไม่ให้วังวนนอน ไม่ให้เกิดความอยากใดๆ ขณะใดเมื่อหิว รู้สึกเสื่อมเกียรติวังวนนอน อยากได้ ฯลฯ ร่างกายไม่อยู่ในภาวะสมดุลเสียแล้ว (Un-Equilibrium) การที่มนุษย์เสียสมดุลไปเช่นนี้เรียกว่ามนุษย์เกิดความต้องการ (Need) หรือ ความต้องการทฤษฎีลำดับความต้องการ (Hierarchy of Needs Theory)

ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์

มาสโลว์ (Maslow. 1970: 112-113) เป็นนักจิตวิทยาชาว อเมริกัน ได้ศึกษาความต้องการของมนุษย์ สรุปได้ว่า การแสดงพฤติกรรมมนุษย์นั้น เกิดจากความต้องการและความพึงพอใจ เมื่อได้รับการตอบสนอง เขาได้เสนอทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ (A theory of human motivation) และสรุปธรรมชาติของมนุษย์ได้ 3 ประการ ดังนี้

1. บุคคลเป็นสิ่งที่มีความต้องการ ความต้องการมีอิทธิพล หรือเป็นเหตุจูงใจต่อพฤติกรรม ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการสนองตอบเท่านั้น ที่เป็นเหตุจูงใจส่วนความต้องการที่ได้รับการสนองตอบแล้วจะไม่เป็นเหตุจูงใจอีกต่อไป

2. ความต้องการของบุคคลเป็นลำดับขั้นเรียงตามความสำคัญจากความต้องการพื้นฐานไปจนถึงความต้องการที่ซับซ้อน

3. เมื่อความต้องการลำดับต่ำได้รับการสนองตอบอย่างดีแล้ว บุคคลจะก้าวไปสู่ความต้องการลำดับที่สูงขึ้นต่อไป

มาสโลว์ เห็นว่าความต้องการของบุคคลมีห้ากลุ่มจัดแบ่งได้เป็น 5 ชั้น จากชั้นต่ำไปสูงดังนี้

ขั้นที่ 1 ความต้องการทางร่างกาย (Physiological needs)

ความต้องการลำดับต่ำสุดและเป็นพื้นฐานของชีวิต เป็นแรงผลักดันทางชีวภาพ เช่น ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ ที่อยู่อาศัย หากพนักงานมีรายได้จากการปฏิบัติงาน เพียงพอก็จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้โดยมีอาหารและที่พักอาศัย เขาก็จะมีกำลังที่จะทำงานต่อไป และการมีสภาพแวดล้อมการทำงานที่เหมาะสม เช่น ความสะอาด ความสว่าง การระบายอากาศที่ดี การบริการสุขภาพ เป็นการสนองความต้องการในลำดับนี้ได้

ขั้นที่ 2 ความต้องการความปลอดภัย (Safety needs)

ความต้องการที่จะเกิดขึ้นหลังจากที่ความต้องการทางร่างกายได้รับการตอบสนองอย่างไม่ขาดแคลนแล้ว หมายถึงความต้องการสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยจากอันตรายทั้งทางกายและทางจิตใจ ความมั่นคงในงาน ในชีวิตและสุขภาพ การสนองความต้องการนี้ต่อพนักงานทำได้หลายอย่าง เช่น การประกันชีวิตและสุขภาพ กฎระเบียบข้อบังคับที่ยุติธรรม การให้มีสภาพแรงงานความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

ขั้นที่ 3 ความต้องการทางสังคม (Social needs)

เมื่อมีความปลอดภัยในชีวิตและมั่นคงในการทำงานแล้ว คนเราต้องการความรักมิตรภาพ ความใกล้ชิดผูกพัน ต้องการเพื่อน การมีโอกาสเข้าสมาคมสังสรรค์กับผู้อื่นได้รับการยอมรับเป็นสมาชิกในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือหลายกลุ่ม

ขั้นที่ 4 ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง (Esteem needs)

เมื่อความต้องการทางสังคมได้รับการตอบสนองแล้ว คนเราต้องการสร้างสถานภาพของตนเองให้สูงเด่น มีความภูมิใจและสร้างการนับถือตนเอง ชื่นชมในความสำเร็จของงานที่ทำ ความรู้สึกมั่นใจในตัวเองและเกียรติยศ ความต้องการเหล่านี้ได้แก่ ยศ ตำแหน่ง ระดับเงินเดือนที่สูงงานที่ทำหาย ได้รับการยกย่องจากผู้อื่น มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในงาน โอกาสแห่งความก้าวหน้าในงานอาชีพ เป็นต้น

ขั้นที่ 5 ความต้องการเติมเต็มความสมบูรณ์ให้ชีวิต (Self-actualization needs)

ความต้องการระดับสูงสุด คือต้องการจะเติมเต็มศักยภาพของตนเอง ต้องการความสำเร็จในสิ่งที่ปรารถนาสูงสุดของตัวเอง ความเจริญก้าวหน้า การพัฒนาทักษะความสามารถให้ถึงขีดสุด

ยอด มีความเป็นอิสระในการตัดสินใจและการคิดสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ การก้าวสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้นในอาชีพและการงาน เป็นต้น

ทฤษฎีความต้องการของอัลเดอร์เฟอร์ (Alderfer Modified Hierachy Theory)

ผู้คิดทฤษฎีความต้องการนี้ใน ค.ศ.1972 หรือทฤษฎี อี อาร์ จี (ERG: Existence Relatedness-Growth Theory) ที่สนับสนุนทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้น ของ Maslow โดยปรับเปลี่ยนให้เข้าใจง่ายขึ้นจาก 5 ขั้นของมาสโลว์ เหลือเพียง 3 ลำดับขั้น เป็นทฤษฎี อีอาร์ จี ของอัลเดอร์เฟอร์ (ERG Theory Alderfer) ได้เสนอแนะรายละเอียดของทฤษฎี (หลุยส์ จาปาเทศ. 2533: 40-41) ดังนี้

1. ความต้องการอยู่รอด (Existence needs) คือ ความต้องการพื้นฐานเพื่อประทังชีวิตของคน เพื่อการอยู่ได้ หรือเพื่อการอยู่รอด ความต้องการของเขาคือได้รวมเอาความต้องการขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 ของมาสโลว์เข้าไว้ นั่นคือความต้องการทางร่างกายและความต้องการความปลอดภัยนั่นเอง
2. ความต้องการมีสัมพันธภาพ (Relatedness needs) คือความต้องการที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์กับบุคคลรอบๆ ตัวและบุคคลในสังคม ความต้องการตรงกับขั้นที่ 3 ของมาสโลว์ ซึ่งเรียกว่า ความต้องการทางสังคมของอัลเดอร์เฟอร์ (Social needs Alderfer) ได้ให้ความสำคัญความต้องการขั้นนี้มาก เพราะถือว่ามนุษย์จะอยู่ได้มิใช่ความต้องการขั้นพื้นฐานเท่านั้นแต่การรวมตัวอยู่ด้วยกันเป็นกลุ่ม หรือหมู่พวกนั้นมีความจำเป็น
3. ความต้องการความเจริญก้าวหน้า (Growth needs) คือความต้องการเพื่อความเจริญก้าวหน้า เป็นความต้องการสูงสุดของคน ซึ่งเขาได้รวมเอาขั้นที่ 4 และขั้นที่ 5 ของความต้องการตามลำดับ ของมาสโลว์เข้าด้วยกัน ความต้องการขั้นนี้จะบ่งบอกถึงความสูงสุดของชีวิตของมนุษย์ชาตินั่นเอง

สำหรับโนส์ (สุวัฒน์ วัฒนาวงศ์. 2538: 91; อ้างอิงจาก Knowles. 1970) นักการศึกษาผู้ใหญ่ที่มีชื่อเสียงชาวอเมริกัน ได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์แยกออกเป็น 6 ด้านดังนี้

1. ความต้องการทางกายภาพ (Physical needs) เป็นสิ่งที่เราสามารถสังเกตเห็นได้ง่าย ส่วนมากมนุษย์เรามีความต้องการทางด้านนี้ เพื่อความคงทนของร่างกาย ในการศึกษาผู้ใหญ่คือความต้องการแลเห็น ได้ยินเสียง ความสุขสบาย การพักผ่อน หมายความว่าถ้าหากตัวหนังสือเล็กเกินไป เสียงสูง เบา เกินไป แก้อึดแข็งเกินไป สิ่งเหล่านี้ อาจจะไม่ประสบความสำเร็จได้
2. ความต้องการในการเจริญงอกงาม (Growth needs) นักจิตวิทยาส่วนมากเห็นตรงกันว่า ความต้องการด้านนี้เป็นสิ่งสำคัญที่พาไปสู่ส่วนอื่นๆ ของความต้องการ ซึ่งก็ตรงกับความต้องการกระทำตนตามความสามารถ (Self-actualization) ตามทฤษฎีของมาสโลว์ นั่นเอง ผู้ใหญ่ที่มองไม่เห็นอนาคตของตัวเองนั้นเป็นบุคคลที่น่าสงสาร เพราะว่าการมองไม่เห็นความก้าวหน้าใน

อนาคตของตัวเอง ทำให้คุณค่าอื่นๆ ลดลงอย่างมาก จากการศึกษา พบว่า คนที่เกษียณอายุแล้วสามารถทำงานให้เป็นประโยชน์ได้ จะมีการปรับตัวได้ดีกว่าคนที่ไม่สามารถหางานทำหรือทนให้เป็นประโยชน์ได้

3. ความต้องการได้รับความมั่นคงปลอดภัย (The needs for security) เป็นที่ยอมรับกันมานานแล้วสัตว์โลกมีสัญชาตญาณสำหรับการป้องกันตัวเอง ความต้องการด้านความปลอดภัยทางร่างกาย ถ้าหากความต้องการความมั่นคงไม่ได้รับการสนองตอบ จะเกิดอาการทางพฤติกรรมตามมาด้วย คือเกิดความรู้สึกไม่มั่นคง โดยการถอนตัวออกจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งหลาย

4. ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ (The needs for new experience) เมื่อคนแสวงหาความมั่นคง เขาต้องเผชิญภัยและการเสี่ยง คนเราจึงเบื่อหน่ายต่องานประจำที่ซ้ำซาก (Routine) ดังนั้น เมื่อความต้องการด้านนี้เกิดสับสนขึ้น บุคคลจะเกิดความว้าวุ่นใจจนเกิดอาการทางพฤติกรรม หนึ่งอย่าง ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ รวมทั้งแนวความคิดใหม่ๆ

5. ความต้องการทางด้านความรัก (The needs for affection) คนทุกคนต้องการได้รับความรัก รวมทั้งได้รับผลสำเร็จ ซึ่งในบางครั้งก็เป็นสาเหตุจากความต้องการด้านนี้อาจจะเรียกได้ว่าเป็นความต้องการทางด้านสังคม คือ ต้องการมีการร่วมกันแสดงความคิดเห็น ประสบการณ์ ความร่าเริง ความเศร้าโศก ถ้าหากความต้องการด้านนี้ไม่ได้รับการตอบสนองก็จำเกิดอาการ 2 ด้าน คือ การถอนตัวออกจากกลุ่ม หรือลักษณะก้าวร้าว แสดงอาการเป็นศัตรู

6. ความต้องการได้รับการยอมรับ (The needs for recognition) มนุษย์ส่วนมากต้องการได้รับความรู้สึกว่ามีคุณค่า ได้รับการยกย่องนับถือจากคนอื่น ๆ ในบางด้านของเขาความต้องการทางด้านนี้ทำให้เขามีการรวมกลุ่มทางสังคม เป็นชุมชน สถาบันต่างๆ ทำให้เขาสามารถแสวงหาสถานภาพและความสนใจจากสมาชิกในกลุ่มได้ด้วย

จากแนวคิดเกี่ยวกับความต้องการของอัลเดอร์เฟอร์ (Alderfer) และ โนลส (Knowles) พอสรุปได้ว่า เป็นทฤษฎีการจูงใจที่เน้นเรื่องการตอบสนองความต้องการเช่นเดียวกับทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ โดยเชื่อว่าความต้องการของมนุษย์มี 3 ประการ คือ ความต้องการขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการดำรงชีวิต ความต้องการความสัมพันธ์ในสังคม และความต้องการเพื่อความเจริญก้าวหน้า ซึ่งความต้องการทั้งสามจะมีลักษณะต่อเนื่องจากความต้องการทางวัตถุที่เป็นรูปธรรมไปสู่ความต้องการทางจิตใจที่เป็นนามธรรม

การปฏิบัติกิจกรรมนันทนาการต่างๆ เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อร่างกายมนุษย์เพราะในปัจจุบันความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์และอุตสาหกรรมมีมากขึ้น มนุษย์เปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่ออำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิต การนำเครื่องจักรมาใช้แทนพลังงานจากมนุษย์มีมากขึ้น การใช้กล้ามเนื้อและพลังงานในร่างกายจึงลดปริมาณลงมาก ทำให้สมรรถภาพพลดลง เป็นผลทำให้ความสมบูรณ์ทางจิตใจและร่างกายลดลง ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานก็ตามไปด้วย

แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการ

ความหมายของการจัดการ

บรยรงค์ โตจินดา (2545: 34) ได้ให้ความหมายของ การจัดการ หมายถึง การดำเนินการ เพื่อให้บุคคลในองค์กรได้ปฏิบัติงานให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งในการดำเนินการนั้น อาจจะต้องดำเนินการหลายอย่าง เช่น การวางแผนงาน การจัดองค์การ การจัดบุคคล การอำนาจการ การมอบหมายงาน การประสานงาน การควบคุมงาน เป็นต้น

ร็อบบินส์, สตีเฟนส์ พี (Robbins, Stephen. 2003: 2) ได้ให้ความหมายของ การจัดการ (Management) คือ สิ่งที่ผู้จัดการ หรือผู้บริหารต้องปฏิบัติซึ่งเกี่ยวข้องกับการประสานงานและควบคุมงาน และกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้อื่น เพื่อให้งานและกิจกรรมเหล่านั้นสำเร็จลุล่วงไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การประสานงานและควบคุมงานของผู้อื่นจึงเป็นข้อแตกต่างที่แยกแยะผู้บริหารออกจากผู้ที่มีได้เป็นผู้บริหารที่รับผิดชอบงานเฉพาะของตนเอง

ทฤษฎีการจัดการ

ทฤษฎีการจัดการมีการพัฒนาการมาตามลำดับ เป็นการสะท้อนถึงการปฏิบัติของผู้บริหารในแต่ละกลุ่มทฤษฎี ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. ทฤษฎีการจัดการแบบวิทยาศาสตร์ (Scientific management)

เฟรดเดอริก วินส์โลว์ เทเลอร์ (Frederick Winslow Taylor) ซึ่งได้ชื่อว่าเป็นบิดาแห่งการจัดการเชิงวิทยาศาสตร์ โดยใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์ ในการกำหนดวิธีการทำงานเพื่อเพิ่มปริมาณการผลิต

ทฤษฎีการจัดการเชิงวิทยาศาสตร์ เน้นการใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์เพื่อกำหนดวิธีที่ดีที่สุด (One best way) ในการทำงาน การใช้คนให้เหมาะสมกับงานและเหมาะสมกับเครื่องมือเครื่องใช้ การกำหนดมาตรฐานของวิธีปฏิบัติงาน รวมทั้งการจูงใจในรูปตัวเงินแก่พนักงาน

หลักการบริหารเชิงวิทยาศาสตร์ของเทเลอร์ มี 4 ประการ ได้แก่

1. นำหลักการทางวิทยาศาสตร์มาใช้กับงานของพนักงานแต่ละคนแทนการใช้วิธีการแบบเดิม
2. ใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์ในการคัดเลือก ฝึกอบรม สอนงานและพัฒนาทักษะของพนักงาน
3. ผู้บริหารต้องร่วมมือร่วมใจกับพนักงานเพื่อให้สามารถใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์กับการทำงานอย่างจริงจัง
4. มีการแบ่งงานและความรับผิดชอบอย่างเท่าเทียมกันระหว่างผู้บริหารกับพนักงาน ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบงานทั้งหมดในส่วนที่เหนือกว่าความสามารถของพนักงาน

ทฤษฎีการบริหารงานทั่วไป (General administrative theory)

นักคิดคนสำคัญในกลุ่ม การบริหารงานทั่วไป (General administrative) มีคนงาน 2 คน ได้แก่ เฮนรี ฟาโยล (Henri Fayol) และแม็ก เว็บบอร์ (Max Webber)

เฮนรี ฟาโยล (Henri Fayol) ผู้เสนอว่าหน้าที่ของผู้บริหารประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การสั่งการ (Commanding) การประสานงาน (Coordinating) และการควบคุม (Controlling) หรือ (POCCC) ฟาโยลเป็นอดีตผู้บริหารสูงในธุรกิจเหมืองถ่านหินขนาดใหญ่ในประเทศฝรั่งเศส เขาเชื่อว่าการทำงานในหน้าที่ของผู้บริหารจะลักษณะเฉพาะแตกต่างจากหน้าที่อื่นๆ ในองค์กร เช่น งานบัญชี การเงิน หรือการผลิต การบริหาร หรือการจัดการ เป็นกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติเหมือนกันในทุกประเภทหรือทุกรูปแบบขององค์การ แม้กระทั่งในองค์การขนาดเล็ก เช่น ครอบครัว เป็นต้น

ฟาโยล ได้เขียนหนังสือเสนอหลักการ 14 ข้อ (14 Principles of management) จากประสบการณ์ของเขาเอง หลักการบริหารทั้ง 14 ข้อ ส่วนใหญ่ยังคงเป็นที่ยอมรับและปฏิบัติกันมาจนปัจจุบันนี้ มีดังต่อไปนี้

1. การแบ่งงาน ผู้บริหารควรจัดให้พนักงานทำงานเฉพาะอย่างตามความถนัดเพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญ เพิ่มประสิทธิภาพของพนักงาน
2. อำนาจหน้าที่ ผู้บริหารให้อำนาจในการตัดสินใจแก่ผู้บังคับบัญชาให้สมดุลกับหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ใต้บังคับบัญชา
3. ระเบียบวินัย พนักงานจะต้องเชื่อฟังและเคารพกฎ ระเบียบขององค์การ
4. เอกภาพในการบังคับบัญชา พนักงานแต่ละคนต้องรับฟังคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาลำดับถัดจากตนเพียงคนเดียว
5. เอกภาพในการอำนวยการ ในทุกองค์การจะมีแผนงานหลักที่จะชี้นำการทำงานของผู้บริหารและพนักงานในทิศทางเดียวกัน
6. ผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ ควรต้องสำคัญกว่าคนส่วนน้อย ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ขององค์การโดยรวมมากกว่าผลประโยชน์ของพนักงานบางคนหรือบางกลุ่ม
7. การให้ผลตอบแทน พนักงานต้องได้รับค่าจ้างอย่างเป็นธรรม
8. การรวมอำนาจ ผู้ใต้บังคับบัญชา ควรมีส่วนในการตัดสินใจตามความเหมาะสม นั่นคือ องค์การควรมีการรวมอำนาจ หรือกระจายอำนาจมากน้อยตามความเหมาะสม
9. สายการบังคับบัญชา องค์การทั้งหลายควรจัดให้มีลำดับชั้นสายการบังคับบัญชาอย่างเหมาะสม
10. การจัดลำดับการทำงาน การจัดการทำงานของพนักงาน เครื่องจักรหรือวัตถุดิบ ควรประสานกันเป็นลำดับขั้นตอนอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์การ

11. ความเสมอภาค ผู้บริหารควรให้ความเมตตาและความเป็นธรรมแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน
 12. ความมั่นคงในงาน ผู้บริหารมีแผนงานและหลักงานและหลักเกณฑ์ในการบรรจุแต่งตั้งและเลื่อนตำแหน่งหน้าที่ของพนักงานให้ก้าวหน้าขึ้นตามลำดับ
 13. ความคิดริเริ่ม ผู้บริหารควรให้โอกาสพนักงานได้แสดงความคิดเห็นและความริเริ่มเพื่อผลงานที่ดีขึ้น
 14. ความสามัคคี ผู้บริหารส่งเสริมให้พนักงานมีจิตสำนึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม มีความสามัคคี ประองตอง มีเอกภาพเป็นหนึ่งเดียวกัน เพื่อให้เกิดพลัง
- แม็ก เว็บเบอร์(Max Webber) เป็นผู้คิดในกลุ่มบริหารงานทั่วไป(General administrative) เช่นเดียวกับ ฟาโยลเป็นผู้ที่พัฒนาหลักการจัดการที่เน้นโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ที่เรียก “หลักราชการ” (Bureaucracy) ที่เน้นการแบ่งงาน กำหนดสายการบังคับบัญชาที่ชัดเจน มีกฎระเบียบละเอียดและไม่เน้นความสัมพันธ์แบบส่วนตัว รวมทั้งให้ความสำคัญกับการยึดหลักคุณธรรม (Merit) ในการเลือกและประเมินผลงานพนักงาน หลักการแบบราชการ (Bureaucracy) ของแม็ก เว็บเบอร์เหมาะสมที่จะใช้ในองค์กรขนาดใหญ่ แต่อาจไม่เหมาะสมสำหรับองค์กรขนาดเล็กที่จำเป็นต้องมีความคล่องตัวต่อการตอบสนองความเปลี่ยนแปลงต่างๆ

การใช้การคำนวณ (Quantitative approach)

การนำเทคนิคทางคณิตศาสตร์มาพัฒนาการตัดสินใจอาจเรียกว่า การจัดการศึกษาวิจัย (Operation research) หรือการจัดการแนววิทยาศาสตร์ (Management science) มีจุดเริ่มต้นจากการนำคณิตศาสตร์มาช่วยคำนวณการยิงอาวุธในช่วงสงครามโลก ครั้งที่ 2 เมื่อสงครามโลกยุติจึงแพร่หลายเข้ามาในธุรกิจ เช่น การใช้สถิติมาประยุกต์ในงานธุรกิจ (Optimization model computer linear-program mini critical-path analysis) เป็นต้น

การจัดการพฤติกรรมของมนุษย์ (Organizational behavior)

การศึกษาพฤติกรรมของบุคคลในการทำงานจึงเป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญแก่ตัวคน หรือพนักงานมากขึ้น ในยุคแรกของการคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมของคนในช่วงปลายศตวรรษที่ 18 จนถึงต้นศตวรรษที่ 19 ต่อเนื่องถึงต้นศตวรรษที่ 20 มีผู้เสนอแนวคิดในกลุ่มนี้ที่ความเด่นอยู่ 4 คน ได้แก่ โรเบิร์ต โอเวน (Robert Owen) ฮิวโก (Hugo Munsterbery) แมรี ปาร์คเกอร์ (Mary Parker) ฟอลเลต (Follett) และเชสเตอร์ บาร์นาร์ด (Chester Barnard) ทั้งสี่คนนี้มีความคิดและผลงานเน้นแง่มุมแตกต่างกันแต่ทั้งสี่คนมีความเห็นพ้องกันว่า “คน” เป็นสินทรัพย์ที่มีความสำคัญที่สุดในโลกขององค์กร แนวคิดนี้จึงนำมาสู่แนวปฏิบัติในเรื่องเกี่ยวกับคนในองค์กรหลายประการ เช่น วิธีการเลือกสรรพนักงาน โปรแกรมการจูงใจ การทำงาน หมู่คณะ เป็นต้น ตั้งแต่ 4 คนมีจุดเน้นที่ต่างกันดังนี้

1. โรเบิร์ต โอเวน เน้นการปรับปรุงสภาพการทำงานสนับสนุนการลงทุนในตัวเอง
2. ฮิวโก มันทเตอร์เบอรี ให้ความสำคัญกับเรื่องจิตวิทยาในการเลือกพนักงาน การฝึกอบรมการจูงใจ
3. แมรี ปาร์คเกอร์ โพลเลตต์ ให้ความสำคัญกับคนและกลุ่มคนต่อความสำเร็จขององค์การผู้บริหารต้องไม่ใช้อำนาจบังคับ แต่ควรจูงใจและมีจรรยาบรรณ
4. เซสเตอร์ บาร์นาร์ด เน้นความร่วมมือระหว่างผู้บริหารกับพนักงาน การสื่อสาร การจูงใจและการมององค์การในลักษณะเปิด

การสร้างระบบ (The system approach)

คำว่า ระบบ (System) หมายถึงองค์ประกอบที่ต่างมีปฏิสัมพันธ์ (Interrelated) ต่อกันและขึ้นต่อกัน (Interdependent) ด้วย ในองค์การแบบปิด (Closed system) จะไม่เกี่ยวข้องและไม่ได้รับผลกระทบจากสิ่งแวดล้อม- ส่วนในองค์การแบบเปิด (Open system) จะได้รับอิทธิพลอย่างมากจากสิ่งแวดล้อมขององค์การ โดยปกติองค์การแบบเปิดจะได้รับทรัพยากรนำเข้า (Input) จากสิ่งแวดล้อมและจะทำการแปรสภาพ (Transform) หรือดำเนินการผลิตให้เป็นผลผลิต (Output) คืน ให้กับสิ่งแวดล้อม

ผู้บริหารในองค์การแบบเปิดจึงไม่เพียงแต่จะต้องประสานกิจกรรมและฝ่ายต่างๆ ภายในองค์การเท่านั้น แต่จะต้องเข้าใจถึงผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมภายนอกองค์การที่จะมากระทบต่อการดำเนินงานขององค์การด้วย

การจัดการตามสถานการณ์ (The contingency approach)

ทฤษฎีการจัดการลำดับแรกๆ อาทิเช่น ทฤษฎีของ เทเลอร์ ฟาโยล และเวบบอร์ (Taylor, Fayol and Webber) ได้ให้หลักการบริหารซึ่งเชื่อว่าสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับทุกองค์การ ทุกสถานการณ์ หรือเป็นสากล (Universality) แต่ต่อมามีงานวิจัยพบว่า มิได้เป็นเช่นนั้น เช่น หลักการในเรื่องแบ่งงาน (Division of work) ซึ่งเป็นที่นิยมนำไปใช้อย่างกว้างขวางนั้น ในบางกรณีการแบ่งงานมากเกินไปก็ทำให้เกิดความล่าช้า พนักงานต้องทำงานซ้ำซาก เกิดความเบื่อหน่ายหรือ ราชการ (Bureaucracy) ซึ่งอาจเหมาะกับองค์การขนาดใหญ่แต่ทำให้เกิดความไม่คล่องตัว เมื่อใช้ในองค์การขนาดเล็ก หลักการจัดการทั้งหลายจึงไม่สามารถนำไปใช้ในทุกสถานการณ์หมายความว่า เมื่อสถานการณ์มีความแตกต่าง หรือเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ผู้บริหารก็ต้องมีการปรับเปลี่ยนแนวทาง (Approach) และเทคนิคการจัดการให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์นั้น

แนวทางการจัดการตามสถานการณ์ (Contingency approach หรือ Situational approach) จึงมีหลักการว่า ไม่มีหลักการบริหารใดที่เป็นสากลและสามารถนำไปใช้ได้ในทุกสถานการณ์ หรือทุกองค์การ ซึ่งองค์การทั้งหลายมีความแตกต่างกัน ทั้งสิ่งแวดล้อมภายในและหรือภายนอก การเผชิญสถานการณ์ที่ไม่เหมือนกัน จึงต้องมีแนวทางในการจัดการที่แตกต่างกัน ดังเช่น

1. ขนาดขององค์กร เมื่อองค์กรมีขนาดใหญ่ขึ้น โครงสร้างและจำนวนพนักงานเพิ่มขึ้น ปัญหาการประสานงานจะเพิ่มขึ้น
2. ลักษณะงาน องค์กรที่มีรูปแบบการทำงานเป็นแบบแผนแน่นอนตายตัวจะมีโครงสร้างองค์กร รูปแบบของภาวะผู้นำและระบบการควบคุมแตกต่างจากองค์กรที่มีลักษณะงานยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนตามความต้องการของลูกค้า
3. ความไม่แน่นอนของสภาพแวดล้อม วิธีการทำงานและการจัดการในองค์กรที่อยู่ภายใต้สภาพแวดล้อมคงที่ หรือสภาพแวดล้อมที่สามารถทำนายความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นได้ ย่อมแตกต่างจากวิธีการทำงานและการจัดการในองค์กรที่อยู่ภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและสภาพแวดล้อมที่ไม่สามารถทำนาย ความเปลี่ยนแปลงได้
4. แตกต่างกันทั้งความทะเยอทะยานในความก้าวหน้า ความเป็นอิสระในความคิดของตนเอง ความมีมานะอดทนต่อความไม่แน่นอนและความคาดหวัง

หลักการบริหารด้วย 4 M's

หลักการบริหาร 4 M's ประกอบด้วย (สุรพันธุ์ ฉันทแดนสุวรรณ 2553: 9)

1. คน (Man) คือ การบริหารกำลังคน การใช้คนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลกับงานให้มากที่สุด
2. เงิน (Money) คือ การบริหารเงิน การจัดสรรเงินให้ใช้จ่ายต้นทุนน้อยที่สุดและให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล
3. วัสดุ อุปกรณ์ (Materials) คือ การบริหารวัสดุในการดำเนินงาน การทำให้สิ้นเปลืองน้อยที่สุด หรือเกิดประโยชน์สูงสุด
4. การจัด (Management) คือการจัดการ เป็นกระบวนการจัดการบริหารควบคุมเพื่อใช้งานทั้งหมด เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างเต็มที่

กรีนวูด (Greenwood. 1965: 74-75) กล่าวว่า ปัจจัยพื้นฐานอันเป็นทรัพยากรในการบริหารองค์ประกอบที่สำคัญในการบริหารงานประกอบด้วย 4 ปัจจัย หรือที่เรียกว่าทฤษฎี 4 M's ได้แก่ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุสิ่งของ (Material) และวิธีการจัดการ (Method) อย่างไรก็ตาม นักวิชาการบางท่าน อาทิ กรีนวูด ให้ความเห็นว่า ทรัพยากรการบริหารควรมีปัจจัยในการบริหารอย่างน้อย 7 ประการ ได้แก่ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุสิ่งของ (Material) และวิธีการจัดการ (Method) อำนาจ (Authority) เวลา (Time) กำลังใจในการทำงาน (Will) และความสะดวกต่างๆ (Facility) หรือในทางการบริหารธุรกิจเอกชน การจัดการเชิงธุรกิจ กล่าวถึงปัจจัยการบริหารควรเป็น 6 M's ซึ่งประกอบไปด้วย คน(Man) เงิน(Money) วัสดุสิ่งของ(Material) วิธีการ(Method) ตลาด (Market) และเครื่องจักร(Machine) เป็นต้น ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้

ดังนั้นการจัดการนันทนาการจึงต้องจัดดำเนินการอย่างเป็นระบบกล่าวคือ

1. ด้านบริหารบุคคล จะต้องมีการบุคลากรโดยทั่วไปเพื่อการบริหารจัดการกิจกรรมนันทนาการ และบุคลากรพิเศษ อันหมายถึงมีผู้นำนันทนาการ ผู้นำกิจกรรมมาทำหน้าที่เป็นประจำในการประกอบกิจกรรมของโรงเรียน
2. ด้านการเงินควรมีโครงสร้างประมาณเฉพาะของการจัดส่งเสริมให้มีกิจกรรมนันทนาการ เช่น งบประมาณเพื่อจัดซื้ออุปกรณ์ ปรับปรุงซ่อมแซม ค่าตอบแทนวิทยากร ค่าใช้จ่ายอื่นๆที่เกี่ยวข้อง และควรเป็นงบประมาณประจำปี
3. ด้านวัสดุอุปกรณ์ควรจัดสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ครบทุกส่วน เพื่อนำมาใช้ให้เพียงพอรวมทั้งที่เก็บรักษาอุปกรณ์และพัฒนาให้มีสภาพดีเสมอ และเพียงพอกับความต้องการ
4. ด้านการจัดการ ควรกำหนดนโยบายเพื่อส่งเสริมกิจกรรมนันทนาการอย่างต่อเนื่อง แต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมตามแผนที่กำหนด มีการประชาสัมพันธ์ เชิญชวนให้เข้าร่วมกิจกรรม จัดเตรียมสถานที่และอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม โดยกำหนดระเบียบของการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างชัดเจน

แนวความคิดและหลักการการจ้ดนันทนาการ

การจัดนันทนาการ เป็นการจัดการต่างๆ ที่ก่อให้เกิดการปฏิบัติกิจกรรมนันทนาการในประเภทต่างๆ เป็นขบวนการของการกระทำของอวัยวะต่างๆ ในการเคลื่อนไหวหนักบ้าง เบาบ้าง ได้ใช้สมอง เน้นพัฒนาจิตใจ อารมณ์ควบคู่ไปกับสุขภาพร่างกาย โดยใช้เครื่องมือและกิจกรรมนันทนาการเป็นสื่อไปสู่เป้าหมาย เช่น การเล่นเกม การเล่นกีฬาเพื่อความสนุกสนาน การท่องเที่ยว การเดินป่า ส่องนก ตกปลา การร้องเพลง เป็นต้น การประกอบกิจกรรมต่างๆ นั้น เป็นการตอบสนองความต้องการทางกายและจิตใจควบคู่กันไป อันเนื่องมาจากร่างกายขาดแคลน โดยเฉพาะความเครียดต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายหลังการทำงานอย่างหนัก โดยใช้ร่างกาย หรือสมองก็ตาม ดังที่สมบัติ กาญจนกิจ (2544: 17) กล่าวว่าร่างกายต้องการฟื้นคืนสภาพเดิมภายหลังได้ใช้ร่างกาย กล้ามเนื้อ สมองและจิตใจอย่างตรากตรำ จนเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า จึงทำให้ร่างกายใคร่อยากได้ ความสดชื่นใหม่หรือสร้างพลังขึ้นมาใหม่ เพื่อทดแทนในรูปแบบของการเล่น การแสดงออก ดนตรีศิลปะหรือ งานอดิเรก หรือท่องเที่ยว

กำโชค เผือกสุวรรณ (2538: 41) กล่าวว่า การนันทนาการเป็นกระบวนการในการจัดการกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลโดยใช้กิจกรรมประเภทต่างๆ เป็นสื่อและจัดได้ทั้งในสถานศึกษาและภายนอก ดังจะเห็นได้ว่า มีกิจกรรมนันทนาการเพื่อมวลชนจัดบริการยามเย็น กลางคืน หรือวันหยุดราชการที่จัดโดยรัฐและเอกชนมากมาย เช่น กิจกรรมบันเทิง การท่องเที่ยว การดนตรี และการแสดง กีฬายามเย็นตามหน่วยงานต่างๆ รายการวิทยุและโทรทัศน์ เป็นต้น ทั้งนี้

อาจกล่าวได้ว่าเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่ความต้องการของมนุษย์และองค์การปรารถนาอย่างแรงกล้าทุกวินาที

อนึ่ง ในการจัดการนั้นหนทางการนั้นมิใช่เป็นแค่เพื่อจัดให้มีกิจกรรมเกิดขึ้นเท่านั้นจะต้องมีระบบของการบริหารจัดการเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย กล่าวคือต้องบริหารจัดการบุคคลที่ทำหน้าที่ธุรการสำนักงานเพื่อการบริการช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกเพื่อก่อให้เกิดการจัดการกิจกรรมนั้นๆ และต้องจัดการกับบุคคลที่ทำหน้าที่เป็นผู้นำทางนั้นหนทางการโดยเฉพาะ แต่ละประเภทของกิจกรรมด้วย นอกจากนั้นต้องบริหารจัดการปัจจัยอื่นๆ ให้ครบองค์ประกอบของการบริหารจัดการเช่น บริหารจัดการด้านนโยบายและวัตถุประสงค์ ด้านสถานที่เครื่องอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ต่างๆ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านประเภทกิจกรรมนั้นหนทางการต่างๆ ดังนั้น ต้องทำการจัดการเชิงระบบเหมือนการจัดการงานทั่วไป โดยถือว่ากิจกรรมต่างๆ เป็นเครื่องมือสำคัญที่ต้องนำมาบริหารนั่นเอง

ความหมายของนันทนาการ

มีผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาชีพนันทนาการและการศึกษาทั่วไปให้ความหมายเกี่ยวกับนันทนาการไว้ต่างๆ ที่น่าสนใจ ดังนี้

จันทร์ ผ่องศรี (2530: 6-7) ให้ความหมายว่า นันทนาการเป็นกิจกรรมที่สนุกสนานเพลิดเพลินใจ สาระทางการพัฒนาอารมณ์ และทำให้เป็นคนที่มีสุขภาพจิตสมบูรณ์ได้ด้วย

พอง เกิดแก้ว (2532: 14) กล่าวว่า นันทนาการเป็นกิจกรรมที่มีความใกล้ชิดกับการพลศึกษา สามารถพัฒนาบุคคลที่เล่นนันทนาการให้เป็นบุคคลที่มีสุขภาพกายและจิตใจดีมีประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นอย่างมีความสุข เพราะเป็นกิจกรรมที่สนุกสนานผ่อนคลายตึงเครียดทั้งตนเอง และเพื่อนร่วมงาน หรือร่วมกิจกรรม

บรรจง คณะวรรณ (2532: 31) กล่าวว่า นันทนาการ หมายถึง การเข้าร่วมทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งในช่วงที่มีเวลาว่างจากงานประจำ หรือการทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งที่ตนเองมีความสนใจขณะมีเวลาว่าง เพิ่มทักษะ ประสบการณ์และการเข้าทำกิจกรรมนั้นก็จะเป็นไปด้วยความสมัครใจ เป็นการทำงานที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือสร้างสรรค์งานขึ้นมาใหม่ หรือเป็นการเข้าร่วมกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง เพื่อลดเวลาว่างที่ตนเองมีอยู่ให้น้อยลง เป็นการลดความเครียดทั้งทางกายและทางอารมณ์ให้หมดหรือลดน้อยลง กลับเป็นคนใหม่ที่มีพลังมีความสดชื่นที่เต็มไปด้วยพลังพร้อมจะทำงาน หรือเผชิญโชคต่อไป

กำโชค เผือกสุวรรณ (2538: 12) กล่าวว่า นันทนาการเป็นกระบวนการของการจัดการกิจกรรมให้กับผู้ร่วมกิจกรรมได้รับความสุข สนุกสนาน พัฒนาอารมณ์ สังคม สติปัญญาและร่างกายได้ ทั้งนี้ ต้องมีกิจกรรมเป็นสิ่งกระตุ้นหรือเครื่องมือและต้องเน้นกิจกรรมที่ไม่ทำลายสุขภาพไม่ผิดศีลธรรม จัดในเวลาและโอกาสที่ทุกคนมีเวลาว่างโดยแท้จริง

สมบัติ กาญจนกิจ (2544: 17-20) ได้ให้ความหมายของนันทนาการไว้หลายลักษณะสรุปได้ดังนี้

1. นันทนาการ หมายถึง การทำให้สดชื่นและมีพลังขึ้นมาใหม่ ได้จากการเล่น ดนตรี การแสดงออกทางกีฬา ศิลปะ งานอดิเรก
 2. นันทนาการ หมายถึง กิจกรรมที่มีกระบวนการ (Process) ในการพัฒนาประสบการณ์ หรือพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล หรือสังคมโดยอาศัยกิจกรรมนันทนาการเป็นสื่อในช่วงเวลาอิสระ อย่างสมัครใจ
 3. นันทนาการ หมายถึง สวัสดิการทางสังคม (Social welfare) ที่จัดบริการทางสังคม ให้กับประชาชนโดยรัฐ เช่น จัดสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ วนอุทยาน สวนสาธารณะ เป็นต้น
 4. นันทนาการ เป็นศาสตร์ที่ศึกษาถึงพฤติกรรมของบุคคลในช่วงเวลาว่าง โดยนำรูปแบบ ของกิจกรรมเป็นเครื่องมือในการศึกษาและพัฒนา และมีความมุ่งหวังเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ
- ฮัตชินสัน (สมบัติ กาญจนกิจ. 2544: 24; อ้างอิงจาก Hatchison. n.d) กล่าวว่า นันทนาการเป็นสิ่งที่สังคมยอมรับในการใช้เวลาว่างหาประสบการณ์ เพื่อสร้างความพึงพอใจ แต่ละบุคคล เพื่อตอบสนองความต้องการ
- แนช (สมบัติ กาญจนกิจ. 2544: 26; อ้างอิงจาก Nash. 1996) กล่าวว่านันทนาการเป็น สื่อสำหรับการตอบสนองความพึงพอใจ ตามความต้องการของมนุษย์ ซึ่งอยู่ภายใต้แรงขับ และความกดดันภายใน โดยที่กิจกรรมนันทนาการที่เรียกว่า “ลีลาชีวิต เพื่อเน้นนันทนาการ” Recreation Life Style”
- ดังนั้น จากความหมายของนันทนาการ สรุปได้ว่า นันทนาการเป็นได้ทั้งกิจกรรมและ วิชาการที่เป็นทั้งศาสตร์และศิลปะ ที่มีกระบวนการจัดกระทำให้บุคคลที่เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ นั้นๆ ได้พัฒนาอารมณ์สุข สนุกสนาน คลายเครียด เสริมสร้างคุณภาพชีวิต ด้านสุขภาพใจและกาย ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ทั้งนี้โดยใช้กิจกรรมนันทนาการประเภทชนิดต่างๆ เป็นสื่อให้ บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ คือ พัฒนาจิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญาและร่างกาย

หลักสำคัญในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

ในการจัดกิจกรรมนันทนาการต่างๆ ทั้งโดยทั่วไปและอย่างเฉพาะทาง เป็นเป้าหมายหลัก คือ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการมีความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลิน พัฒนาสุขภาพกายและ จิตใจ สร้างลักษณะนิสัยแห่งความเป็นคนดี มีคุณภาพชีวิตที่งดงาม ดังนั้น การให้กิจกรรมแก่ผู้ร่วม กิจกรรมนันทนาการจะต้องจัดการอยู่บนพื้นฐานสำคัญ ดังนี้

1. มีกิจกรรมให้ทุกๆ คนได้กระทำ
2. จัดการในเวลาว่าง หรือเวลาอิสระ
3. กิจกรรมที่ไม่ใช่ทำลายสุขภาพทั้งทางตรงและทางอ้อม
4. ไม่ผิดศีลธรรม

สมบัติ กาญจนกิจ (2544: 27-28) กล่าวว่าการจัดการนันทนาการให้สมบูรณ์และบรรลุ เป้าหมายโดยสมบูรณ์จะต้องมีองค์ประกอบแห่งการจัดการ ดังนี้

1. นันทนาการต่างๆ จะต้องมีการให้สมาชิกได้กระทำ
2. กิจกรรมต้องเป็นรูปแบบและมีกระบวนการ
3. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจะต้องสมัครใจ
4. กิจกรรมเกิดขึ้นได้ในเวลาที่ไม่จำกัด
5. กิจกรรมยืดหยุ่นได้ และต้องสนองความต้องการได้อย่างพอใจ สามารถลดความเครียด และเพิ่มสมรรถภาพทางกายและจิตใจ
6. เป็นเวลาที่ว่างอิสระตามแต่ละบุคคล

ประโยชน์และคุณค่าของนันทนาการ

บัทเลอร์ (Butler, 1959: 14-15) ได้กล่าวถึงคุณค่าทางกิจกรรมนันทนาการที่มีต่อมนุษย์ พอสรุปได้ดังนี้

1. นันทนาการเป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์
 2. นันทนาการคือ ทางออกที่ดีของการแสดงออกและการพัฒนาตัวบุคคล
 3. การเล่น หรือนันทนาการช่วยให้เด็กมีความเจริญเติบโตและมีประสบการณ์ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตประจำวันเมื่อเจริญวัยขึ้น
 4. ช่วยให้เกิดความกระตือรือร้นในชีวิตและกิจกรรมต่างๆ และช่วยให้ได้มาซึ่งทักษะที่จำเป็นสำหรับชีวิตในภายหลัง
 5. สำหรับผู้ใหญ่ นันทนาการเป็นการแสดงออกในกิจกรรมต่างๆ และการคบหาสมาคมซึ่งกันและกัน
 6. นันทนาการเป็นวิธีการหาความสุข ซึ่งจะช่วยให้เกิดความสุขในชีวิตกับการงาน การพักผ่อน ความรักและการเคารพนับถือซึ่งกันและกันในหมู่มนุษย์
- ฟอง เกิดแก้ว (2532: 30) ได้กล่าวถึงคุณค่าของนันทนาการไว้ว่า นันทนาการมีวัตถุประสงค์ในการมีส่วนช่วยในการพัฒนาคุณภาพชีวิต 4 ประการ ได้แก่ พัฒนาสุขภาพ มนุษย์สัมพันธ์ การเป็นพลเมืองที่ดีและพัฒนาตัวบุคคล

ซูชีพ เยาวพัฒน์ (2543: 26) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของกิจกรรมนันทนาการ สรุปเป็นหัวข้อใหญ่ๆ 3 หัวข้อ ดังนี้

1. ประโยชน์ต่อตนเอง ทำให้คนเรามีสุขภาพที่ดีทั้งกายและจิตใจ เนื่องจากในชีวิตประจำวันของแต่ละคนเต็มไปด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกมากมาย จึงทำให้คนเราละเลยต่อการออกกำลังกาย ร่างกายจึงไม่มีความแข็งแรงสมบูรณ์และทรุดโทรมได้ง่าย ดังนั้น นันทนาการในด้านการออกกำลังกาย จึงช่วยส่งเสริมให้ร่างกายมีสมรรถภาพทางกายสูงขึ้น ส่วนทางด้านจิตใจก็ได้ผ่อนคลายความตึงเครียดลง ลดความวิตกกังวล สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมหรือทำงานต่างๆ ได้ดีขึ้น ทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้เกิดความคิดริเริ่ม กระตุ้นให้มีการแสดงออกและช่วย

เพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ความชำนาญในการปฏิบัติงานได้ตามความถนัดและความสนใจของแต่ละบุคคล

2. ประโยชน์ต่อครอบครัว กิจกรรมนันทนาการบางอย่างนอกจากจะให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ทำให้ชีวิตครอบครัวเป็นสุขและอบอุ่น เช่น การปลูกต้นไม้ จัดสวน ทำสวนครัว วาดภาพ เขียนการ์ตูน สะสมแสตมป์ และยังช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัวทางอ้อมอีกด้วย และในบางครั้งก็มีส่วนช่วยให้สมาชิกในครอบครัวมีความใกล้ชิดกันมากขึ้นอันเป็นการเพิ่มความรัก ความอบอุ่นแก่ครอบครัว จากการที่ใช้นันทนาการเป็นสื่อกลาง

3. ประโยชน์ต่อสังคม ก่อให้เกิดความรักใคร่กลมเกลียวกัน ในการทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อสาธารณประโยชน์ ช่วยให้มีความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน ส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี การที่ชุมชนได้มีโอกาสใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์โดยเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการเป็นการเพิ่มคุณธรรมแก่บุคคลที่เข้าร่วมกิจกรรมนั้นๆ ทำให้เขาเหล่านั้นมีความรับผิดชอบ มีน้ำใจ ลดความเห็นแก่ตัวลง ส่งเสริมให้เกิดมิตรภาพและสันติภาพ การที่บุคคลได้มีโอกาสร่วมกิจกรรมด้วยกัน ทำให้สร้างความเข้าใจที่ดีต่อกัน และลดช่องว่างระหว่างสถานภาพที่แตกต่างกันได้ สร้างความเป็นมิตร เพื่อนำไปสู่ข้อตกลงที่ก่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกัน ความสุขความสงบของสังคมก็จะเกิดขึ้น เช่น การเล่นกีฬา เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ การจัดนิทรรศการและการจัดการแสดงของโรงเรียน เป็นต้น ลดปัญหาการประพฤติผิดศีลธรรมหรือปัญหาอาชญากรรม เพราะเด็กและเยาวชนรู้จักใช้เวลาว่างในการพัฒนาลักษณะนิสัยของตนให้เป็นที่พึงปรารถนาต่อสังคม

พระพงษ์ บุญศิริ (2542: 37) กล่าวถึงประโยชน์ของนันทนาการ ดังนี้

1. ให้ความสนุกสนาน พบกับความสุขในชีวิตและรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
2. ช่วยเสริมสร้างสุขภาพจิตแจ่มใส
3. ช่วยป้องกันและลดปัญหาอาชญากรรมและความประพฤติเกเรของเด็กกำจัดความไม่สงบสุขของสังคม

4. ส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี รู้จักบำรุงสุขภาพ มีน้ำใจไม่เห็นแก่ตัว รู้จักเอื้อเฟื้อเสียสละช่วยเหลือกัน

5. ช่วยในการพักผ่อนคนป่วย สร้างเสริมสมรรถภาพทางกายและจิตใจ
6. ช่วยสร้างความรักความสามัคคีในกลุ่ม ในชุมชนและสังคม
7. ช่วยสงวนรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ความสวยงามของสถานที่ ซึ่งจัดเพื่อนันทนาการจะเป็นแหล่งทางธรรมชาติที่ดี

จิรินทร์ ธานีรัตน์ (2527: 51-55) กล่าวถึงประโยชน์ของนันทนาการโดยสรุป ดังนี้

1. ช่วยให้คนรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
2. ช่วยให้กรรมกรได้พักผ่อน
3. ช่วยในทางสุขภาพจิต
4. ช่วยป้องกันอาชญากรรมและความประพฤติพาลเกเรของเด็ก
5. ช่วยบำรุงขวัญ ความแข็งแรงและความอดทนของทหาร

สรุปได้ว่า ประโยชน์ของนันทนาการ

1. เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
2. ช่วยคลายเครียด พักผ่อนหย่อนใจ
3. เกิดกิจกรรมที่สร้างสรรค์
4. ช่วยสังคมปลอดอาชญากรรมและสิ่งเสพติด
5. ช่วยให้เกิดความสามัคคีเป็นหมู่คณะส่งผลให้การทำงานทุกอย่างประสบความสำเร็จได้

โดยง่าย

6. ส่งเสริมสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง อดทน

กิจกรรมนันทนาการ เป็นกระบวนการ หรือเครื่องมือในการจัดกระทำกับสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรม อันมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้ดำเนินการจะต้องศึกษา และเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะธรรมชาติของกิจกรรมนั้น ๆ ทั้งนี้ เพื่อจะได้เลือกใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย หรือบุคคลที่พึงประสงค์ต้องการอย่างแท้จริง จึงเกิดประโยชน์และมีคุณค่าของการดำเนินการประกอบกิจกรรมนันทนาการนั้นๆ ซึ่งแต่ละประเภทของกิจกรรมนันทนาการจะมีคุณค่าแตกต่างกันออกไป ดังที่ปรีชา อุทิสัน (2544: 12) กล่าวว่า ดนตรีและเพลงเป็นกิจกรรมนันทนาการประเภทหนึ่งที่ผู้ประกอบกิจกรรม หรือร่วมกิจกรรมแล้วจะพัฒนาด้านอารมณ์และจิตใจสูงกว่ากิจกรรมการเล่นที่ต้องเคลื่อนไหว เช่น เล่นกีฬา หรือวิ่งออกกำลังกายอื่นๆ และทำโชค เผือกสุวรรณ (2538: 18-19) กล่าวว่ากิจกรรมนันทนาการจะมีประโยชน์และคุณค่าอยู่ในตัวกิจกรรมนั้นๆ อยู่แล้ว เพียงแต่ผู้สนใจปรารถนาจะไปหยิบยกมาใช้ให้เป็นประโยชน์แต่ละบุคคลอย่างไร เช่น บุคคลผู้หนึ่งทำงานเป็นผู้บริหารต้องทำงานใช้สมองทั้งวัน เครียดเป็นอย่างมาก อารมณ์หงุดหงิดจนเฉียวเมื่อได้ไปเดินรำหลังเลิกงาน บุคลิกลักษณะที่ปรากฏไม่งดงามก็หายไป อย่างปลิดทิ้งโดยทันที อันนี้ จึงเป็นความต้องการของบุคคลนั้นที่จะเลือกกิจกรรมนันทนาการ ผู้บริหารบางคน ที่มี อาการเครียด ระบายความเครียดหลังเลิกงานโดยการไปดูภาพยนตร์สนุกๆ หรือดูการแสดงละครหรือทำงานอดิเรกอื่นๆ ก็ได้

ดังนั้น ประโยชน์และคุณค่าของกิจกรรมนันทนาการสามารถสรุปได้เป็นสองลักษณะ ลักษณะแรก ได้แก่ คุณค่าโดยตรงโดยทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมนันทนาการชนิดใดล้วนแล้วแต่พัฒนาและเสริมสร้างอารมณ์สุขสนุกสนานเพลิดเพลินทั้งสิ้น ลักษณะที่สองมีคุณค่าเฉพาะ เป็นการสนองความต้องการที่บุคคลนั้นๆ เลือกเองตามความสมัครใจ เพื่อบำบัดเติมในส่วนที่ขาดแคลนทั้งกายและจิตใจ ดังที่ สมบัติ กาญจนกิจ (2544: 38-40) สรุปคุณค่าและประโยชน์ของนันทนาการแต่ละประเภท ดังนี้

1. กิจกรรมนันทนาการศิลปหัตถกรรม

กิจกรรมศิลปหัตถกรรม หมายถึง การประดิษฐ์สิ่งของต่างๆ ด้วยมือ หรืองานด้านศิลปะต่างๆ ที่ทำขึ้นด้วยมือ ดังนั้น กิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปหัตถกรรม จึงหมายถึงงานด้านศิลปะต่างๆ ที่ทำขึ้นด้วยมือในเวลาว่างและมีได้ทำเป็นอาชีพ หรือหวังผลกำไรใด ๆ เป็น

กิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะความสามารถในการใช้มือสร้างให้แก่ชุมชนก่อให้เกิดประโยชน์และมีคุณค่า ดังนี้

- 1.1 ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ทำให้ตนเองมีคุณค่า
- 1.2 ผ่อนคลายความเครียด เปลี่ยนบรรยากาศ
- 1.3 เฟลิตเฟลิน สนุกสนาน พัฒนาอารมณ์สุข
- 1.4 มีความคิดสร้างสรรค์ เหมาะแก่บุคคลทุกระดับวัย
- 1.5 ฝึกความอดทน ใจเย็นมีความพากเพียรพยายาม
- 1.6 ทำให้เกิดสมาธิในการทำงาน
- 1.7 ประหยัด สามารถนำวัสดุเหลือใช้มาประดิษฐ์ให้เกิดของใช้ใหม่ได้
- 1.8 เพิ่มทักษะการใช้มือและนิ้วมือ ประสานงานสมองในการประดิษฐ์ วาดปั้นสิ่งต่างๆ

2. กิจกรรมนันทนาการเกมกีฬา

เกมและกีฬานั้น เป็นกิจกรรมที่ต้องการความสัมพันธ์กันระหว่างทักษะการเคลื่อนไหว สติปัญญา ความทนทาน และพลังกำลังของร่างกาย ในการประกอบกิจกรรม ซึ่งบางกิจกรรมจะมีการใช้อุปกรณ์ต่างๆ เช่น ลูกบอล ลูกมือ ฯลฯ โดยมากมักจะจัดกิจกรรมประเภทนี้ในสถานที่ต่างๆ เป็นบริเวณกว้าง เช่น สนามหญ้า โรงยิมเนเซียม ลานกว้าง เป็นต้น ดังนั้น กิจกรรมนันทนาการประเภทเกม กีฬา จึงเป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน ตื่นเต้นและท้าทายความสามารถของผู้เข้าร่วมกิจกรรม มีประโยชน์และคุณค่า ดังนี้

- 2.1 ได้ออกกำลังกาย ทำให้มีสมรรถภาพทางกายดีขึ้น
- 2.2 ช่วยให้ผ่อนคลายจากความวิตกกังวลและความเครียด
- 2.3 สุขภาพแข็งแรง มีชีวิตยืนยาว
- 2.4 สร้างมนุษยสัมพันธ์

3. กิจกรรมนันทนาการการเต้นรำ

กิจกรรมการแสดงออกผ่านการเคลื่อนไหว เป็นการแสดงของมนุษย์ในความสามารถที่จะเคลื่อนไหว ซึ่งทำต่างๆ ถูกใช้เป็นสัญลักษณ์ของกิจกรรมในชีวิตโดยมนุษย์และวัฒนธรรม การเต้นรำ เป็นการแสดงออกถึงอารมณ์และเหตุการณ์ต่างๆ ความสุข เสียใจ ความรัก สงคราม การบูชา ฯลฯ ซึ่งจำแนกกระหว่างการเคลื่อนไหว และการเต้นรำไว้ดังนี้ คือ

- 3.1 ผ่อนคลายความเครียด สนุกสนาน เฟลิตเฟลิน
- 3.2 พัฒนาทักษะการเคลื่อนไหว และการเคลื่อนไหวประกอบดนตรี
- 3.3 ให้มีโอกาสนในการเข้าสังคม
- 3.4 มีสมาธิที่ดีขึ้น
- 3.5 มีความคิดสร้างสรรค์
- 3.6 ให้อารมณ์อดทน พยายามและรับผิดชอบ
- 3.7 เป็นกิจกรรมที่ทำร่วมกัน
- 3.8 ส่งเสริมความมั่นใจในตนเอง

3.9 มีบุคลิกภาพที่ดี

3.10 ทำให้ร่างกายแข็งแรง พัฒนาสมรรถภาพกายทุกด้าน

3.11 รับรู้สุนทรีย์ภาพของเสียงเพลง

3.12 แสดงถึงวัฒนธรรมของแต่ละชาติ

4. กิจกรรมนันทนาการการท่องเที่ยวทัศนศึกษา

การท่องเที่ยวทัศนศึกษาเป็นกิจกรรมนันทนาการที่บุคคลและชุมชนให้ความสนใจและนิยมเลือกในช่วงเวลาว่าง หรือเวลาอิสระมากที่สุดประเภทหนึ่ง เพราะเป็นกิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตที่มีรูปแบบที่น่าสนใจ หรือเรียกว่า สิ่งดึงดูดความสนใจ (Attractions) ที่มีรูปแบบหลากหลาย ซึ่งพอสรุปได้เป็น 12 ประเภทใหญ่ ได้แก่ สิ่งแวดล้อมที่สร้างขึ้น กิจกรรมทางวัฒนธรรม วิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น ศาสนา การเมือง วิทยาศาสตร์ ชีวิตธรรมชาติก่อให้เกิดประโยชน์มีคุณค่า ดังนี้

4.1 ผ่อนคลาย เกิดความสุขสดชื่น

4.2 รับอากาศบริสุทธิ์จากธรรมชาติ

4.3 มีความคิดสร้างสรรค์

4.4 ซาบซึ้งในวัฒนธรรม คุณธรรมมากขึ้น

4.5 เสริมสร้างความรู้ใหม่

4.6 ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

4.7 เกิดความตื่นตัวกระปรี้กระเป่า

4.8 พบและมีสังคมใหม่ๆ จากเพื่อนๆ ร่วมเดินทาง

5. กิจกรรมนันทนาการพัฒนาจิตใจและความสงบสุข

อารมณ์ของมนุษย์เรานั้นได้รับสิ่งกระตุ้นจากสภาพแวดล้อม หรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่มากระทบ ซึ่งเหตุการณ์หนึ่งๆ อาจส่งผลต่ออารมณ์ของคนแต่ละคนแตกต่างกันออกไป เหตุการณ์ใดที่มากระทบแล้วทำให้เกิดความพึงพอใจ ความยินดี อารมณ์ที่เกิดขึ้นก็คือ อารมณ์สุข กิจกรรมนันทนาการต่างๆ ต่างก็จัดขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาอารมณ์สุขของมนุษย์เป็นวัตถุประสงค์สำคัญข้อหนึ่ง ซึ่งอารมณ์สุขของมนุษย์มีสองลักษณะ ได้แก่ อารมณ์สนุกสนาน (Fun) เกิดจากเหตุการณ์หรือกิจกรรมที่เน้นในเรื่องของการเคลื่อนไหว กิจกรรมกระตุ้นความรู้สึกตื่นเต้น เร้าใจ ตลกขำขันและ อารมณ์สุขสงบ (Peace) เกิดจากเหตุการณ์ หรือกิจกรรมที่เน้นในเรื่องของการพัฒนาจิตใจ สมาธิและสติปัญญา ซึ่งจะไม่เน้นในเรื่องของการเคลื่อนไหว หรือการกระตุ้นอารมณ์มากนัก จะเป็นกิจกรรมที่ทำให้เราสงบ ได้มีโอกาสเรียนรู้ตนเอง เรียนรู้ผู้อื่นและพัฒนาตนเองในด้านของจิตใจและสติปัญญา ทำให้เกิดประโยชน์และมีคุณค่า ดังนี้

5.1 ผ่อนคลายความเครียดและความวิตกกังวล

5.2 พัฒนาจิตใจและสติปัญญา

5.3 พัฒนาร่างกาย ระบบสรีระและชีวภาพ

5.4 หลีกหนีจากความสับสนวุ่นวาย เกิดความสงบ

5.5 สุขภาพแข็งแรง ชีวิตยืนยาว ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ

5.6 มีความสุขสงบ

5.7 ทำให้รู้หลักในการดำเนินชีวิตให้มีความสุขมีโอกาสขัดเกลาจิตใจตนเอง

5.8 ฝึกความอดทนและควบคุมตนเอง

5.9 ทำให้มีโอกาสศึกษาตนเองและผู้อื่นเพื่อพัฒนาลักษณะนิสัย

5.10 ช่วยให้เกิดสมาธิ

5.11 ทำงานประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. กิจกรรมนันทนาการการละคร

นันทนาการประเภทการละคร เป็นกิจกรรมการแสดงออกเป็นการระบายอารมณ์ หรือกิจกรรมของชีวิตประจำวัน การสร้างความรู้สึกรู้สึกการแสดงออกแห่งตน นันทนาการการละครเกิดได้หลายวิธี เช่น เกิดจากการแสดงพิธีการศาสนา การฝัน หรือจินตนาการ ที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์สุข สนุกสนาน ก่อให้เกิดประโยชน์และมีคุณค่า ดังนี้

6.1 เป็นการส่งเสริมการแสดงออกแห่งตน

6.2 เป็นลักษณะวัฒนธรรม และเอกลักษณ์ของชนชาติ

6.3 ส่งเสริมการเลียนแบบพฤติกรรมมนุษย์

6.4 เป็นการพัฒนาอารมณ์สุข

6.5 ช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ

7. กิจกรรมนันทนาการงานอดิเรก

งานอดิเรกจัดเป็นกิจกรรมนันทนาการส่งเสริมการพัฒนาคุณค่าชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่วัยเด็ก เยาวชนและผู้สูงอายุ เป็นการส่งเสริมการสร้างประสบการณ์ชีวิต เป็นการบำบัดทางกายและจิตใจ ส่งเสริมโอกาสให้บุคคลเลือกกิจกรรมตามความสนใจ และกระทำด้วยความเต็มใจในช่วงเวลาอิสระ เวลาว่าง และเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลและสังคม ก่อให้เกิดประโยชน์และคุณค่า ดังนี้

7.1 เป็นการผ่อนคลายความเครียดของแต่ละบุคคลและชุมชน

7.2 เป็นการส่งเสริมสุขภาพจิต

7.3 เป็นกิจกรรมที่ต่อต้านความเบื่อ หรือเวลาว่างเชิงบังคับ

7.4 เป็นการบริการตนเองและชุมชน

7.5 เป็นการแสดงออกทางสร้างสรรค์

7.6 เป็นสิ่งที่มีจุดหมาย หรือทดแทนโอกาสตักงาน

7.7 เป็นสื่อความรู้ และทักษะการเรียนรู้ ในสิ่งที่ตนเองไม่รู้มาก่อน

7.8 เพื่อส่งเสริมความสมดุลในกิจกรรมงานเวลาว่าง

7.9 เพื่อส่งเสริมและตอบสนองความต้องการของสังคม

8. กิจกรรมนันทนาการดนตรีและร้องเพลง

ดนตรีเป็นภาษากลางที่ใช้สื่อสาร หรือถ่ายทอดความรู้สึกของมวลมนุษยชาติ เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน บุคคล ชุมชนคุ้นเคยกับดนตรี ทั้งในด้านการเรียนรู้การสื่อสารการ

แสดงออกแห่งตน การทำทนาย การแสดงความสามารถขั้นสูงสุดที่บุคคลพึงจะกระทำได้ ดนตรีเป็น การระบายอารมณ์ เป็นการผ่อนคลายความเครียดขณะทำงาน หรือเวลาว่าง กล่าวโดยสรุป ดนตรี เป็นนันทนาการที่ต้องมีความรู้กับสังคม เป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันมีบทบาทต่อบุคคล ชุมชน สังคมและประเทศชาติให้ประโยชน์และคุณค่า ดังนี้

- 8.1 ดนตรีช่วยกระตุ้นระบบประสาทสัมผัสของบุคคลและชุมชน
- 8.2 ดนตรีช่วยสร้างอารมณ์สุข สนุกสนานและสุขสงบได้
- 8.3 ช่วยส่งเสริมการแสดงออกทางอารมณ์
- 8.4 ส่งเสริมความสามารถทางจิตใจและสติปัญญา
- 8.5 เป็นสื่อภาษาซึ่งไม่มีที่สิ้นสุด
- 8.6 เป็นส่วนประกอบของชีวิตประจำวัน
- 8.7 ช่วยลดความเครียดของบุคคลและสังคม
- 8.8 สร้างและส่งเสริมคุณค่าทางศิลปะการสร้างสรรค์
- 8.9 เป็นการพัฒนาอาชีพเศรษฐกิจแก่สังคม
- 8.10 เป็นสื่อของการสร้างความเข้าใจมิตรภาพแก่กัน

9. กิจกรรมนันทนาการ กลางแจ้ง/นอกเมือง

กิจกรรมนันทนาการ กลางแจ้ง/นอกเมืองเป็นกิจกรรมที่หลากหลายที่ส่งเสริมให้บุคคล ได้มีโอกาสใกล้ชิดธรรมชาติสภาพแวดล้อม มลภาวะเป็นพิษ ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการ เจริญเติบโตทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาของบุคคลและสังคม แหล่งนันทนาการ ประเภทนี้ ได้แก่ สวนสาธารณะ สนามเด็กเล่น ฟาร์ม ค่ายพักแรม สวนหย่อม สวนผักผลไม้ พิพิธภัณฑ์ สวนสัตว์ หรือศูนย์ชุมชนที่นอกเหนือจากสภาพแวดล้อมในบ้าน หรือในห้องเรียน

กิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรมเป็นกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง นอกเมืองที่สำคัญยิ่ง อย่างหนึ่ง เพราะเป็นการผสมผสานกิจกรรมต่างๆ เข้าด้วยกัน เช่น กิจกรรม ศิลปหัตถกรรม การ ต่อสู้เพื่อการอยู่รอด การสร้างวัสดุ อุปกรณ์ โดยอาศัยธรรมชาติ การได้สัมผัสใกล้ชิดธรรมชาติ กิจกรรมตกปลา ล่าสัตว์ ไร่เขา ศึกษาธรรมชาติ การอนุรักษ์ธรรมชาติและคุณค่าทางสังคม ระบบ เสรีประชาธิปไตย ก่อให้เกิดประโยชน์และมีคุณค่า ดังนี้

ทางด้านสังคม

- 1) ครอบครัวยุคใหม่ มีการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น สนับสนุนทางด้านเศรษฐกิจ
- 2) ศาสนา พิธีการ จิตใจ ก่อให้เกิดพฤติกรรมของมนุษย์
- 3) สถาบันทางการเมือง สร้างสันติภาพในบ้านเมือง เป็นการขยายอาณาเขต การปกครอง มีเป้าหมายร่วมกันในสังคม เป็นการรวมกลุ่มทางสังคม

ทางด้านจิตใจ

ทางด้านจิตใจ

- 1) ได้ความรู้และความเข้าใจ และสัมพันธ์ภาพของธรรมชาติได้ดีขึ้น
- 2) หนีความกดดันจากสิ่งแวดล้อมกายภาพต่างๆ

- 3) หนีปัญหาจากสังคม
- 4) สร้างความสำเร็จ ทำลาย ทำให้เกิดความสำเร็จ
- 5) มีอิสรภาพ ความมีเอกภาพ ความเป็นเจ้าของ
- 6) ได้รับคุณค่าทางจิตใจของตนเอง ทำให้ตนเองมีค่า
- 7) เป็นการสั่งสมประสบการณ์
- 8) ได้รับสมรรถภาพทางกาย การออกกำลังกาย
- 9) ได้เรียนรู้ บุกเบิกเพิ่มขึ้น
- 10) ได้สร้างสัมพันธภาพ ครอบครัวยิ่งขึ้น
- 11) มีความเป็นส่วนตัวมากขึ้น
- 12) พักผ่อนร่างกาย

10. กิจกรรมนันทนาการทางสังคม

มนุษย์เป็นสัตว์สังคม ต้องการความรักความเข้าใจ ความสัมพันธ์และการเป็นเจ้าของ ดังนั้น กิจกรรมนันทนาการทางสังคม เป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมโอกาส มนุษย์สัมพันธ์ ความเข้าใจ ความสามัคคีอันดีต่อเพื่อนมนุษย์ ก่อให้เกิดประโยชน์และคุณค่าต่างๆ ดังนี้

- 10.1 ส่งเสริมกิจกรรมการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
- 10.2 ส่งเสริมมนุษย์สัมพันธ์ในกลุ่มและชุมชน
- 10.3 เป็นการผ่อนคลายความตึงเครียดจากงานและสังคม
- 10.4 เป็นการส่งเสริมการเป็นสมาชิกของกลุ่ม
- 10.5 สร้างเสริมคุณค่าของสังคมประชาธิปไตย
- 10.6 ช่วยพัฒนาคุณภาพของสังคม

11. กิจกรรมนันทนาการการบริการอาสาสมัคร

กิจกรรมอาสาสมัครเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม การให้และการรับ การร่วมมือของชุมชน อันจะก่อให้เกิดความพึงพอใจและการพัฒนา จิตใจของบุคคลและสังคม อาสาสมัครเป็นการให้บริการโดยปราศจากสินจ้างรางวัล เป็นการเสริมสร้างทักษะการสร้างคุณภาพชีวิต การให้บริการอาสาสมัคร เป็นการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติ โดยอาศัยแรงงาน ความร่วมมือของกลุ่ม หน่วยงานเอกชน ชุมชนและองค์การธุรกิจการค้าที่จะต้องจัดบริการชุมชน ก่อให้เกิดประโยชน์และมีคุณค่า ดังนี้

- 11.1 อิ่มเอิบใจ อารมณ์สุขสบาย
- 11.2 รู้จักเสียสละ
- 11.3 เกิดความรักและศรัทธาในความเป็นเพื่อนมนุษย์
- 11.4 มองเห็นคุณค่าของการอยู่ร่วมกัน
- 11.5 ปลุกจิตสำนึกแก่ตนเองและสังคมในด้านการเอื้ออาทร
- 11.6 ส่งเสริมสุขภาพ สังคม

11.7 เป็นผู้นำ ผู้บริหารได้อย่างน่าเต็มใจ

12. กิจกรรมนันทนาการการพัฒนาสุขภาพและสมรรถภาพ

สุขภาพเป็นสิ่งสำคัญสำหรับคนทุกคน จุดมุ่งหมายของนันทนาการประการหนึ่งก็เพื่อพัฒนาสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิตของคนให้สมบูรณ์ ดังนั้น กิจกรรมนันทนาการอีกกิจกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญเพิ่มขึ้นพร้อมๆ กับความสนใจในสุขภาพของคนในปัจจุบัน คือ กิจกรรมนันทนาการ ประเภทพัฒนาสุขภาพและสมรรถภาพ ซึ่งกิจกรรมนันทนาการประเภทนี้เป็นกิจกรรมแบบผสมผสานเป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดการวิถีชีวิต (Life style management) ซึ่งเป็นการจัดการชีวิตให้เป็นสุขด้วยองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

12.1 การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพและสมรรถภาพ

12.2 การจัดการเกี่ยวกับโภชนาการ

12.3 การจัดการเกี่ยวกับการบริโภคเครื่องดื่ม สิ่งเสพติด

12.4 การจัดโปรแกรมนันทนาการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

12.5 การสมดุลสุขภาพกาย สุขภาพจิต

12.6 การควบคุมความเครียดและการผ่อนคลายก่อให้เกิดประโยชน์และมีคุณค่าดังนี้

- ลดความเสี่ยงของหัวใจต่อการเสื่อมสภาพ
- ทำให้การหมุนเวียนของเลือดในร่างกายดีขึ้น
- ลดอัตราการเต้นของชีพจร
- ลดอัตราการเสี่ยงต่อความดันโลหิตสูง
- เพิ่มพูนประสิทธิภาพในการหายใจ
- ช่วยอัตราส่วนของไขมันในเส้นเลือดดีขึ้น ป้องกันการอุดตันของไขมันในเส้น

เลือด

- ลดระดับน้ำตาลในเลือด
- เปลี่ยนแปลงให้กล้ามเนื้อและไขมันมีอัตราส่วนที่เหมาะสม
- เพิ่มความแข็งแรงของกระดูก
- ช่วยลดน้ำหนักตัว
- รูปร่างดีขึ้น

จากการศึกษาสำรวจจุดมุ่งหมายในการใช้เวลาว่างของประชากรกรุงเทพมหานคร ประพันธ์ ลักษณะพิสุทธิ์; และคนอื่นๆ (2532: บทคัดย่อ) ได้สรุปประโยชน์และคุณค่าของนันทนาการประเภทต่างๆ ดังนี้

1. เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดของร่างกาย	63.39 %
2. เพื่อสุขภาพและความสมบูรณ์ของร่างกาย	53.56 %
3. เพื่อให้จิตใจสดชื่น แจ่มใส	53.07 %
4. เพื่อแสวงหาความสุขร่วมกับครอบครัว	43.24 %
5. เพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลิน	42.51 %

6. เพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม	41.28 %
7. เพื่อมิตรภาพและความสัมพันธ์อันดี	32.68 %
8. เพื่อหารายได้พิเศษนอกเหนือจากรายได้ประจำ	27.76 %

สรุปว่า การใช้เวลาว่างของคนกรุงเทพฯ เน้นไปในเรื่องของการผ่อนคลายความตึงเครียด สุขภาพกาย สุขภาพจิตและความสุขของครอบครัว กิจกรรมนันทนาการที่จะส่งเสริมให้ชุมชนบรรลุ จุดมุ่งหมายที่มีทุกรูปแบบและหลากหลาย

เจน ฐนะสิริ (2539: 5-6) ได้สรุปว่า มูลเหตุของความเสื่อมประสิทธิภาพของมนุษย์ เนื่องมาจากสาเหตุต่างๆ ดังนี้

1. ความเครียดซึ่งเกิดจากการขาดการพักของสมอง และร่างกาย ซึ่งจะพบมากในพวกบ้า งาน (Workaholic)

2. ความวิตกกังวลหรือความทุกข์ใจ (Frustration or sadness)

3. พลังสะสมในตัว (Reserve power) มีน้อยเพราะขาดการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ ความเครียดและความทุกข์นี้สืบเนื่องจากจิต ซึ่งประกอบกับพลังสะสมของร่างกายมีน้อยจึงทำให้ ประสิทธิภาพเสื่อมถอยลง อันทำให้เกิดโรคต่างๆ มากมาย เช่น โรคอิดโรย อ่อนแรง โรคเฉื่อย ทางเพศ โรคปวดหัวไม่รู้สาเหตุ โรคหวัด โรคภูมิแพ้บางชนิด โรคท้องผูกและระบบทางเดินอาหารไม่ ปกติ โรคปวดเมื่อยตามข้อและกล้ามเนื้อ โรคนอนไม่หลับ โรคเบาหวาน โรคเก๊าท์ โรคหอบหืด โรค สมองเสื่อมสภาพ โรคประสาทหลายชนิด โรคไขมันในเลือดสูง โรคหัวใจและหลอดเลือดแข็งและตีบ ตัน โรคความดันโลหิตต่ำ วัณโรค เมื่อคนเราต้องประสบกับโรคต่างๆ เหล่านี้ ประสิทธิภาพต่างๆ ในการทำงานก็ต้องลดน้อยลง

ไวช์คอฟ (คงศักดิ์ เจริญรักษ์. 2527: 80-81; อ้างอิงจาก Weifskoff. 1980) ได้กล่าวถึง คุณค่าของนันทนาการที่ให้ผลต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการด้านต่างๆ ต่อผู้เข้าร่วมดังนี้

1. นันทนาการกับผลทางด้านจิตวิทยา เป็นที่ยอมรับกันว่ากิจกรรมนันทนาการเป็น เครื่องมือที่สำคัญในการที่จะป้องกันบุคคลที่ป่วยทางด้านจิตใจ และยังใช้ในการฟื้นฟูจิตใจให้กลับคืน สภาพเดิมได้เร็วอีกด้วย นอกจากนี้ ปัญหาอื่นที่พบให้ทุกคนเกิดความคับข้องใจ หรือความวิตก กังวลจะถูกลืมไปได้ เมื่อบุคคลนั้นได้เข้าร่วมในกิจกรรมนันทนาการไม่ว่าจะเป็นทางตรง หรือ ทางอ้อมก็ตาม กิจกรรมที่ทำเป็นกลุ่ม หรือหมู่คณะจะให้ผลทางด้านจิตใจมากโดยเฉพาะด้าน เกมกีฬา

2. นันทนาการกับผลทางร่างกาย กิจกรรมนันทนาการประเภทเกมและกีฬาจะช่วย ส่งเสริมสมรรถภาพทางกายให้กับผู้เข้าร่วมได้เป็นอย่างดี ทำให้ร่างกายได้รับการพัฒนาทุกส่วน ส่งเสริมการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพของระบบในร่างกาย โดยเฉพาะระบบการไหลเวียนโลหิต ระบบหายใจ ระบบกล้ามเนื้อและระบบขับถ่ายของเสีย เมื่อร่างกายแข็งแรงก็จะมีผลทำให้สามารถ ประกอบภารกิจประจำวันได้ดีขึ้น

3. นันทนาการกับผลทางสังคม กิจกรรมนันทนาการเปิดโอกาสให้บุคคลที่เข้าร่วมทำงาน และรับผิดชอบร่วมกัน มีการติดต่อประสานงาน เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน จึงเป็นการ ส่งเสริมให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นไปด้วยความราบรื่น

คุณภาพชีวิตในสังคมหนึ่งก็มีมาตรฐาน เกณฑ์ องค์ประกอบที่แตกต่างกันดังที่ โฮเวล และ โฮเวล (ปราโมทย์ ปรีไทย. 2551: 25; อ้างอิงจาก Howel. 1987) ได้อธิบายความหมายของคุณภาพ ชีวิตที่ชาวออสเตรเลียว่า เป็นสมดุลทางสภาพแวดล้อมของบุคคลทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ทางกาย ทาง สังคม ทางจิตใจและทางวัฒนธรรม เพื่อจะนำไปสู่ความสุข ความสำเร็จในชีวิตเท่าที่บุคคลพึงจะ กระทำได้ โดยสรุปลักษณะคุณภาพชีวิตได้ดังนี้

1. มีชีวิตที่ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ
2. มีโอกาสที่จะพัฒนาความสามารถและการศึกษาให้ก้าวไปสู่ความสำเร็จขั้นสูงสุดที่ บุคคลพึงกระทำได้
3. มีเวลาและโอกาสเพียงพอที่บุคคลพึงมีส่วนร่วมในกิจกรรมเวลาว่าง หรือนันทนาการ
4. มีที่อยู่อาศัยที่สะดวกสบายและเพียงพอและมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย
5. มีความมั่นคงและปลอดภัยในส่วนบุคคลและชุมชน
6. มีรายได้ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกทางเศรษฐกิจที่เพียงพอ
7. มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมดีพอควร
8. มีโอกาสพัฒนาขีดความสามารถสูงสุดในหน้าที่การงาน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของคุณภาพ ชีวิต

เคราส์ (ปราโมทย์ ปรีไทย. 2551: 25; อ้างอิงจาก Kraus. 1984) ได้สำรวจความคิดเห็น ของคนอเมริกันเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตและองค์ประกอบที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนอเมริกัน สรุปได้ 12 ประการ ดังนี้

1. การยอมรับของผู้อื่นและตนเอง รวมถึงความมั่นใจในตนเอง
2. ความสัมฤทธิ์ผล กล่าวคือ บุคคลควรจะเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมฤทธิ์ผล
3. สุขภาพทางกายและสุขภาพทางจิตที่ดี
4. มีความรัก ความเข้าใจรวมทั้งความผูกพันเกี่ยวข้องกับชุมชน
5. มีอิสรภาพแห่งตนในเรื่องสิทธิ เสรีภาพของบุคคลและสังคม
6. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่มและสังคม
7. มีความมั่นคงและปลอดภัยในชีวิต
8. มีเศรษฐกิจสพัด รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ
9. มีกิจกรรมที่ท้าทาย กิจกรรมที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
10. มีสถานภาพทางชุมชน มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในชุมชน
11. มีความคิดสร้างสรรค์
12. นำกลุ่มและควบคุมสถานการณ์ได้ตลอดจนมีผู้ได้บังคับบัญชา

จากประโยชน์และคุณค่าของนันทนาการ พอสรุปได้ว่า นันทนาการเป็นกิจกรรมที่มีคุณค่าและประโยชน์อย่างยิ่งที่เป็นผลกระทบโดยตรงต่อบุคคล กลุ่มบุคคล สังคม และประเทศชาติในอันจะสร้างความมั่นคงได้ เพราะเป็นการสร้างพื้นฐานความเป็นบุคคลของชาติที่มีคุณภาพ กล่าวคือ บุคคลที่มีคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพกายและจิตใจดีอันเนื่องมาจากใช้กิจกรรมนันทนาการมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาตนเอง เมื่อทุกคนมีประสิทธิภาพทางกายและใจแล้วผลตามมามีคือ พฤติกรรมสังคมและสติปัญญา จะพัฒนาตามไปด้วย นับเป็นปัจจัยหลักที่พึงระลึกและจัดให้มีกิจกรรมนันทนาการให้ทั่วถึงทุกชุมชนทั่วประเทศ

ประเภทของกิจกรรมนันทนาการ

การจัดนันทนาการ มีหลายประเภทด้วยกัน ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้จำแนกเป็นประเภทต่างๆ ดังต่อไปนี้

บัทเลอร์ (Butler. 1959: 237-241) ได้แบ่งกิจกรรมนันทนาการออกเป็น 10 ประเภทดังนี้

1. เกมและกีฬา
2. กิจกรรมทางสังคม
3. ดนตรี
4. ศิลปะและหัตถกรรม
5. ละคร
6. เต้นรำ
7. กิจกรรมทางธรรมชาติและกิจกรรมกลางแจ้ง
8. กิจกรรมทางภาษา วรรณกรรมและที่เกี่ยวข้อง
9. สะสม (ของเก่า) (Collecting)
10. กิจกรรมบริการ

สมบัติ กาญจนกิจ (2544: 38-56) ได้แบ่งประเภทของกิจกรรมนันทนาการไว้ทั้งหมด 15 ประเภท ดังนี้

1. กิจกรรมนันทนาการประเภทเกมกีฬาและกีฬาเพื่อการแข่งขัน หมายถึง กิจกรรมที่ใช้ความสัมพันธ์ระหว่างสติปัญญา การเคลื่อนไหว ความทนทานและพลังกำลังของร่างกายในการประกอบกิจกรรม มีการใช้อุปกรณ์ต่างๆ เช่น ลูกบอล ไม้ตี หรืออุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเล่น และมักใช้สถานที่ เช่น สนามหญ้า ลานกว้าง โรงยิมเนเซียม ในการเล่น หรือการแข่งขันจะมีกฎ กติกา เฉพาะแต่ละชนิดของการกีฬา

2. กิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปหัตถกรรม หมายถึง การประดิษฐ์สิ่งต่างๆ ด้วยมือหรืองานศิลปะต่างๆ ที่ทำด้วยมือในเวลาว่างและมิได้ทำเป็นอาชีพ หรือหวังผลกำไรใดๆ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะความสามารถในการใช้มือสร้างงานฝีมือ เพื่อพัฒนาอารมณ์ เช่นงานไม้ เย็บปักถักร้อย การวาดภาพ แกะสลักและงานประดิษฐ์ต่างๆ

3. กิจกรรมนันทนาการเดินรำและกิจกรรมเข้าจังหวะ หมายถึง กิจกรรมที่ให้ความสนุกสนาน ให้ชีวิตเพลิดเพลิน เช่น การเดินรำพื้นเมือง รำโทน กิจกรรมเข้าจังหวะและลีลาศ เป็นต้น เป็นการแสดงออกถึงอารมณ์และเหตุการณ์ต่างๆ เช่น ความสุข ความเสียใจ ความรัก สงคราม การบูชาในพิธีต่างๆ เป็นต้น

4. กิจกรรมนันทนาการละคร หมายถึง การเล่นละครทุกชนิด เป็นกิจกรรมการแสดงออกซึ่งมีเสียงหรือมีท่าทางประกอบการแสดง ทำให้มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน เช่น ละครแบบสร้างสรรค์ ละครส่งเสริมจินตนาการ หรือเกมการละครแบบเป็นพิธี ละครร้อง ละครรำ ละครพูด เป็นต้น

5. กิจกรรมนันทนาการงานอดิเรก งานอดิเรกเป็นกิจกรรมนันทนาการที่สำคัญแขนงหนึ่ง คือ เป็นสิ่งที่ช่วยให้การดำเนินชีวิตประจำวันของคนมีความสุขเพลิดเพลิน สำหรับเด็กควรได้รับการฝึกหัดให้รู้จักประกอบกิจกรรมนี้ ทั้งในโรงเรียนและทางบ้านช่วยสนับสนุน งานอดิเรกแบ่งได้ 3 แบบ ดังนี้

5.1 แบบงานเก็บสะสม เช่น สะสมแสตมป์ ไปไม้สี ภาพวาด รูปภาพ ภาพโบราณวัตถุ เหรียญที่ระลึก ธนบัตรเก่าๆ เครื่องลายคราม เป็นต้น

5.2 แบบงานทำประดิษฐ์ โดยการใช้เวลาว่างในการสร้างสรรค์ ประดิษฐ์สิ่งต่างๆ เช่น ที่รองจาน ดอกไม้ไฟ โป๊ะตะเกียง เป็นต้น

5.3 แบบงานกิจกรรมในครัวเรือน โดยการใช้เวลาว่างในการปลูกพืช ผักสวนครัว เลี้ยงกล้วยไม้ เลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

6. กิจกรรมนันทนาการดนตรีและการร้องเพลง หมายถึง กิจกรรมทางด้านดนตรีทุกชนิดซึ่งดนตรีเป็นภาษากลางใช้สื่อสาร หรือ ถ่ายทอดความรู้สึกของมวลมนุษยชาติ และเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน

7. กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งนอกเมือง หมายถึง กิจกรรมที่ส่งเสริมให้บุคคลมีโอกาสใกล้ชิดธรรมชาติ จัดขึ้นโดยอาศัยสถานที่และสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติเช่น สวนสาธารณะ การอยู่ค่ายพักแรม หรือการนำนักเรียนไปทัศนศึกษาในสถานที่ต่างๆ

8. กิจกรรมนันทนาการทางสังคม หมายถึง กิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมโอกาสในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ และสร้างความสามัคคีอันดีต่อเพื่อนมนุษย์

9. กิจกรรมนันทนาการพิเศษ หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นเนื่องในโอกาสพิเศษในวันสำคัญ เช่น การจัดงานสังสรรค์ประจำปี งานประจำปี การจัดงานเทศกาลปีใหม่ วันเด็ก วันสงกรานต์ วันลอยกระทง วันตรุษจีน เป็นต้น

10. กิจกรรมนันทนาการวรรณกรรม (อ่าน พูด เขียน) หมายถึง กิจกรรมที่ส่งเสริมให้บุคคลพัฒนาทักษะความรู้ ด้านการอ่าน การพูด การเขียน ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ความสนุกสนานจากการอ่าน เช่น นวนิยาย การ์ตูน เป็นต้น

11. กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร หมายถึง กิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม การให้ และการรับ การร่วมมือของชุมชนอันจะก่อให้เกิดความพึงพอใจและพัฒนาจิตใจของบุคคล เป็นการ

เสริมสร้างทักษะและพัฒนาคุณภาพชีวิต เช่น อาสัครช่วยงานโรงเรียน ช่วยงานชุมชนและงาน อาสัครต่างๆ เป็นต้น

12. กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่ส่งเสริมประสบการณ์ชีวิตในการเดินทางท่องเที่ยวไปยังสถานที่ต่างๆ ที่มีสิ่งดึงดูดความสนใจในหลายรูปแบบ เป็น กิจกรรมที่บุคคลให้ความสนใจและนิยมเลือกทำกันมาก

13. กิจกรรมนันทนาการประเภทกลุ่มสัมพันธ์ มนุษย์สัมพันธ์ หมายถึง กิจกรรมที่ช่วย ส่งเสริมมนุษย์สัมพันธ์การทำงานเป็นทีม การประสานความร่วมมือของกลุ่มและยังส่งเสริม กระบวนการเรียนรู้พฤติกรรมกลุ่มของสังคมในวิถีประชาธิปไตย รับบทบาทผู้นำและผู้ตาม รู้จักหน้าที่ รับผิดชอบของตนเองและสังคม

14. กิจกรรมนันทนาการประเภทจิตใจและความสงบสุข หมายถึง กิจกรรมนันทนาการที่จัด ขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาอารมณ์สุขของมนุษย์ ซึ่งมี 2 ประเภท ได้แก่ อารมณ์สนุกสนาน เช่น การเต้นรำ การเล่นเกม การท่องเที่ยวและอารมณ์สงบสุข เป็นกิจกรรมที่ทำให้สงบ มีโอกาส เรียนรู้ตนเอง พัฒนาจิตใจ เช่น การนั่งสมาธิ โยคะ มวยจีน การผ่อนคลายกล้ามเนื้อ ดนตรีบำบัด การศึกษาศาสนะ เป็นต้น

15. กิจกรรมนันทนาการประเภทพัฒนาสุขภาพและสมรรถภาพหมายถึง กิจกรรมแบบ ผสมผสานเรื่องเกี่ยวกับการจัดการชีวิตโดยมีความประสงค์ที่จะพัฒนาด้านสุขภาพ กิจกรรมนันท สุขภาพ เป็นการจัดการด้านบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการให้ข้อมูลการศึกษาสำหรับ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เป็นการมุ่งใจในการให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรม กระทำในสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสุขภาพและมีทางเป็นไปได้มากที่สุด

จากการแบ่งประเภทของกิจกรรมนันทนาการจากเอกสารที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจะเห็นได้ ว่า ได้มีการแบ่งประเภทใกล้เคียงและคล้ายกันในบางกิจกรรมจะมีต่างกันไปบ้าง แต่ทั้งนี้อาจจะมี การเพิ่มเติมในบางกิจกรรมตามความเหมาะสมกับสภาพการณ์และยุคสมัย

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียนในคณะภคินีเซนต์ ปอล เดอ ชาร์ตร

เขตกรุงเทพมหานคร

โรงเรียนในคณะภคินีเซนต์ ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร เป็นสถานศึกษาที่ จัดบริการการเรียนการสอนให้กับเยาวชนระดับตั้งแต่อนุบาล ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมี จำนวน 4 โรงเรียน ดำเนินการบริหารจัดการในรูปคณะกรรมการของกลุ่มผู้บริหารคณะภคินีเซนต์ ปอล เดอ ชาร์ตร ซึ่งคณะเซนต์ ปอล เดอ ชาร์ตร นั้น มีอำนาจในการตัดสินใจในการบริหารจัดการ โดยตรงถึงโรงเรียนทุกโรงที่อยู่ภายใต้กำกับ ถือว่าเป็นโรงเรียนในเครือ ดังนั้น ครูและเจ้าหน้าที่ทุก คน จะต้องเข้าใจถึงสาระเนื้อหาองค์ประกอบในการประกอบวิชาชีพครู ในด้านต่างๆของคาทอลิก และมีสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับประวัติและต้นกำเนิดของคณะภคินีเซนต์ ปอล เดอ ชาร์ตรต่างๆ โดยถือ

เป็นนโยบายในการบริหารจัดการเกี่ยวกับโรงเรียนส่วนหนึ่ง ดังต่อไปนี้(หอจดหมายเหตุ อัครสังฆ มณฑลกรุงเทพ. 2552: ออนไลน์)

ประวัติและต้นกำเนิดคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร(โรงเรียนอัสสัมชัญ คอนแวนต์.2549)

ในประเทศฝรั่งเศสซึ่งได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่รักสวยรักงามและมีความเจริญก้าวหน้า แต่ก็ยังมีความอดอยากยากไร้ และคนไม่มีการศึกษาเป็นจำนวนมากไม่น้อย ในศตวรรษ ที่ 17 พระศาสนจักรเริ่มมีทัศนะที่กว้างขวางยิ่งขึ้น เกี่ยวกับการถวายตัวของนักบวชว่ามีใช้จะเก็บตัวอยู่ในอารามอย่างเดียว แต่ควรอุทิศตนเพื่อเพื่อนมนุษย์ด้วย เพราะมนุษย์มีทั้งร่างกาย วิญญาณ และสติปัญญาที่รอคอยความรอด ค.ศ. 1696 ภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร จึงได้กำเนิดขึ้น โดยมีคุณพ่อหลุยส์ โชเวต์ (Louis CHAUVET) พระสงฆ์พื้นเมืองเป็นเจ้าของวาสนประจำตำบล เลอเวสวิลล์-ลา-เชอนาร์ต (Levesville-la-Chenard) เป็นผู้รวบรวมหญิงสาวชาวนา 4 คน ที่มีความศรัทธาและปรารถนาจะรับใช้เพื่อนมนุษย์ ให้มาทำงานช่วยวัด นอกจากสมาชิก 4 คนแรกนี้แล้ว ยังมีลูกสาวของขุนนางอยู่อีกผู้หนึ่งด้วย คือ คุณแม่มารี อานน์ เดอ ตีลลี (Demoiselle Marie-Anne de Tilly) ซึ่งคุณพ่อหลุยส์ โชเวต์ ได้ให้เป็นผู้อบรมหญิงสาวรุ่นแรกนั้น ให้พร้อมสำหรับงานเมตตาธรรม ตามความต้องการของยุคนั้น คือการพัฒนาหมู่บ้านใกล้เคียง ทั้งในด้านมนุษยธรรมและด้านวิญญาณ ให้การศึกษาอบรมเด็กหญิงโดยไม่คิดมูลค่า พร้อมทั้งเอาใจใส่รักษาพยาบาล บริการคนเจ็บ ตามโรงพยาบาล เยี่ยมเยียนคนยากจน คนเจ็บตามบ้าน และอบรมหญิงสาวให้รู้จักทำงาน งานของคณะดำเนินการเรื่อยมาอย่างเรียบๆ ในสแคววัดเลอเวสวิลล์นั้นเอง ควบคู่ไปกับการทรมานกาย อย่างเคร่งครัด และการทำงานหนักที่ต่ำต้อยที่สุดเพื่อเลี้ยงชีพ สัตบุรุษเรียกเราว่า “ภคินีเมตตา” ค.ศ. 1707 คุณพ่อหลุยส์ โชเวต์ ได้มอบภคินีของท่านให้อยู่ในความรับผิดชอบของพระสังฆราชปอล โกเดต์ เดมาเรส์ (Mgr Paul Godet des Marais) ผู้ได้ตั้งชื่อว่า “ภคินีเซนต์ปอล” ให้มีนักบุญเปาโลเป็นองค์อุปถัมภ์ และแบบอย่างแห่งความกระตือรือร้นในการแพร่ธรรม พระคุณเจ้ายังได้แต่งตั้งให้คุณพ่อ มาเรโชว์ (Pere Marechaux) เป็นอธิการคนแรกของคณะ ซึ่งเป็นผู้ปลุกฝังเจตนารมณ์ของคณะให้แก่ภคินีรุ่นแรก

เมื่อภคินีอุทิศตนทำงานดังกล่าวข้างต้นมาได้ 30 ปี คือ ค.ศ. 1727 ท่านเค้าท์เดอ โมเรอ ปาส์ (M.le comte de Maurepas) เลขาธิการของรัฐสภา ได้ขอพระสังฆราชแห่งชาร์ตร ให้ส่งภคินีไปรับใช้คนเจ็บในโรงพยาบาลที่กาเยนน์ และอบรมสั่งสอนเด็กที่นั่น ซึ่งนับเป็นก้าวแรก ที่คณะเริ่มออกแพร่ธรรมในต่างแดน ชีวิต ความเป็นมา และการทำงานของคณะ ได้ดำเนินไปในพระญาณสอดส่องของพระเป็นเจ้ามีพระศาสนจักรให้การสนับสนุนมาโดยตลอด อาศัยพระมุขของพระศาสนจักรท้องถิ่น พระสงฆ์และสัตบุรุษ จนกระทั่งวันที่ 17 มิถุนายน ค.ศ.1931 สมเด็จพระสันตะปาปาปิโอที่ 11 (Pius XI Papa Pius Undecimus) ทรงโปรดเกล้าฯ อนุมัติเห็นชอบให้ตั้งคณะอย่างเป็นทางการถาวร และทรงรับรองธรรมนูญของคณะ

คณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ในประเทศไทย (โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์.2549)

พระคุณเจ้าหลุยส์ เวย์ (ท่านลอร์ด บีชอป หลุยส์ เวย์) ประมุขของนิกายโรมันคาทอลิก ระหว่าง พ.ศ. 2418 – 2452 ท่านมีความคิดที่จะพัฒนาสังคมไทย ด้วยการใช้งานด้านการศึกษาและงานด้านสาธารณสุข เพื่อช่วยเหลือชาวบ้านให้พ้นจากโรคภัย และมีพละนามัยที่ดีขึ้น จึงได้ตั้งโรงพยาบาลในปี พ.ศ. 2538 ท่านขอเงินช่วยเหลือจากรัฐบาลฝรั่งเศสและนำเงินจำนวนนี้ซื้อที่ดินริมคลองสาทร เพื่อใช้สร้างโรงพยาบาลเซนต์หลุยส์ ท่านต้องการบุคคลที่จะช่วยด้านการพยาบาล จึงทำจดหมายถึงคุณแม่มกั้งดีด (Mère Candide) เจ้าคณะแขวงภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ทางตะวันตกไกลว่า “ที่กรุงเทพฯ ซึ่งพลเมืองนับถือพุทธศาสนาทั้งหมดจำเป็นต้องตั้งโรงพยาบาลสำหรับชาวยุโรปขึ้น และบุคคลผู้มีอิทธิพลในเมืองนั้นได้เรียกร้องให้มิ้นนักบวชไปปฏิบัติงาน ทางมิสซังเสนอให้ที่ดินและเป็นผู้ออกค่าก่อสร้าง” คณะภคินีทั้ง 7 ท่าน ได้เดินทางจากไซ่ง่อน ประเทศเวียดนาม มาถึงประเทศไทย ในวันที่ 24 เมษายน 2441 ภคินีต้องรีบช่วยตกเตียงภายในตัวโรงพยาบาลภายในวันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2441

หลังจากที่คณะเซนต์ดามิอาโนทำงานในโรงพยาบาลเซนต์หลุยส์ได้ 3 เดือน คุณพ่อ ด'ฮอนดต์ (d'Hondt) รักษาการผู้แทนพระสันตะปาปาประจำกรุงเทพฯ ได้เขียนถึงคุณแม่มกั้งดีด ในวันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2441 (ค.ศ. 1898) เพื่อขอคณะเซนต์มาบรรมผู้ที่ทำกิจการโรงเรียน เพราะท่านชื่นชมยินดีในการอุทิศตนของคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร และในกิจการที่คณะเซนต์ปฏิบัติในโรงพยาบาลเซนต์หลุยส์เป็นอย่างมาก

นอกจากนี้คณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ได้จัดระเบียบชีวิตนักบวช และให้ความรู้ด้านการจัดการศึกษาแก่คณะนักบวชหญิง ธิดารักกางเขน ที่สงฆ์ธรรมทูตได้จัดตั้งขึ้น ฝึกอบรมจริยธรรมตลอดจนงานฝีมือสำหรับกุลสตรีไทย

ในปี พ.ศ. 2448 คณะภคินีจึงได้ริเริ่มงานด้านการศึกษาฝึกสอนเย็บปักถักร้อยและสอนภาษาตะวันตก ณ บริเวณวัดอัสสัมชัญ ซึ่งมีชาวตะวันตกอยู่มาก กิจการจึงมีความเจริญก้าวหน้าดีจนกลายเป็นโรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ในเวลาต่อมา

ครั้นปี พ.ศ. 2449 คณะภคินีได้เดินทางมาประเทศไทยอีกเพื่อจัดตั้งโรงเรียน ณ บริเวณวัดขวางตา ครุฑ อีกแห่งหนึ่ง

กล่าวได้ว่าบทบาทของคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร มีความสำคัญในการพัฒนาสังคมของคนไทยในเอเชียพร้อมๆกับการประกาศศาสนาคริสต์ เพื่อช่วยเหลือผู้ทุกข์ยาก อย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะในประเทศไทย ซึ่งปี พ.ศ. 2539 คณะภคินี เซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ได้ดำเนินกิจการโรงพยาบาล โรงเรียน และสถานสงเคราะห์ เป็นจำนวน 33 แห่ง ในทุกภาคของประเทศไทย

ประวัติโรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ (โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์. 2549)

ชื่ออัสสัมชัญคอนแวนต์ เดิมเขียนเป็นภาษาฝรั่งเศสว่า “COUVENT DE L'ASSOMPTION” ภายหลังเปลี่ยนเป็นภาษาอังกฤษว่า “ASSUMPTION CONVENT” คำว่า ASSUMPTION (AS + SUMP + TION) มีรากศัพท์มาจากภาษาละติน แปลว่า การยกขึ้น ส่วนคำว่า CONVENT หมายถึง สถานที่ซึ่งภคินีพำนักอยู่รวมกัน การใช้ชื่อโรงเรียนว่า อัสสัมชัญคอนแวนต์ เพราะสถานที่ตั้งของ โรงเรียนอยู่ในบริเวณอาสนวิหาร (ASSUMPTION CATHEDRAL) ซึ่งเป็นการถวายเกียรติแด่พระแม่ มารีอา ผู้รับยกขึ้นสวรรค์ทั้งกายและวิญญาณ เป็นการขอความคุ้มครองอารักขาและพระพรจากแม่ พระมารีอา พระมารดาของพระเยซู พ.ศ. 2461 ได้รับอนุญาตจดทะเบียนเป็นโรงเรียนราษฎร์ ขึ้นกับ กระทรวงธรรมการ (กระทรวงศึกษาธิการ) ได้ขยายชั้นเรียนให้สูงขึ้นจาก ระดับ ม.6 ได้ถึง ม.8 และ ได้รับรองวิทยฐานะโรงเรียนเทียบเท่าโรงเรียนรัฐบาล และได้ดำเนินการสอนตามหลักสูตร ของ กระทรวงศึกษาธิการตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ได้พัฒนาปรับปรุงและก่อสร้างอาคารเพิ่มเติมให้กว้างขึ้น ดังนั้น เปิดทำการสอนได้ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยรับเฉพาะ นักเรียนหญิง และได้ขยายโรงเรียนไปที่ โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ สีลม และโรงเรียนอัสสัมชัญ คอนแวนต์ลำานารายณ์ จังหวัดลพบุรี

ปัจจุบันโรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ ได้จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นโรงเรียนสามัญ มัธยมศึกษาขนาดใหญ่

นอกจากทางโรงเรียนดำเนินการตามนโยบายของกลุ่มโรงเรียนในเครือคณะภคินีเซนต์ ปอล เดอ ชาร์ตร คือ การให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าถึงสัจธรรม อันสูงส่ง แห่งความเป็นมนุษย์ ด้วยการ ดำเนินชีวิตอย่างมีระเบียบวินัย สุขภาพเรียบง่าย และเปี่ยมด้วยเมตตาธรรม รู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ การงาน อย่างเต็มความสามารถและเรียนรู้ที่จะรักษาสุขภาพที่ดี ทั้งกายและใจ

ปัจจุบันสถานศึกษาตั้งอยู่ที่ โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ เลขที่ 25 ซอยเจริญกรุง 40 ถนนเจริญกรุง แขวงบางรัก เขตบางรัก จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10500 โทรศัพท์ 0-2234-7779, 0-22343095, 0-26306238 โทรสาร ต่อ 217 การติดต่อโดยเว็บไซต์ (Website) www.asc.ac.th E-mail: Webmaster@asc.ac.th ซึ่งตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 สังกัด สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา เอกชน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยได้รับใบอนุญาตจัดตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2448 จัดเป็น สถานศึกษาประเภท โรงเรียนหญิงล้วน โดยมีระดับชั้นที่เปิดสอน คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6

ประวัติโรงเรียนเซนต์ดอมมิงโกคอนแวนต์ (เซนต์ดอมมิงโกคอนแวนต์. 2359)

โรงเรียนเซนต์ดอมมิงโกคอนแวนต์เป็นโรงเรียนของคณะมิสซังโรมันคาทอลิกอยู่ในความ ควบคุมของคณะภคินี เซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ตั้งขึ้นโดยมี วัตถุประสงค์ที่จะอบรมสั่งสอนกุลบุตร ให้

พร้อมด้วยคุณภาพ และศิลปวิทยาการทั้งหลาย อันเป็นเครื่องนำตนเองและ ประเทศชาติให้บรรลุถึง ซึ่งความเจริญรุ่งเรืองสืบไป

โดยผู้ให้กำเนิดโรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ ได้แก่ พระสังฆราชหลุยส์เวย์ (MONSEIGNEUR LOUISVEY) จัดตั้งโรงเรียนเมื่อ พ.ศ. 2449 และ มอบให้คณะเซนต์พล เดอ ชาร์ต (SOEUR DE ST.PAUL DE CHARTRES) โดยมีท่านอธิการินี อังแซล ลากรองซ์ ดำรงตำแหน่งเป็นอธิการินีคนแรกของโรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์

โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ เดิมตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา ติดกับบริเวณชุมชนกุฎีจีน เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ซึ่งปัจจุบันเป็นสถานที่ตั้งโรงเรียนเซนต์โยเซฟศึกษาในระยะแรกจัดการ สอนภาษาฝรั่งเศส ภาษาอังกฤษ และศิลปหัตถกรรม ต่าง ๆ มีนักเรียนรุ่นแรกประมาณ 30 คน ต่อมาทางคณะเห็นว่าโรงเรียนมีความเจริญมากขึ้น จึงได้ย้ายมาตั้ง ณ สถานที่ปัจจุบัน

พ.ศ. 2459 ได้เปิดทำการสอนชั้นประถมศึกษาและชั้นมัธยมศึกษา มีการเรียนภาษาไทย และภาษาต่างประเทศและได้มีการสอนที่เปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือ ได้จัดให้มีชั้นประถมศึกษาให้ เป็นไปตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา ตามระเบียบใหม่ของกระทรวงศึกษาธิการ

พ.ศ. 2488 กระทรวงศึกษาธิการได้รับรองวิทยฐานะโรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์

พ.ศ. 2541 โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ได้รับรางวัลพระราชทานห้องสมุดดีเด่นขนาดใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาจากสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

พ.ศ. 2542 โรงเรียนได้รับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาจากสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชนกระทรวงศึกษาธิการระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับ มัธยมศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2542 - 2546

พ.ศ. 2549 โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ฉลองการก่อตั้งโรงเรียนครบ 100 ปี และได้มี การก่อสร้างอาคารเรียนหลังใหม่"สิริศตวรรษ" ซึ่งเป็นอาคารเรียน 5 ชั้น สำหรับประถมศึกษา มี จำนวนห้องเรียนทั้งหมด จำนวน 120 ห้อง ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องControl ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องวิทยสินธ์์ห้องศาสนา ห้องสารสนเทศ และห้องวิทยาศาสตร์

ปัจจุบันสถานศึกษาตั้งอยู่ที่ เลขที่ 146 ถนนเทศบาลสาย 1 แขวงวัดกัลยาณ์ เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์. 02-465-0954, 02-890-0977-79 โทรสาร. 02-465-4786 การติดต่อโดยเว็บไซต์ (Website) E-mail: scc@scc.in.th Website: www.scc.in.th ซึ่งตั้งอยู่ในเขต พื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 สังกัด สำนักบริหารงาน คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับใบอนุญาตจัดตั้ง เมื่อปี พ.ศ. 2484จัดเป็นประเภทสถานศึกษาแบบ โรงเรียนหญิงล้วนโดยมีระดับชั้นที่เปิดสอน คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6

ประวัติโรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ (โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์: 2551)

โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ ตั้งอยู่บนถนนคอนเวนต์ แขวงสีลม เขตบางรัก เป็นโรงเรียนหนึ่งในเครือของคณะภคินี เซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร (SOEURS DE SAINT PAUL DE CHARTRES) กลุ่มคณะนักบวชสตรีในคริสต์ศาสนาที่เดินทางมาจากฝรั่งเศสเมื่อปี พ.ศ. 2441 เข้ามาเผยแผ่ธรรมและช่วยส่งเสริมงานพัฒนาสังคมไทยด้านการศึกษา การรักษาพยาบาลและการช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ผู้ยากไร้

คณะภคินีโดยคุณแม่อธิการิณีแซงต์ ซาเวียร์ (MERE SAINT - XAVIER) ได้ก่อตั้งโรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ขึ้น บนเนื้อที่ 16 ไร่ 1 งานของคณะมิสซังกรุงเทพ ณ บริเวณถนนคอนเวนต์ แขวงสีลม เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ต่อมาปี พ.ศ. 2512 ได้มีการก่อสร้างอาคาร 72 ปี และในปี พ.ศ. 2530 ได้ก่อสร้างหอประชุมทรีนิตี้ เป็นหอประชุมอเนกประสงค์ขนาดใหญ่

อย่างไรก็ดี ภายในกลุ่มอาคารใหม่ โบสถ์น้อย (Chapel) ซึ่งเป็นอาคารอนุรักษณ์ ยังคงดำรงอยู่และเป็นที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา อาทิ การรับศีลกำลัง การรับศีลมหาสนิท เป็นต้น

ในช่วงแรกโรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์รับนักเรียนจากบุตรและธิดาชาวยุโรป ที่เข้ามาพำนักอาศัยในประเทศไทย การศึกษาจะเน้นทางด้านภาษา ใช้ภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศสเป็นหลัก ทำให้ข้าราชการและพ่อค้าชาวไทยได้ให้ความสนใจและเริ่มนิยมส่งบุตรหลานของตนเข้ารับการศึกษานี้ในโรงเรียน จึงมีจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้นเป็นตามลำดับ โรงเรียนจึงพัฒนาหลักสูตรและปรับปรุงให้เหมาะสมกับภาวะที่เปลี่ยนแปลงไป มีการจัดระบบการเรียนการสอนใหม่ให้สอดคล้องกับแนวทางของระบบการศึกษาไทย ต่อมาจึงได้ประกาศรับรองวิทยฐานะของโรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ เทียบเท่าโรงเรียนของรัฐบาล

นอกจากนี้ ระหว่างปี พ.ศ. 2482 ถึง 2486 กระทรวงศึกษาธิการยังได้อนุญาตให้โรงเรียนเปิดทำการสอนหลักสูตรนักเรียนฝึกหัดครูชั้น เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถออกไปรับใช้สังคม และช่วยพัฒนางานการศึกษาของไทยอีกด้วย

รางวัล

โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ ได้รับพระราชทานรางวัลจัดการศึกษาดีเด่นระดับชาติ 4 รางวัลดังนี้

1. รางวัลพระราชทานจัดการศึกษาดี ทั้งประเภทประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จากพระหัตถ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ประจำปีการศึกษา 2511, 2513 และ 2515 และในปีการศึกษา 2511 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ของโรงเรียนได้รับพระราชทานรางวัลเรียนดีอันดับสามของประเทศ รางวัลพระราชทานระดับมัธยมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2529

2. รางวัลพระราชทานระดับประถมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2537 และในปีเดียวกันได้รับรางวัลโรงเรียนดีเด่น ระดับประถมศึกษา

3. รางวัลพระราชทานการจัดห้องสมุดดีเด่นระดับมัธยมศึกษาประจำปี พ.ศ. 2532 และ 2542

4. รางวัลสถานศึกษาที่จัดจรรยาวิชาดีเด่น ประจำปีการศึกษา 2541 จากสมเด็จพระญาณสังวรสมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังคปริณายก

ปัจจุบันสถานศึกษาตั้งอยู่ที่ โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ ที่อยู่เลขที่ 7 ถนนคอนเวนต์ สี่ลม เขตบางรัก กรุงเทพฯ รหัสไปรษณีย์: 10500 โทรศัพท์: 0-2234-0561 โทรสาร: 0-2236-1957 การติดต่อโดยเว็บไซต์ (Website) Website: www.sjc.ac.th ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร เขต 1 สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับอนุญาตจัดตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2480 โดยมีระดับชั้นที่เปิดสอน คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ประวัติ โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์ คอนเวนต์ (โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์: ม.ป.ป)

โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนเวนต์เป็นโรงเรียนแห่งแรกที่สอนภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในตำบลบ้านญวน อำเภอสามเสน จังหวัดพระนคร ให้คณะภคินีเซนต์ปอล เดอชาร์ตร เข้ามาจัดการศึกษาให้เด็กหญิง ในชุมชนเขตวัดสามเสน และชุมชนใกล้เคียง

ครั้งแรกเป็นหลักสูตรภาษาอังกฤษ และภาษาฝรั่งเศส ซึ่งมีคณะภคินีเซนต์ปอล เดอชาร์ตร เป็นผู้จัด โดยที่นักเรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความถนัดและความสนใจ วิชาบังคับได้แก่ วิชา ภาษาไทย ดนตรี วาดเขียน และงานเย็บปักถักร้อย

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถของปวงชนชาวไทย ทรงเป็น “ศิษย์เกียรตินิยม” ที่ทำให้ชาวเซนต์ฟรังซิส มีความภาคภูมิใจยิ่ง พระองค์เคยทรงศึกษาในสถาบันแห่งนี้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2483-2489 หลังจากที่พระองค์ท่านได้เสด็จไปศึกษาต่อยังต่างประเทศ ก็ได้ทรงกลับมาเยี่ยมโรงเรียนในวาระต่าง ๆ

ปัจจุบันโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์ เป็นโรงเรียนประเภทสามัญศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เปิดสอนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รับเฉพาะนักเรียนหญิง ดำเนินกิจการในรูปแบบมูลนิธิ ส่งเสริมการศึกษาคณะภคินีเซนต์ปอล เดอชาร์ตแห่งประเทศไทย

ปัจจุบันสถานศึกษาตั้งอยู่ที่ โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์ คอนเวนต์ ตั้งอยู่เลขที่ 92 ซอยมิตรคาม ถนนสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพฯ รหัสไปรษณีย์: 10300 โทรศัพท์: 02- 2412604-5

โทรสาร: 02-2412606 การติดต่อโดยเว็บไซต์ (Website) Website: www.sf.ac.th ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร เขต 1 สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2468 จัดเป็นสถานศึกษาประเภท โรงเรียนหญิงล้วน มีระดับชั้นที่เปิดสอน คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

การจัดกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนในเครือเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขต

กรุงเทพมหานคร (แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา.2554-2556)

จากแผนงานพัฒนาบุคลากรของครูในโรงเรียนภาคนี้เซนต์ปอล เดอ ชาร์ตรประจำปีการศึกษา 2554 ได้ระบุถึงข้อมูลในการจัดกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนในเครือเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขต กรุงเทพมหานคร อันประกอบด้วย โรงเรียน อัสสัมชัญคอนแวนต์ โรงเรียน ซางตาครู้สคอนแวนต์ โรงเรียน เซนต์โยเซฟคอนแวนต์ และโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์คอนแวนต์ นั้น คณะกรรมการบริหารระดับสูง ในคณะเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตรได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนา นักเรียน ให้มีประสิทธิภาพของการเป็นเยาวชนที่มีคุณค่าตามเป้าหมายของรัฐบาล กล่าวคือ เป็น บุคคลที่มีคุณภาพ ชีวิตดี ความรู้ดี มีคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในสังคม ได้อย่างมีคุณค่าอันเป็นนโยบาย ของรัฐบาล จึงได้จัดทำแผนการเรียนการสอน ให้เป็นไปตามระบบและแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) คือ เน้นพัฒนาคนเป็น สำคัญให้มีความรู้ ความสามารถ สติปัญญา อารมณ์ สังคม และร่างกาย ครอบงำประกอบในรูปของ องค์รวม

ด้วยเหตุผลดังกล่าว คณะผู้บริหารเซนต์ ปอล เดอ ชาร์ตร จึงกำหนดให้โรงเรียน ในสังกัด ทั้ง 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ โรงเรียนซางตาครู้สคอนแวนต์ โรงเรียน เซนต์ โยเซฟคอนแวนต์ โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์คอนแวนต์ เขตกรุงเทพมหานคร ต้องจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรในทุกด้าน รวมทั้งด้านศิลปกรรม นันทนาการ ต่างๆ เช่น กิจกรรมเสริมสร้าง สมรรถภาพและสุขภาพ กีฬากลางแจ้งและเกมในร่ม การเต้นแอโรบิก การร้องเพลง ดนตรี อ่าน หนังสือ ท่องเที่ยว การสังสรรค์ การวัฒนธรรมประเพณี บำเพ็ญประโยชน์ และงานอดิเรก โรงเรียน ทั้งสี่แห่งต้องดำเนินการตามนโยบาย จึงจัดให้มีกิจกรรมนันทนาการด้านต่างๆ ให้กับบุคลากรทุก ส่วน คือ ผู้บริหาร ครู นักเรียนและเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ได้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ โดยให้ แต่ละโรงเรียนจัดกิจกรรมนันทนาการตามความเหมาะสมสภาพ สถานที่ตั้ง สภาพของสังคม โรงเรียนทั้งสี่แห่ง ได้แก่ โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ โรงเรียนซางตาครู้สคอนแวนต์ โรงเรียน เซนต์โยเซฟคอนแวนต์ โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์คอนแวนต์ เขตกรุงเทพมหานคร จึงจัด กิจกรรมในโรงเรียนแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะได้แก่ กิจกรรมตามโอกาสและประเพณีที่เป็นประจำ เช่น กิจกรรมประจำปี Sports Day กิจกรรมวันคริสตมาส กิจกรรม วันเด็ก วันครู วันลอยกระทง แห่เทียนพรรษา และกิจกรรมกำหนดขึ้นเป็นครั้งคราว คือ กีฬาและเกมกลางแจ้ง บำเพ็ญประโยชน์ การปลูกป่า เป็นต้น

อนึ่ง บางโรงเรียนอาจจัดกิจกรรมนันทนาการให้กับครูและนักเรียนแตกต่างกันไปบ้าง เช่น บางโรงเรียน จัดกิจกรรมวันสงกรานต์ กิจกรรมปลูกป่า กิจกรรมประกวดร้องเพลง กิจกรรมการกุศล เป็นต้น อย่างไรก็ตามในการจัดกิจกรรมนันทนาการครั้งนี้ ฝ่ายกิจการเรียนรับผิดชอบร่วมกับฝ่าย บุคลากร และกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา อาจจะจัดในช่วงเวลาเช้า ช่วงเวลาพักของนักเรียน เวลาว่างของครูและหลังเลิกเรียน ช่วงปิดภาคเรียน

สำหรับการจัดการเกี่ยวกับงบประมาณดำเนินการกิจกรรมครั้งนี้ เกี่ยวกับงบประมาณ ดำเนินการการจัดกิจกรรมนันทนาการ คณะผู้บริหารระดับสูงและระดับโรงเรียนอนุมัติและสนับสนุน ด้านการเงิน เพื่อดำเนินการให้เป็นประจำทุกปีการศึกษา เช่น การจัดจ้างและการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ ด้านต่างๆ การก่อสร้างอาคารสถานที่สำหรับประกอบกิจกรรมและค่าใช้จ่ายอื่นๆที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ โรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากองค์กรภายนอก เช่น สมาคมผู้ปกครองและครู สมาคมศิษย์เก่า และบริษัทห้างร้านต่างๆ

ในการบริหารจัดการกิจกรรม แต่ละโรงเรียนมีคณะกรรมการดูแลรับผิดชอบ แต่ละกิจกรรม มีทั้งกรรมการเฉพาะครั้งคราวและถาวร ส่วนที่เป็นถาวรนั้นคือบุคลากรให้บริการทำหน้าที่ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ ให้คำแนะนำและความรู้ในการจัดกิจกรรม การเบิกจ่ายอุปกรณ์ การดูแลรักษาความสะอาด และการพยาบาล เป็นต้น และที่สำคัญอย่างยิ่ง มี คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลในการดำเนินการของโรงเรียนเพื่อทำหน้าที่ในการดูแลและ ปรับปรุงแก้ไขและรายงานต่อคณะกรรมการระดับสูงของคณะเซนต์ پول เดอ ชาร์ต เป็นแต่ละปีไป

สำหรับการจัดกิจกรรมด้านอื่นๆที่ถือเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรคล้ายคลึงกับโครงการ กิจกรรมนันทนาการ อาทิ โครงการศึกษาเพื่อการแข่งขัน โครงการฝึกทักษะความรู้เฉพาะทาง โดย การพัฒนา บุคลิกภาพและสุขภาพนักเรียน โครงการร่วมด้วยช่วยกันครู ผู้ปกครองและนักเรียน ได้ ดำเนินการควบคู่กันไปกับกิจกรรมนันทนาการเช่นกัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยต่างประเทศ

คริสโตเฟอร์ (Christopher. 1977: 6341 – A) ได้ศึกษาความต้องการและความสนใจ กิจกรรมที่สามารถเล่นได้ตลอดชีวิตและผู้สูงอายุในภาคกลางของรัฐเทนเนสซี จากการสำรวจกิจกรรม ที่สามารถเล่นได้ 30 ประเภท โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ ใช้กลุ่มตัวอย่างจากผู้สูงอายุ จำนวน 94 คน ที่มีอายุระหว่าง 54 – 56 ปี สิ่งที่สำรวจ ได้แก่ ความเอาใจใส่ในการเข้าร่วมกิจกรรม และสิ่งที่ต้องการจะได้รับการฝึกเพิ่มเติมจากการสำรวจ ปรากฏว่า วิทยาลัย มหาวิทยาลัย และ หน่วยงานอื่นๆ ที่ดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมที่สามารถเล่นได้ตลอดชีวิตให้กว้างขวาง เพื่อเป็นการ สร้างเยาวชนให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่กระตือรือร้นและผู้สูงอายุที่คล่องแคล่วในวันข้างหน้า ส่วนในกีฬา ประเภททีมไม่ควรคัดออกจากกิจกรรมโรงเรียน และกิจกรรมที่สามารถเล่นได้ตลอดชีวิตควรจะได้รับ การสนับสนุนไปพร้อมๆกัน

เคราส์ (สมบัติ กาญจนกิจ. 2533: 12–13 ; อ้างอิงจาก Kraus. 1984) ได้สำรวจความ คิดเห็นของคนอเมริกันเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ ที่มีส่วนพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล และสังคม โดยคิดเป็นร้อยละที่กิจกรรมนันทนาการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยแสดงความ คิดเห็นและน้ำหนักความสำคัญต่างกัน

1. การยอมรับตนเองและผู้อื่น	54%
2. ความสัมฤทธิ์ผล	59%
3. สุขภาพกาย จิต	58%
4. ความรัก ความเข้าใจ	61%
5. อิสรภาพ บุคคล และสังคม	71%
6. การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับกลุ่ม	63%
7. ส่งเสริม การท้าทาย เสี่ยง	56%
8. ส่งเสริมความปลอดภัย	51%
9. อำนาจความสะดวก	50%
10. ส่งเสริมสถานภาพ	37%
11. ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์	50%
12. ส่งเสริมปมเด่น	29%

ทิลแทน (สมบัติ กาญจนกิจ. 2535: 18; อ้างอิงจาก Tillman. 1984) ได้วิจัยเรื่องความต้องการกิจกรรมนันทนาการในช่วงเวลาว่างของคนและชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบเกี่ยวกับการใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมนันทนาการของคนในชุมชน ผลการวิจัยสรุปและชุมชนมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการในช่วงเวลาว่าง 10 ประการ ดังนี้

1. ต้องการสร้างประสบการณ์ใหม่
2. ต้องการเป็นที่ยอมรับ หรือยกย่องจากผู้อื่น
3. ต้องการพักผ่อนหย่อนใจเพื่อหนีความเครียด
4. ต้องการความมั่นคงปลอดภัย
5. ต้องการเป็นเจ้าของ เป็นผู้นำกลุ่ม หรือควบคุมสถานการณ์
6. ต้องการตอบสนอง และมีปฏิริยาทางสังคม
7. ต้องการกิจกรรมทางจิตใจ เพื่อก่อให้เกิดอารมณ์สุขสงบ
8. ต้องการความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาความคิด
9. ต้องการบริการผู้อื่น และอยากจะเป็นที่ต้องการ
10. ต้องการกิจกรรมการเคลื่อนไหว และทดสอบสมรรถภาพ

ยามากูชิ; และโอกาดะ (Yamaguchi; & Okada. 1988: 128) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเข้าร่วมเป็นสมาชิกศูนย์สุขภาพตามการรับรู้ของผู้ใช้บริการ จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าเพื่อตรวจสอบปัจจัยในการเข้าร่วมเป็นสมาชิกของศูนย์สุขภาพตามการรับรู้ของผู้ใช้บริการ ด้านความพึงพอใจในอุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านความพึงพอใจที่มีต่อเจ้าหน้าที่ และด้านความพึงพอใจในกิจกรรม การออกกำลังกาย โดยได้ข้อมูลจากสมาชิกจำนวน 185 ของศูนย์สุขภาพเอกชน 5 แห่ง ในกรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น การวิเคราะห์ข้อมูลในการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมเป็นสมาชิกของศูนย์สุขภาพ ได้แก่ มีความพึงพอใจในกิจกรรม การออกกำลังกาย ประมาณร้อยละ 23 การเข้าร่วม

เป็นสมาชิกของศูนย์สุขภาพพิจารณาจากการจัดกิจกรรมที่ดี การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมกีฬา และการออกกำลังกายเพิ่มมากขึ้น แต่ความตั้งใจที่จะเข้าร่วมโปรแกรมกีฬายังมีน้อย

โฮล์บรูค (Holbrook.1993: 2735-A) ได้วิจัย เรื่องความต้องการเร่งด่วนและการกำหนดแผนเพื่อจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการส่งเสริมสุขภาพการเรียนรู้พลศึกษา นันทนาการและโปรแกรมนันทนาการการแข่งขันกีฬา โดยส่งแบบตัวอย่างไปยังกลุ่มตัวอย่าง 94 คน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วยผู้บริหาร สถาบันผู้อำนวยการและสถาปนิก ผลปรากฏว่า คณะกรรมการการวางแผนของสถาบันจะศึกษาในรายละเอียดเพื่อกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกได้อย่างถูกต้อง จัดงบประมาณเพื่อซ่อมแซมสิ่งอำนวยความสะดวก จัดตั้งศูนย์บริการเพื่อประโยชน์สำหรับการบำรุงรักษา ที่ได้ประสิทธิภาพ ร่วมกันดำเนินการแต่การวางแผนและการวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางในอนาคตเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อประสิทธิผลการวางแผนและการดำเนินการ

เฮอส์เบิร์ก (Herzberg) ได้ร่วมกับมอร์สเนอร์ และชินเดอร์แมน (Mausner; & Shyderman) (ลักขณา สรวิวัฒน์. 2544: 26; อ้างอิงจาก Herzberg. 1987) ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการของคนเกี่ยวกับการทำงาน (Herzberg's Two-factor Theory) และสรุปความต้องการของคนในการทำงานได้เป็น 16 ชนิด โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย แบ่งออกเป็น 2 พวก ได้แก่ ปัจจัยเพื่อสุขภาพที่จำเป็นสำหรับทุกคน (Hygiene factors) และปัจจัยเพื่อการจูงใจให้ขยันตั้งใจทำงาน (Motivator factors) ปัจจัยทั้ง 2 พวกนี้ยังแบ่งออกเป็นปัจจัยที่ได้รับการกระตุ้นจากภายนอก (Extrinsic factors) และปัจจัยที่ได้รับการกระตุ้นจากภายในให้ต่อสู้งาน (Intrinsic factors) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ปัจจัยจูงใจภายนอก (Extrinsic factors) เช่น
 - 1.1 ค่าตอบแทน เงินเดือน
 - 1.2 ได้รับการสอนงาน หรือเทคนิค หรือมีหัวหน้างานที่เก่ง
 - 1.3 มีความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนร่วมงานและเจ้านาย หรือลูกน้อง
 - 1.4 สภาพการทำงานที่ดีมีความมั่นคงในการทำงาน
2. ปัจจัยจูงใจภายใน (Intrinsic factors) เช่น
 - 2.1 ความสัมพันธ์สัมฤทธิ์ผลในงานที่ทำ
 - 2.2 การยอมรับ หรือการได้รับการยกย่องจากเพื่อนร่วมงาน
 - 2.3 การได้รับผิดชอบในงานที่ทำ หรืองานของผู้อื่น
 - 2.4 ความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน หรือในหน้าที่
 - 2.5 ได้ทำงานที่ถนัด หรือชอบมีโอกาสดำเนินการใหม่ ๆ จากงานที่ทำ

งานวิจัยในประเทศ

ชลิตรา รัตนะ (2538: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องความต้องการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำนวน 350 คน ผลการศึกษาพบว่า

บุคลากรที่มีอายุ 30 ปีลงมา บุคลากรที่มีสถานภาพโสด บุคลากรที่มีรายได้ต่ำ 7,380 บาท และบุคลากรที่มีรายได้ตั้งแต่ 13,680 บาทขึ้นไป มีความต้องการนันทนาการประเภทกีฬาและกรีฑาสูงสุด กิจกรรมที่ต้องการน้อยที่สุดคือ กิจกรรมนันทนาการประเภทวรรณกรรม (อ่าน พุด เขียน) ส่วนบุคลากรหญิงที่มีอายุ 31 – 40 ปี บุคลากรที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป บุคลากรที่มีสถานภาพสมรสและบุคลากรที่มีรายได้ระหว่าง 7,380–13,680 บาท มีความต้องการนันทนาการประเภทท่องเที่ยวและทัศนศึกษาสูงสุด กิจกรรมที่ต้องการน้อยที่สุดคือกิจกรรมประเภทวรรณกรรม (อ่าน พุด เขียน) และบุคลากรที่มีเพศ อายุ สถานภาพบุคคลและรายได้ต่างกัน มีความต้องการนันทนาการไม่แตกต่างกัน

พิสมัย พลายนาม (2539: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุกรุงเทพมหานคร ใน 6 ด้าน ได้แก่ กิจกรรมเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ กิจกรรมทางสังคมและส่งเสริมพัฒนาอารมณ์สุข กิจกรรมศิลปหัตถกรรมและงานอดิเรก กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน พุด เขียน กิจกรรมงานอาสาสมัคร และกิจกรรมศึกษาประเพณี วัฒนธรรม และอารยธรรม ผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและผู้สูงอายุที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรสต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการทั้ง 6 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

รัชฎาพร สุปินนะ (2547: บทคัดย่อ) ศึกษาความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของโรงเรียนเอกชนในเครืออัสสัมชัญ กรุงเทพมหานคร ได้แก่ โรงเรียนกุหลาบวัฒนา โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย และโรงเรียนवासเทวี ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู-อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ทุกคน จำนวน 278 คน ผลการศึกษาพบว่า

1. เพศมีความสัมพันธ์กับความต้องการในการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านการดำเนินการในระดับของความถี่และความถี่และประเภทกิจกรรมนันทนาการ เพศชายมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการมากกว่าเพศหญิง

2. อายุมีความสัมพันธ์กันตามความต้องการในการจัดกิจกรรมในระดับความต้องการและประเภทกิจกรรมนันทนาการ โดยกลุ่มอายุ 31 – 40 ปี มีความต้องการมากกว่ากลุ่มอายุอื่นและกลุ่มอายุ 51 ปีขึ้นไป มีความต้องการน้อยกว่ากลุ่มอายุอื่น

3. ตำแหน่งมีความสัมพันธ์กับความต้องการในการจัดกิจกรรมนันทนาการในด้านการดำเนินงานและประเภทกิจกรรมนันทนาการ

ภทรียา อินทร์สุวรรณ (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรในสถาบันราชภัฏจันทรเกษม ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อสภาพและความต้องการ การจัดกิจกรรมนันทนาการของสถาบันราชภัฏจันทรเกษม ได้แก่ สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการ บุคลากรโดยรวมและจำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ และสถานภาพสมรสเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านนโยบายและวัตถุประสงค์ด้านกิจกรรมนันทนาการ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกและบุคลากรผู้ให้บริการอยู่ในระดับน้อยทุกตัวแปร ยกเว้นตัวแปร สมรสแล้ว มีความเห็นอยู่ในระดับปาน

กลาง ในด้านบุคลากร ผู้ให้บริการ ความต้องการ การจัดกิจกรรมนันทนาการทั้งบุคลากรโดยรวม จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพสมรส ทุกตัวแปร มีความต้องการอยู่ในระดับมาก

สุพัตรา ตั้งรัตน์จินดา (2548: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการการจัดกิจกรรม

นันทนาการของบุคลากรกลุ่มบริษัทสามารถ ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการการจัดกิจกรรม นันทนาการของบุคลากรกลุ่มบริษัทสามารถ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการและการดำเนินการด้านบุคลากรผู้ให้บริการและด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านประเภทของกิจกรรมนันทนาการมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

กาญจนา ละอองทอง (2548: 74 – 79) ได้ศึกษาความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กรุงเทพมหานคร พบว่า พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กรุงเทพมหานคร พบว่า พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร มีความต้องการนันทนาการอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะกิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยและสมรรถภาพ พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานคร ทั้งเพศชายและหญิงมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกันโดยเพศชายมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการมากกว่าเพศหญิง พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานครที่มีตำแหน่งแตกต่างกันมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกรุงเทพมหานครที่มีหน่วยงานที่สังกัดต่างกันมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน

จิรนน สีส้ม (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรม

นันทนาการของบุคลากรมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย จำแนกตามเพศ อายุ รายได้ และตำแหน่งงาน กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรโดยรวมยังไม่เหมาะสม
2. บุคลากรต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการในระดับมาก
3. บุคลากรที่เพศต่างกันต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน
4. บุคลากรที่อายุแตกต่างกันต้องการจัดกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน
5. บุคลากรที่มีรายได้ต่างกันมีความต้องการจัดกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน
6. บุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกันมีความต้องการจัดกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน

สุเปรม นนทะวงษ์ (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและความต้องการการออกกำลังกายของอาจารย์และเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ปีการศึกษา 2548 พบว่าสภาพการออกกำลังกายของอาจารย์และเจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ปีการศึกษา 2548 โดยรวมมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในด้านสถานที่อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก และมีความไม่เหมาะสมในด้านกิจกรรมและกีฬาในการออกกำลังกาย ด้านวัน เวลาในการออกกำลังกาย และด้านบุคลากรและความรู้เกี่ยวกับการออกกำลังกาย ส่วนความต้องการการออกกำลังกาย ด้านกิจกรรมและกีฬาในการออกกำลังกาย ด้านบุคลากรและความรู้เกี่ยวกับการออกกำลังกาย ด้าน

สถานที่อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านวัน เวลาในการออกกำลังกาย โดยรวมมีความคิดเห็นว่ามีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

เดวีนา เน็ดน้อย (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของพนักงานบริษัท บางกอกกล๊าส จำกัด (โรงงานปทุมธานี) ผลการวิจัย พบว่า ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของพนักงาน บริษัทบางกอกกล๊าส จำกัด (โรงงานปทุมธานี) โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของพนักงานบริษัทบางกอกกล๊าส จำกัด (โรงงานปทุมธานี) ด้านการจัดดำเนินงาน อยู่ในระดับมากที่สุดอันดับแรก รองลงมาคือด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านบุคลากร และด้านกิจกรรมนันทนาการ ส่วนผลจากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า พนักงานที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน ส่วนพนักงานที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ พนักงานที่มีรายได้ต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ด้านการจัดดำเนินงาน ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่พนักงานที่มีรายได้ต่างกัน จะมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ด้านกิจกรรมนันทนาการ ไม่แตกต่างกัน

จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนั้นจะเห็นได้ว่า กิจกรรมนันทนาการมีความจำเป็น และมีมากมายหลายประเภท ซึ่งสามารถนำกิจกรรมเหล่านี้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต และความต้องการตามความพอใจ เพราะจะทำให้พัฒนามนุษย์ให้มีประสิทธิภาพ สมบูรณ์ มีความคิดสร้างสรรค์ และจะช่วยให้การปฏิบัติงานของพนักงานมีคุณภาพ และพัฒนาประเทศชาติต่อไป สิ่งสำคัญควรต้องมีกิจกรรมนันทนาการที่มีประสิทธิภาพเพื่อส่งเสริมร่างกายและจิตใจในการปฏิบัติหน้าที่ของครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร ต่อไป เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการรูปแบบของกิจกรรมนันทนาการให้ตรงต่อความต้องการของครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร ส่งผลให้มีการจัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อสอดคล้องกับความต้องการอย่างเพียงพอ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของครูคณะภคินี เซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้ากิจกรรมโรงเรียน ผู้ให้บริการกิจกรรม โรงเรียนและครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร 4 โรงเรียนได้แก่ ครูโรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ ครูโรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนแวนต์ ครูโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์ จำนวน 675 คน (ฝ่ายธุรการโรงเรียน : 2553)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับสัมภาษณ์ อันได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้ากิจกรรมโรงเรียน ผู้ให้บริการกิจกรรมโรงเรียนและครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร 4 โรงเรียน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง(Purposive sampling) ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนละ 1 คน หัวหน้ากิจกรรมโรงเรียนละ 1 คน และผู้ให้บริการการจัดกิจกรรมโรงเรียนละ 3 คน รวมกลุ่มตัวอย่างใช้ในการสัมภาษณ์จำนวน 20 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับแบบสอบถาม ครูโรงเรียนในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ทั้ง 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนแวนต์ โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์ จำนวน 675 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยจำแนกครูออกเป็นครูชาย-ครูหญิง ในแต่ละโรงเรียน ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบกับตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 :608) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 248 คน แต่ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 300 คน โดยกำหนดสัดส่วนครูชาย:ครูหญิง ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนสังกัดคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขต
กรุงเทพมหานคร

ที่	โรงเรียนสังกัดคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
		ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
1.	โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์	16	90	106	7	40	47
2.	โรงเรียนซางตาครู้สคอนแวนต์	18	127	145	8	57	65
3.	โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนแวนต์	27	244	271	12	108	120
4.	โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์	17	136	153	8	60	68
รวม		78	597	675	35	265	300

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยกรอบแนวคิดทฤษฎีและผลงานเรื่องที่เกี่ยวข้อง โดยสร้างตามจุดมุ่งหมาย สมมุติฐาน ขอบเขตของการศึกษาและปัญหาในการวิจัย โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 แบบดังนี้

แบบที่ 1 แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดไม่มีโครงสร้าง (Unstructured interviews) โดยแบ่งคำถามออกเป็น 7 ข้อ

แบบที่ 2 แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยเชิงสำรวจ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของครูคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นแบบประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยลงน้อยที่สุด แบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดและดำเนินการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านงบประมาณ และด้านประเภทของกิจกรรมนันทนาการ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended)

เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

การใช้คะแนนแบบสอบถามความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการได้ มีเกณฑ์ดังนี้

5	หมายถึง	มีความต้องการมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความต้องการมาก
3	หมายถึง	มีความต้องการปานกลาง
2	หมายถึง	มีความต้องการน้อย
1	หมายถึง	มีความต้องการน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมายจากค่าคะแนนเฉลี่ย แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ประเมินค่า (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ.2540: 20) ดังนี้

4.50-5.00 น.	หมายถึง	มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด
3.50-4.49 น.	หมายถึง	มีความต้องการอยู่ในระดับมาก
2.50-3.49 น.	หมายถึง	มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง
1.50-2.49 น.	หมายถึง	มีความต้องการอยู่ในระดับน้อย
1.00-1.49 น.	หมายถึง	มีความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาค้นคว้าตำราเอกสาร งานวิจัย ปรินทิพจน์ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนันทนาการ
2. ศึกษาสภาพทางกายภาพโดยทั่วๆ ไปของโรงเรียนและการจัดกิจกรรมนันทนาการที่ผ่านมาของครูคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร โดยสังเกตและสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้
3. สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอประธาน และกรรมการควบคุมปรินทิพจน์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการใช้สำนวนและภาษา

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face validity)
2. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่อประธานกรรมการควบคุมตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อพิจารณาความถูกต้องของแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงที่จะศึกษา จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหพันธ์แบบอัลฟาของครอนบัค (Cronbach. 1970: 161) ผลปรากฏว่าได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) เท่ากับ 0.89
4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองแล้วไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ขออนุญาตแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บและรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ โดยการบันทึกเทปในขณะที่มีการดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง แล้วนำไปถอดเทปแล้ว

ส่วนที่ 2 แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยได้รับแบบสอบถามคืนมาครบทุกฉบับคือ จำนวน 300 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละหนึ่งร้อย แล้วนำไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูล

1. นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาประมวลผลแล้วสรุปนำเสนอในรูปแบบความเรียง
2. นำแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์
3. นำแบบสอบถามมาลงรหัส (Coding) แล้วนำข้อมูลไปลงในโปรแกรมวิเคราะห์

ข้อมูลสำเร็จรูป

4. ประมวลผลและแปลความหมายข้อมูล เพื่อทำรายงานผลการวิจัย
5. นำผลของข้อมูลมาใช้ทดสอบสมมุติฐาน
6. นำข้อมูลจากส่วนที่ 3 มาสรุปแล้วนำเสนอในรูปแบบความเรียง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 แบบสอบถาม นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรม นันทนาการมาประมวลแล้วสรุปนำเสนอในรูปแบบความเรียง

ส่วนที่ 2 แบบสอบถาม มีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ ตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และประสบการณ์การทำงาน แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสำรวจตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ มาสรุป รูปแบบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยใช้สถิติ ดังนี้

1. สถิติพื้นฐานได้แก่
 - 1.1 ค่าความถี่ (Frequency)
 - 1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)
 - 1.3 ค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$)

- 1.4 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation: S.D.)
2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่
 - 2.1 ทดสอบค่าที (t – test)
 - 2.2 ทดสอบค่าเอฟ (F – test)
 - 2.3 ทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทดสอบโดยใช้วิธีเชฟเฟ (Scheffe's

Method)

3. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา α ของครอนบัค (Cronbach)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัย เรื่อง ความต้องการ การจัดกิจกรรม
นันทนาการของครูในคณะภคินีเซนต์ ปอล เดอชาร์ท เขตกรุงเทพมหานคร และเพื่อให้เกิดความ
เข้าใจในการสื่อความหมายตรงกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อในการวิเคราะห์ ดังนี้

n	แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t – distribution
F	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F distribution
df	แทน ชั้นแห่งความอิสระ (Degree of freedom)
SS	แทน ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean & Squares)
*	แทน ความมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ต เขต
กรุงเทพมหานคร จำนวน 300 คน นำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทาง
สังคม ศาสตร์ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตอนที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความต้องการการจัดกิจกรรม
นันทนาการของครูในคณะภคินีเซนต์ ปอลเดอ ชาร์ต เขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้
และประสบการณ์ทำงาน เสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของครูในคณะภคินีเซนต์
ปอล เดอ ชาร์ต เขตกรุงเทพมหานคร 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการและดำเนินการ ด้านการ
บุคลากรผู้ให้บริการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมนันทนาการ
ด้านงบประมาณและด้านประเพณีกิจกรรมนันทนาการ โดยแสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 4 วิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 5 วิเคราะห์ผลการแสดงข้อเสนอแนะอื่นๆ ซึ่งเป็นความเห็นอย่างอิสระ โดยประมวลความคิดเห็นที่คล้ายคลึงกันหรือเหมือนกันในแต่ละด้าน จากจำนวนความถี่มากไปสู่ความถี่น้อย พบดังนี้

ตอนที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของครูในคณะภคินีเซนต์ ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร

จากการดำเนินการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของครูในคณะภคินีเซนต์ ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยสรุปผลจากการสัมภาษณ์และนำเสนอในรูปความเรียง มีดังนี้

1. นโยบายการจัดกิจกรรมนันทนาการมีผลต่อภาพลักษณ์คือ ส่วนใหญ่ทั้งผู้บริหาร หัวหน้ากิจกรรม และผู้ให้บริการการจัดกิจกรรม มีความเห็นตรงกันว่านโยบายการจัดกิจกรรมมีผลและสำคัญอย่างยิ่งต่อภาพลักษณ์ของโรงเรียน ทั้งนี้เพราะกิจกรรมนันทนาการเป็นกิจกรรมที่แสดงออกให้เห็นเป็นรูปธรรม สามารถถ่ายทอดพฤติกรรมต่างๆ ขององค์กรโรงเรียนได้ ซึ่งกิจกรรมนันทนาการเป็นสิ่งที่ดีงาม สามารถทำให้นักเรียนพัฒนาบุคลิกภาพทั้งภายนอกและภายในได้ เด็กนักเรียนมีการพัฒนาอารมณ์ สังคม สติปัญญาและร่างกายสู่ความสง่างาม สังคม ผู้ปกครอง บุคคลภายนอก ได้รู้ ได้เห็น ก็จะพบแต่ความพึงพอใจ ชื่นชมโรงเรียนในทางดี ทำให้คะแนนภาพลักษณ์สูงขึ้นตามไปด้วย ดังนั้นนโยบายโรงเรียนที่กำหนดให้ครูจัดกิจกรรมนี้จึงถือว่าสำคัญยิ่งและถ้ากำหนดเป็นนโยบายได้แล้วจะต้องถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด ทำให้การจัดการกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนเป็นระบบได้ด้วย

2. การจัดกิจกรรมนันทนาการที่ทางโรงเรียนในเครือภคินีเซนต์ ปอล เดอ ชาร์ตร ทุกโรงเรียนผ่านมา ความเห็นเป็นดังนี้

2.1 ส่วนใหญ่ผู้บริหาร หัวหน้ากิจกรรม เห็นว่ากิจกรรมส่วนใหญ่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ โดยเฉพาะกิจกรรมประจำปีที่กำหนดไว้ให้ เช่น กิจกรรมประเพณีต่างๆ กิจกรรมอาสาสมัคร กิจกรรมกีฬา กิจกรรมการท่องเที่ยวทัศนศึกษาภายใน-นอกประเทศ ส่วนกิจกรรมที่คณะครูจัดขึ้นเป็นครั้งคราว อาจไม่ตรงตามวัตถุประสงค์มากนักเช่น การเล่นเกม-กีฬาเล็กๆ น้อยๆ ดนตรี การเต้นรำ ฯลฯ เพราะวัตถุประสงค์ต้องการให้ครูทุกคนได้มีส่วนร่วม แต่บางคนไม่สนใจนอกจากนั้นผู้จัดดำเนินการปล่อยปละละเลย ไม่รวมกิจกรรมหรือเป่าระว่างด้วยก็ได้

2.2 สำหรับบุคลากรผู้ให้บริการ เห็นว่า ทุกกิจกรรมที่จัดขึ้นให้กับครู ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมเล็กๆ หรือกิจกรรมใหญ่ ปรากฏว่าผู้เข้าร่วมกิจกรรมพึงพอใจมาก และต้องการให้จัดกิจกรรมต่อไปอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งให้มีกิจกรรมมากกว่าที่เป็นอยู่ ถ้าเป็นไปได้ควรถามความ

สนใจครูทั้งหลายก่อนด้วยจะดีมาก ความเห็นของกลุ่มนี้เห็นว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ทุกคนที่ให้สัมภาษณ์

3. การให้การสนับสนุนของโรงเรียนต่อการจัดกิจกรรมผู้บริหารให้ความเห็นว่าโรงเรียนเห็นชอบกับโครงการกิจกรรมนันทนาการเพื่อครูในยามว่าง เหมาะเป็นโครงการที่สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของครูได้ดี และเป็นประโยชน์ต่อสังคมทั้งทางตรงและทางอ้อม โรงเรียนให้การสนับสนุนเต็มที่ โดยเฉพาะเมื่อครูขออนุมัติมาที่ผู้บริหาร ทั้งนี้ถือเป็นนโยบาย แต่โรงเรียนไม่ได้จัดทำไว้เป็นแผนงานอย่างชัดเจนเหมือนแผนงานบริหารจัดการด้านอื่นๆ นอกจากนี้ผู้บริหารยังช่วยประสานขอการสนับสนุนด้านงบประมาณ ด้านปัจจัยอื่นๆ จากสมาคมครูผู้ปกครองให้เป็นประจำปี แต่การจัดดำเนินการนั้นให้อิสระแต่ละโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการเอง

สำหรับบุคลากรผู้ให้บริการ และหัวหน้ากิจกรรมเห็นว่าการสนับสนุนยังไม่เพียงพอ โดยเห็นว่าควรให้การสนับสนุนในกิจกรรมอื่นๆ นอกจากกิจกรรมประจำ และขอให้โรงเรียนจัดให้มี คณะกรรมการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการไว้เป็นประจำโรงเรียน ทำหน้าที่งานจัดกิจกรรม โดยเฉพาะ และกรรมการควรมีทั้งฝ่ายบริหาร ฝ่ายครู และฝ่ายบริการ ร่วมกัน

4. ในการจัดกิจกรรมนันทนาการมีบุคลากรผู้ให้บริการ

ผู้บริหาร ผู้ให้บริการ และหัวหน้ากิจกรรมเห็นว่ามีปัญหาอย่างยิ่งโดยเฉพาะการขาดแคลนผู้ให้บริการ ซึ่งมีจำนวนน้อย ครู หรือผู้ร่วมกิจกรรมจัดดำเนินการเอง ทำหน้าที่ให้บริการทรัพยากรนันทนาการ และทำหน้าที่นำกิจกรรมด้วยก็มีและไม่ค่อยเหมาะสมถูกต้องตามหลักทฤษฎีของการดำเนินกิจกรรมนันทนาการ เพราะเป็นเรื่องเฉพาะทาง ผู้ให้บริการต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในเรื่องนันทนาการโดยแท้จริง มีแต่คนอาสาช่วยกันนับว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม ฉะนั้นควรให้บุคลากรอาสาเหล่านั้นได้ไปศึกษาเรียนรู้เพิ่มเติมจากหน่วยงาน หรือสถาบันที่เปิดการเรียนการสอนวิชาชีพนันทนาการ หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบงานนันทนาการของรัฐบาล

อนึ่ง เรื่องการขาดแคลนบุคลากรผู้ให้บริการนี้แก้ปัญหาทาง จัดทำโดยโรงเรียนแต่งตั้ง คณะกรรมการฝ่ายต่างๆ แล้วสนับสนุนส่งเสริมให้ไปเรียนรู้แล้วมาทำหน้าที่ หรือไม่ก็เชิญ ผู้ทรงคุณวุฒิของสถาบันการศึกษาเรื่องนันทนาการมาให้ความรู้ด้านการจัดฝึกอบรมได้ สามารถจัดดำเนินการได้โดยฝ่ายบริหารของโรงเรียน ควบคู่กับพัฒนาการครูด้านอื่นๆ ที่มีการอบรมอยู่เสมอ

5. การบริหารจัดการการจัดกิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ ที่มีความเหมาะสมกับสภาพและความต้องการ

ผู้บริหารเห็นว่าเหมาะสมตามความต้องการของครูอยู่แล้ว เพราะสภาพปัจจุบันทางโรงเรียนมีทรัพยากรบริหารจัดการนันทนาการพร้อม บางโรงเรียนไม่พร้อม โดยเฉพาะอาคารสถานที่อาจจะไม่เหมาะสม แต่โรงเรียนก็ได้ยับยั้งหรือขัดขวาง เพียงแต่ว่าฝ่ายกิจกรรมหรือคณะผู้จัดกิจกรรมไม่รู้จักัดแปลงประเภทกิจกรรมให้เหมาะสมกับสภาพ ซึ่งโรงเรียนให้การสนับสนุนอยู่แล้วต่อไปข้างหน้า เมื่อมีการจัดโครงการประจำปีต่อไปอาจจัดให้มีการปรับปรุงแก้ไขต่อไปได้

หัวหน้ากิจกรรมและผู้ให้บริการ เห็นว่า การจัดกิจกรรมนันทนาการที่เป็นอยู่ยังไม่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการเท่าที่ควร อาจเป็นเพราะผู้รู้ ผู้เข้าใจจัดระบบการบริหาร และขับเคลื่อนกิจกรรมนันทนาการมากกว่า จะเห็นว่าที่ผ่านมาจัดอย่างไร 4-5 ปีแล้วก็จัดเหมือนเดิม จึงทำให้ความสนใจลดลงได้ จึงเห็นว่าควรปรับปรุงการบริหารจัดการใหม่ ให้สอดคล้องกับนโยบาย และวัตถุประสงค์ของโรงเรียนในการพัฒนาครู

6. การปรับปรุงและพัฒนาประเภทของกิจกรรมนันทนาการ

ผู้บริหารเห็นว่าคงไว้ตาม เดิม วิธีการเดิม แต่เพิ่มกิจกรรมใหม่ๆ ทั้งนี้ต้องสอบถามความต้องการของครู และดูความพร้อมเหมาะสมกับสถานที่ อาคาร อุปกรณ์ต่างๆ ด้วย

สำหรับผู้ให้บริการและหัวหน้ากิจกรรม เห็นว่า กิจกรรมนันทนาการที่จัดให้ตาม ประเพณีนั้นควรมีไว้เหมือนเดิม ส่วนประเภทอื่นๆ นั้นควรจัดเสริมใหม่ทั้งนี้ควรให้อิสระแต่ละโรงเรียนวางแผนจัดการเอง และควรตรวจสอบความต้องการของครู แล้วมาทำเป็นแผนประจำปีให้เป็นระบบ สมบูรณ์ ดังนั้นเมื่อยึดครูเป็นหลักควรมีกิจกรรมต่างๆ แยกตามเพศ วัย ให้ครูหลากหลาย กิจกรรม ในขณะเดียวกันด้วยก็จะเป็นประโยชน์และพึงพอใจแก่ครูมาก

7. ความเหมาะสมเพียงพอของสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นทรัพยากรทางนันทนาการ

ผู้บริหาร ผู้ให้บริการ และหัวหน้ากิจกรรมลงความเห็นตรงกัน เห็นว่าเหมาะสมกับบางกิจกรรม และไม่เหมาะสมกับบางกิจกรรม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับชนิด ประเภทกิจกรรมที่จัดด้วย ที่ต้องสอดคล้องกับอาคาร สถานที่ อุปกรณ์ที่เพียงพอ ฉะนั้น จึงเห็นได้ว่าการแก้ปัญหาคือต้องดูสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นหลักในการเลือกประเภทกิจกรรม อีกทั้งต้องรู้จักดัดแปลงบริการจัดการให้ลงตัวทั้งเวลาว่าง งบประมาณ จำนวนคน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครูในคณะภคินีเซนต์ ปอล เดอ ชาร์ต กรุงเทพมหานคร ปรากฏผลดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้และ
ประสบการณ์ทำงาน (n = 300)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	35	21.67
หญิง	265	88.33
รวม	300	100.00
2. อายุ		
20-30 ปี	51	17.00
31-40 ปี	87	29.00
41-50 ปี	85	28.30
มากกว่า 50 ปี	77	25.70
รวม	300	100.00
3. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	252	84.00
ป.บัณฑิต	6	2.00
ปริญญาโท	42	14.00
รวม	300	100.00
4. รายได้		
น้อยกว่า 10,000 บาท	10	3.33
10,001-20,000 บาท	182	60.67
20,001-30,000 บาท	98	32.67
มากกว่า 30,000 บาท	10	3.33
รวม	300	100.00
5. ประสบการณ์ทำงาน		
1-5 ปี	53	17.70
6-10 ปี	45	15.00
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	202	67.30
รวม	300	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 21.67 เป็น
เพศหญิงจำนวน 265 คน คิดเป็นร้อยละ 88.33 อายุระหว่าง 20-30 ปี จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ

17.00 อายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 29.00 อายุระหว่าง 41-50 ปีจำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 28.30 อายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 25.70 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 252 คน คิดเป็นร้อยละ 84.00 ป.บัณฑิต จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00 ปริญญาโท จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 14.00 มีรายได้ไม่น้อยกว่า 10,000 บาท จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33 รายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 60.67 รายได้ระหว่าง 20,001-30,000 บาท จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 32.67 รายได้มากกว่า 30,000 บาท จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33 และมีประสบการณ์ทำงาน 1-5 ปี จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 17.70 ประสบการณ์ทำงาน 6-10 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 ประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 67.30

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร รายละเอียดปรากฏดังตาราง 2 - 7

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการกิจกรรมนันทนาการของครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร (n = 300)

กิจกรรมนันทนาการ	ระดับความต้องการ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการจัดการและดำเนินการ	3.70	0.71	มาก
2. ด้านการบุคลากรผู้ให้บริการ	3.63	0.78	มาก
3.ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.80	0.72	มาก
4. ด้านงบประมาณ	3.79	0.80	มาก
5. ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ	3.71	0.70	มาก
รวม	3.72	0.62	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่า ครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานครมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.72$, S.D =0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีความต้องการอยู่ในระดับมาก

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของครู
ในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดการและดำเนินการ
(n = 300)

กิจกรรมนันทนาการด้านการจัดการและดำเนินการ	ระดับความต้องการ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ให้มีการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.79	0.77	มาก
2. ให้มีการจัดโครงการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนในการจัดกิจกรรมนันทนาการอย่างต่อเนื่อง	3.74	0.78	มาก
3. ให้มีการจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.75	0.85	มาก
4. ให้มีการจัดกิจกรรมนันทนาการตามแผนกำหนดการที่วางไว้ล่วงหน้า	3.77	0.81	มาก
5. ให้มีการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมนันทนาการสม่ำเสมอ	3.65	0.83	มาก
6. ให้มีการจัดเวลาว่างเพื่อให้ครูได้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ	3.53	0.94	มาก
7. ให้มีการเตรียมพื้นที่สำหรับการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.66	0.92	มาก
8. ให้มีการจัดระเบียบการใช้บริการการร่วมกิจกรรมนันทนาการ	3.67	0.88	มาก
รวม	3.70	0.71	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่า ครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานครมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมด้านการจัดการและดำเนินการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$, S.D = 0.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมากทุกข้อ อันดับที่ 1 ได้แก่ ให้มีการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 3.79$, S.D = 0.77) อันดับที่ 2 ได้แก่ ให้มีการจัดกิจกรรมนันทนาการตามแผนกำหนดการที่วางไว้ล่วงหน้า ($\bar{X} = 3.77$, S.D = 0.81) และอันดับที่ 3 ได้แก่ ให้มีการจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 3.75$, S.D = 0.85) และมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของครู
ในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร ด้านการบุคลากรผู้ให้บริการ
(n = 300)

กิจกรรมนันทนาการด้านการบุคลากรผู้ให้บริการ	ระดับความต้องการ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ให้มีบุคลากรทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.61	0.84	มาก
2. ให้มีบุคลากรผู้ให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.54	0.89	มาก
3. ให้มีบุคลากรที่มีความรู้และความชำนาญทำหน้าที่จัดกิจกรรมนันทนาการ	3.66	0.91	มาก
4. ให้มีบุคลากรบริการเบิกจ่ายอุปกรณ์เพื่อใช้ในกิจกรรมนันทนาการโดยเฉพาะ	3.60	0.93	มาก
5. ให้มีบุคลากรดูแลรักษาความสะอาดในบริเวณที่จัดกิจกรรมนันทนาการ	3.74	0.86	มาก
6. ให้มีเจ้าหน้าที่พยาบาลประจำในขณะจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.59	0.97	มาก
7. ให้มีบุคลากรดูแลความปลอดภัยในการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.70	0.90	มาก
รวม	3.63	0.78	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่า ครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานครมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมด้านการบุคลากรผู้ให้บริการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$, S.D = 0.78) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกข้อ อันดับที่ 1 ได้แก่ ให้มีบุคลากรดูแลรักษาความสะอาดในบริเวณที่จัดกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 3.74$, S.D = 0.86) อันดับที่ 2 ได้แก่ มีบุคลากรดูแลความปลอดภัยในการจัดกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 3.70$, S.D = 0.90) และอันดับที่ 3 ได้แก่ ให้มีบุคลากรที่มีความรู้และความชำนาญทำหน้าที่จัดกิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 3.66$, S.D = 0.91) นอกนั้นมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมาก

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของครู
ในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ กรุงเทพมหานคร ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมนันทนาการ (n = 300)

กิจกรรมนันทนาการด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมนันทนาการ	ระดับความต้องการ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ให้มีสถานที่ในการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง	3.77	0.85	มาก
2. ให้มีสถานที่ในการจัดกิจกรรมในร่ม	3.81	0.83	มาก
3. ให้มีสถานที่สำหรับเปลี่ยนเครื่องแต่งตัวอย่างเพียงพอและเหมาะสม	3.56	0.90	มาก
4. ให้มีสวัสดิการบริการ เช่น น้ำ เครื่องดื่ม ห้องสุขา ถูกสุขลักษณะและเพียงพอ	3.87	0.86	มาก
5. ให้มีสถานที่พักผ่อนเป็นสัดส่วนและเพียงพอ	3.61	0.91	มาก
6. ให้มีสถานที่ประกอบกิจกรรมสะดวกและปลอดภัย	3.99	0.85	มาก
7. ให้มีอุปกรณ์สำหรับใช้ปฏิบัติกิจกรรมเป็นมาตรฐาน	3.91	0.87	มาก
8. ให้มีสถานที่และอุปกรณ์การปฐมพยาบาลสมบุรณ์	3.86	0.84	มาก
รวม	3.80	0.72	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่า ครูในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ กรุงเทพมหานคร มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมนันทนาการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$, S.D = 0.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกข้อ อันดับที่ 1 ได้แก่ ให้มีสถานที่ประกอบกิจกรรมสะดวกและปลอดภัย ($\bar{X} = 3.99$, S.D = 0.85) อันดับที่ 2 ได้แก่ ให้มีอุปกรณ์สำหรับใช้ปฏิบัติกิจกรรมเป็นมาตรฐาน ($\bar{X} = 3.91$, S.D = 0.87) และอันดับที่ 3 ได้แก่ ให้มีสถานที่และอุปกรณ์การปฐมพยาบาลสมบุรณ์ ($\bar{X} = 3.86$, S.D = 0.84) นอกนั้นมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมาก

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการกิจกรรมนันทนาการของครูในคณะ
ภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร ดำรงงบประมาณ (n = 300)

กิจกรรมนันทนาการดำรงงบประมาณ	ระดับความต้องการ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ให้มีงบประมาณสนับสนุน ในการจัดกิจกรรมนันทนาการเพียงพอ	3.83	0.88	มาก
2. ให้มีงบประมาณในการจัดกิจกรรมนันทนาการได้เหมาะสมและต่อเนื่อง	3.82	0.88	มาก
3. ได้รับการส่งเสริมงบประมาณจากองค์กรภายนอก เช่น สมาคม ผู้ปกครองและครู สมาคมศิษย์เก่า บริษัท ห้างร้าน	3.78	0.87	มาก
4. ให้มีงบประมาณสำหรับบำรุงสถานที่ อุปกรณ์ต่างๆ	3.80	0.84	มาก
5. ให้มีงบประมาณสนับสนุนค่าตอบแทนบุคลากรที่มีหน้าที่นำกิจกรรม	3.71	0.88	มาก
รวม	3.79	0.80	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่า ครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานครมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมดำรงงบประมาณ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$, S.D = 0.80) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกข้อ อันดับที่ 1 ได้แก่ ให้มีงบประมาณสนับสนุน ในการจัดกิจกรรมนันทนาการเพียงพอ ($\bar{X} = 3.83$, S.D =0.88) อันดับที่ 2 ได้แก่ ให้มีงบประมาณในการจัดกิจกรรมนันทนาการได้เหมาะสมและต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.82$, S.D = 0.88) และอันดับที่ 3 ได้แก่ ให้มีงบประมาณสำหรับบำรุงสถานที่ อุปกรณ์ต่างๆ ($\bar{X} = 3.80$, S.D =0.84) นอกนั้นมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมาก

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการกิจกรรมนันทนาการของครูในคณะ
ภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ (n = 300)

กิจกรรมนันทนาการด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ	ระดับความต้องการ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การเต้นแอโรบิก	3.42	1.09	ปานกลาง
2. การเสริมสร้างสมรรถภาพ และสุขภาพ	3.45	1.21	ปานกลาง
3. การร้องเพลง	3.50	1.06	มาก
4. ดนตรี	3.60	0.97	มาก
5. อ่านหนังสือ	4.05	0.79	มาก
6. ท่องเที่ยว	3.83	1.07	มาก
7. งานสร้างสรรค์	3.55	0.95	มาก
8. งานวัฒนธรรมประเพณี	3.85	0.90	มาก
9. บำเพ็ญประโยชน์	4.00	0.88	มาก
10. เล่นกีฬา และเกมส์	3.86	0.92	มาก
รวม	3.71	0.70	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่า ครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานครมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมต่ำงบประมาณ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$, S.D = 0.80) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก 8 ข้อ อันดับที่ 1 ได้แก่ อ่านหนังสือ ($\bar{X} = 4.05$, S.D = 0.79) อันดับที่ 2 ได้แก่ บำเพ็ญประโยชน์ ($\bar{X} = 4.00$, S.D = 0.88) และอันดับที่ 3 ได้แก่ เล่นกีฬา และเกมส์ ($\bar{X} = 3.86$, S.D = 0.70) มีเพียง 2 ข้อที่มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายความต้องการการจัดกิจกรรม
 นันทนาการของครูในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมทุกด้าน
 จำแนกตามเพศ (n = 300)

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ	ระดับความต้องการ					
	เพศชาย (n = 35)			เพศหญิง (n = 265)		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านการจัดการและดำเนินการ	3.72	0.76	มาก	3.69	0.69	มาก
2. ด้านการบุคลากรผู้ให้บริการ	3.59	0.88	มาก	3.65	0.75	มาก
3.ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.79	0.81	มาก	3.80	0.69	มาก
4. ด้านงบประมาณ	3.78	0.94	มาก	3.79	0.74	มาก
5. ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ	3.73	0.88	มาก	3.70	0.62	มาก
รวม	3.72	0.73	มาก	3.73	0.59	มาก

จากตาราง 9 แสดงว่าครูในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ พบว่า มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ

เพศชาย มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.72$, S.D =0.73) โดยมีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกด้าน เพศหญิง มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.73$, S.D =0.59) โดยมีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของครูในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ กรุงเทพมหานคร โดยรวมทุกด้าน จำแนกตามอายุ(n = 300)

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ	ระดับความต้องการ											
	20-30 ปี (n = 51)			31-40 ปี (n = 87)			41-50 ปี (n = 85)			มากกว่า 50 ปี (n = 77)		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านการจัดการและดำเนินการ	3.76	0.53	มาก	3.61	0.71	มาก	3.65	0.80	มาก	3.81	0.70	มาก
2. ด้านการบุคลากรผู้ให้บริการ	3.76	0.59	มาก	3.56	0.81	มาก	3.59	0.84	มาก	3.69	0.80	มาก
3.ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.91	0.63	มาก	3.79	0.71	มาก	3.71	0.81	มาก	3.82	0.67	มาก
4. ด้านงบประมาณ	3.91	0.69	มาก	3.77	0.79	มาก	3.71	0.69	มาก	3.69	0.64	มาก
5. ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ	3.88	0.59	มาก	3.70	0.89	มาก	3.57	0.79	มาก	3.64	0.70	มาก
รวม	3.85	0.47	มาก	3.82	0.77	มาก	3.75	0.66	มาก	3.78	0.61	มาก

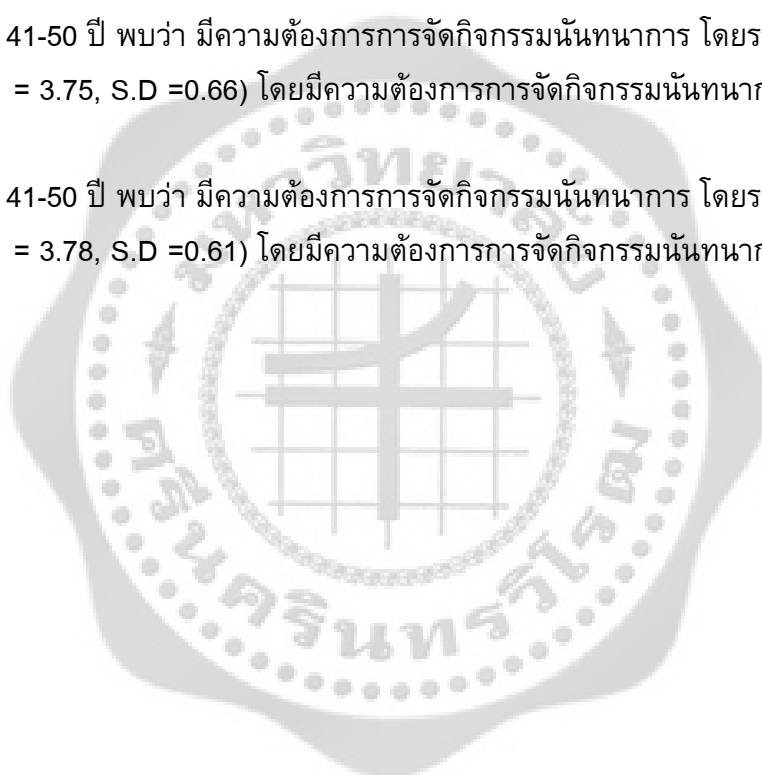
จากตาราง 10 แสดงว่าครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร์ เขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ พบว่า มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายตัว และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ดังนี้

อายุ 20-30 ปี พบว่า มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, S.D =0.47) โดยมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน

อายุ 31-40 ปี พบว่า มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$, S.D =0.77) โดยมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน

อายุ 41-50 ปี พบว่า มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$, S.D =0.66) โดยมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน

อายุ 41-50 ปี พบว่า มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$, S.D =0.61) โดยมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของครูในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ จังหวัดปทุมธานี โดยรวมทุกด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา (n = 300)

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ	ระดับความต้องการ								
	ปริญญาตรี (n = 252)			ป.บัณฑิต (n = 6)			ปริญญาโท (n= 42)		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านการจัดการและดำเนินการ	3.74	0.69	มาก	3.77	0.58	มาก	3.41	0.80	ปานกลาง
2. ด้านการบุคลากรผู้ให้บริการ	3.67	0.76	มาก	3.90	0.87	มาก	3.36	0.87	ปานกลาง
3.ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.82	0.70	มาก	3.69	0.76	มาก	3.66	0.83	มาก
4. ด้านงบประมาณ	3.82	0.77	มาก	3.77	1.02	มาก	3.59	0.89	มาก
5. ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ	3.72	0.71	มาก	3.72	0.95	มาก	3.66	0.60	มาก
รวม	3.75	0.61	มาก	3.77	0.70	มาก	3.54	0.69	มาก

จากตาราง 11 แสดงว่าครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร์ เขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ดังนี้

ระดับการศึกษาปริญญาตรี มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$, S.D = 0.61) โดยมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ระดับการศึกษาป.บัณฑิต มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$, S.D = 0.70) โดยมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ระดับการศึกษาปริญญาโท มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$, S.D = 0.69) โดยมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมนันทนาการ ด้านงบประมาณและด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ และในระดับปานกลาง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการและดำเนินการ ด้านการบุคคลากรผู้ให้บริการ

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของครูในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ จังหวัดปทุมธานี โดยรวมทุกด้าน จำแนกตามรายได้ (n = 300)

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ	ระดับความต้องการ											
	น้อยกว่า 10,000 บาท (n = 10)			10,000 – 20,000 บาท (n = 182)			20,001 – 30,000 บาท (n = 98)			มากกว่า 30,000 บาท (n = 10)		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านการจัดการ	3.90	0.57	มาก	3.68	0.74	มาก	3.65	0.66	มาก	4.29	0.41	มาก
2. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	4.03	0.80	มาก	3.6	0.80	มาก	3.59	0.76	มาก	4.20	0.46	มาก
3. ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก	3.91	0.62	มาก	3.80	0.72	มาก	3.73	0.74	มาก	4.19	0.48	มาก
4. ด้านงบประมาณ	4.08	0.53	มาก	3.75	0.8	มาก	3.75	0.81	มาก	4.46	0.45	มาก
5. ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ	3.67	0.49	มาก	3.69	0.76	มาก	3.73	0.62	มาก	3.84	0.54	มาก
รวม	3.92	0.53	มาก	3.71	0.65	มาก	3.69	0.59	มาก	4.20	0.37	มาก

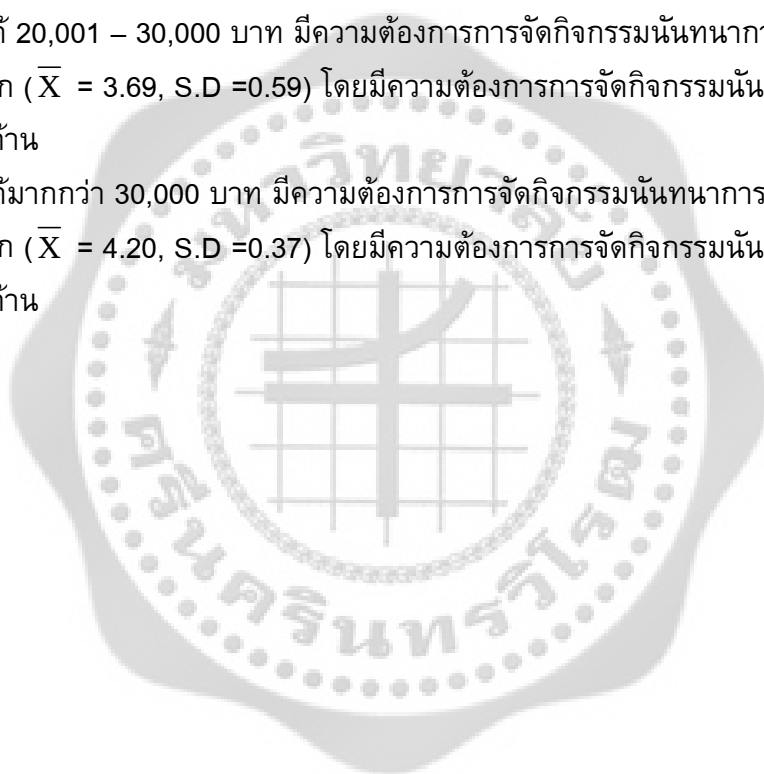
จากตาราง 12 แสดงว่า ครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ดังนี้

รายได้น้อยกว่า 10,000 บาท มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$, S.D = 0.53) โดยมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมากทุกด้าน

รายได้ 10,000 – 20,000 บาท มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$, S.D = 0.65) โดยมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมากทุกด้าน

รายได้ 20,001 – 30,000 บาท มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$, S.D = 0.59) โดยมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมากทุกด้าน

รายได้มากกว่า 30,000 บาท มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D = 0.37) โดยมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและความหมายความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของครูในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ จังหวัดปทุมธานี โดยรวมทุกด้าน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน(n = 300)

ความต้องการกิจกรรมนันทนาการ	ระดับความต้องการ								
	1-5 ปี (n = 53)			6-10 ปี (n = 45)			มากกว่า 10 ปีขึ้นไป (n= 202)		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านการจัดการและดำเนินการ	3.78	0.58	มาก	3.51	0.61	มาก	3.72	0.75	มาก
2. ด้านการบุคลากรผู้ให้บริการ	3.75	0.65	มาก	3.45	0.73	มาก	3.64	0.82	มาก
3. ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.91	0.66	มาก	3.71	0.66	มาก	3.79	0.74	มาก
4. ด้านงบประมาณ	3.93	0.69	มาก	3.75	0.76	มาก	3.76	0.83	มาก
5. ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ	3.88	0.58	มาก	3.77	0.72	มาก	3.65	0.72	มาก
รวม	3.85	0.50	มาก	3.64	0.59	มาก	3.71	0.66	มาก

จากตาราง 13 แสดงว่า ครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ดังนี้

ประสบการณ์การทำงาน 1-5 ปี พบว่า มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, S.D =0.50) โดยมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ประสบการณ์การทำงาน 6-10 ปี พบว่า มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$, S.D =0.59) โดยมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป พบว่า มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$, S.D =0.66) โดยมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตอนที่ 4 วิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้และประสบการณ์ทำงาน

ตาราง 14 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยจำแนกตามเพศ (n = 300)

ความต้องการการจัดกิจกรรม	เพศ	$\bar{X}$	S.D.	t	df	Sig. (2-tailed)
นันทนาการ	ชาย	3.70	0.62	-0.039	116.221	0.969
	หญิง	3.72	0.73			

จากตาราง 14 แสดงว่า ครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 15 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความต้องการการจัดกิจกรรม
นันทนาการ โดยจำแนกตามอายุ (n = 300)

แหล่งความแปรปรวน		SS	df	MS.	F	Sig.
อายุ	ระหว่างกลุ่ม	1.634	3	0.545	1.403	0.242
	ภายในกลุ่ม	114.949	296	0.388		
	รวม	116.583	299			

จากตาราง 15 แสดงว่า ครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร
จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 16 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความต้องการการจัดกิจกรรม
นันทนาการ โดยจำแนกตามระดับการศึกษา (n = 300)

แหล่งความแปรปรวน		SS	df	MS.	F	Sig.
ระดับการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	1.732	2	0.866	2.240	0.108
	ภายในกลุ่ม	114.851	297	0.387		
	รวม	116.583	299			

จากตาราง 16 แสดงว่า ครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร
จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรม
นันทนาการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 17 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความต้องการการจัดกิจกรรม
นันทนาการ โดยจำแนกตามรายได้ (n = 300)

แหล่งความแปรปรวน		SS.	df	MS.	F	Sig.
รายได้	ระหว่างกลุ่ม	2.760	3	0.920	2.392	0.069
	ภายในกลุ่ม	113.823	296	0.385		
	รวม	116.583	299			

จากตาราง 17 แสดงว่า ครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร
จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ที่มีรายได้ต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 18 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความต้องการการจัดกิจกรรม
นันทนาการ โดยจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน (n = 300)

แหล่งความแปรปรวน		SS.	df	MS.	F	Sig.
ประสบการณ์การทำงาน	ระหว่างกลุ่ม	1.173	2	0.587	1.510	0.223
	ภายในกลุ่ม	115.410	297	0.389		
	รวม	116.583	299			

จากตาราง 18 แสดงว่า ครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร
จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความต้องการการจัด
กิจกรรมนันทนาการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 5 วิเคราะห์ผลการแสดงข้อเสนอแนะอื่นๆ ซึ่งเป็นความเห็นอย่างอิสระ โดย
ประมวลความคิดเห็นที่คล้ายคลึงกันหรือเหมือนกันในแต่ละด้าน จากจำนวนความถี่มากไปสู่ความถี่
น้อย พบดังนี้

1. ด้านการจัดการและดำเนินการ ครูมีความต้องการให้ผู้บริหารเห็นความสำคัญของ
กิจกรรมนันทนาการ โดยให้ถือเป็นนโยบายว่าโรงเรียนต้องจัดเป็นโครงการเพื่อบริการแก่ครูและ
บุคลากรทุกคน และจัดดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานกิจการ
โรงเรียนทุกโรงเรียน โดยมีคณะกรรมการจากฝ่ายบริหารร่วมกับคณะครูเป็นผู้รับผิดชอบจัดดำเนินการ

2. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ครูมีความต้องการให้มีบุคลากรประจำทำหน้าที่ให้บริการแก่
ครู ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ และบุคลากรควรมีความรู้ ความเข้าใจและความสามารถในการ

จัดบริการตามหลักการจัดกิจกรรมนันทนาการคือ เน้นทั้งผู้นำนันทนาการและผู้นำกิจกรรมนันทนาการด้วย

3. ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ครูมีความต้องการให้ผู้บริหารจัดการให้มีสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติกิจกรรมนันทนาการเหมาะสมตามสภาพที่มีพื้นที่เกี่ยวกับสถานที่ประกอบกิจกรรม ส่วนอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการประกอบกิจกรรม ควรมีให้เพียงพอเหมาะสม และมีความแข็งแรงสมบูรณ์

4. ด้านงบประมาณ ครูมีความต้องการได้งบประมาณในการจัดกิจกรรมนันทนาการส่วนหนึ่ง และครูช่วยกันส่วนหนึ่ง และควรมีงบประมาณต่อเนื่องเพียงพอตามความเหมาะสม และมีคณะกรรมการจัดการด้านงบประมาณจากครูและบุคลากรโดยเลือกสรรขึ้นมา

5. ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ ครูมีความต้องการให้มีคณะกรรมการจัดดำเนินการรับผิดชอบโดยเขียนเป็นโครงการ ประชาสัมพันธ์ให้ครูได้ทราบล่วงหน้า ชัดเจน และกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นควรถามความสนใจ และให้มีกิจกรรมเลือกบ้าง ตามความจำเป็น

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ ของครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานครครั้งนี้ ผู้วิจัยสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการจัดกิจกรรมนันทนาการ และสอบถามกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยดำเนินการวิจัยดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขต กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และประสบการณ์การทำงาน

สมมุติฐานของการวิจัย

ครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขต ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ประเภทได้แก่ ประเภทที่ผู้วิจัยสัมภาษณ์ จำนวน 20 คน ได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง(Purposive sampling) เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ ผู้บริหารโรงเรียนละ 1 คน หัวหน้ากิจกรรมโรงเรียนละ 1 คน และผู้ให้บริการการจัดกิจกรรมโรงเรียนละ 3 คน รวมกลุ่มตัวอย่างใช้ในการสัมภาษณ์จำนวน 20 คน และประเภทที่ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการให้กับครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขต มีจำนวน 300 คน โดยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบ่งชั้น(Stratified random sampling)

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยซึ่งลักษณะแบบสอบถามเป็นลักษณะมาตราส่วนประมาณค่ามี 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยแยกเนื้อหาแบบสอบถามเป็นด้านต่างๆ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านงบประมาณ และด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการผ่านการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิ และทดสอบ คุณภาพของ

แบบสอบถาม โดยวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นทางสถิติ วิเคราะห์สัมประสิทธิ์ แอลฟา (α -coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่า = 0.89 ถือว่าเป็นแบบสอบถามที่น่าไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้เป็นอย่างดี

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์โดยนำข้อมูลแยกหมวดหมู่ที่มีความเห็นตรงกันหรือใกล้เคียงกันมาสรุปแล้วนำเสนอแบบความเรียง โดยแยกเป็นด้านๆ หรือหมวดๆ ตามแบบสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้
2. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม โดยแจกแจงเป็นความถี่ และค่าร้อยละ เสนอแบบรูปความเรียง
3. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของครูโรงเรียนในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ทั้งรายข้อและรายด้าน เสนอรูปตารางประกอบความเรียง
4. วิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของครูโรงเรียนในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ตามตัวแปรเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และประสบการณ์การทำงาน โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (t-test) ระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance) สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่ม
5. นำข้อมูลข้อเสนอแนะในตอนที่ 3 ของแบบสอบถามมาพิจารณารวบรวมความถี่ที่ซ้ำๆ หรือใกล้เคียงกัน มาจัดลำดับความสำคัญจากความมากไปหาน้อย

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามได้ดังนี้

1. การอภิปรายผลข้อมูลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร หัวหน้ากิจกรรมโรงเรียน ผู้ให้บริการกิจกรรมโรงเรียนและครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร 4 โรงเรียน โดยเก็บข้อมูลในการสัมภาษณ์ ผู้บริหารโรงเรียนละ 1 คน หัวหน้ากิจกรรมโรงเรียนละ 1 คน และผู้ให้บริการกิจกรรมโรงเรียนละ 3 คน รวม กลุ่มตัวอย่างใช้ในการสัมภาษณ์จำนวน 20 คน สามารถนำมาเป็นประเด็นอภิปรายดังนี้

1.1 นโยบายการจัดกิจกรรมนันทนาการมีผลต่อสภาพลักษณะของโรงเรียนอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะกิจกรรมนันทนาการเป็นกิจกรรมที่แสดงออกให้เห็นเป็นรูปธรรม สามารถถ่ายทอดพฤติกรรมต่างๆ ขององค์กรโรงเรียนได้ ดังนั้นนโยบายโรงเรียนที่กำหนดให้ครูจัดกิจกรรมนี้จึง

ถือว่าสำคัญยิ่ง และถ้ากำหนดเป็นนโยบายได้แล้วจะต้องถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด ทำให้การจัดการกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนเป็นระบบได้ด้วย

1.2 การจัดกิจกรรมนันทนาการที่ทางโรงเรียนในเครือภคินีเซนต์ ปอล เดอ ชาร์ตร ทุกโรงที่ผ่านมานั้นกิจกรรมส่วนใหญ่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ โดยเฉพาะกิจกรรมประจำปีที่กำหนดไว้ให้ ส่วนกิจกรรมที่คณะครูจัดขึ้นเป็นครั้งคราว อาจไม่ตรงตามวัตถุประสงค์มากนัก เพราะต้องการให้ครูทุกคนได้มีส่วนร่วม แต่บางคน ไม่ร่วมกิจกรรมด้วย แต่ในขณะเดียวกันการจัดกิจกรรมเป็นที่น่าพึงพอใจอย่างมาก และต้องการให้จัดกิจกรรมต่อไปอย่างต่อเนื่อง ความเห็นของกลุ่มนี้เห็นว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ทุกคนที่ให้สัมภาษณ์

1.3 การให้การสนับสนุนของโรงเรียนต่อการจัดกิจกรรมกับโครงการกิจกรรมนันทนาการเพื่อครูในยามว่าง โรงเรียนให้การสนับสนุนเต็มที่ โดยเฉพาะเมื่อครูขออนุมัติมาที่ผู้บริหาร ทั้งนี้ถือเป็นนโยบาย นอกจากนี้ผู้บริหารยังช่วยประสานขอการสนับสนุนด้านงบประมาณ ด้านปัจจัยอื่นๆ จากสมาคมครูผู้ปกครอง แต่ทั้งนี้การสนับสนุนยังไม่เพียงพอเท่าที่ควร โดยเห็นว่าควรให้การสนับสนุนในกิจกรรมอื่นๆ นอกจากกิจกรรมประจำ และขอให้โรงเรียนจัดให้มีคณะกรรมการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการไว้เป็นประจำโรงเรียน

1.4 ในการจัดกิจกรรมนันทนาการมีบุคลากรผู้ให้บริการ เป็นปัญหาอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการขาดแคลนผู้ให้บริการ ซึ่งมีจำนวนน้อย ครู หรือผู้ร่วมกิจกรรมจัดดำเนินการเอง ทำทั้งหน้าที่ให้บริการทรัพยากรนันทนาการ และทำหน้าที่นำกิจกรรมด้วยก็มีและไม่ค่อยเหมาะสมถูกต้องตามหลักทฤษฎีของการดำเนินกิจกรรมนันทนาการ ผู้ให้บริการต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในเรื่องนันทนาการโดยแท้จริง

1.5 การบริหารจัดการการจัดกิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ ที่มีความเหมาะสมกับสภาพและความต้องการ มีความเหมาะสมตามความต้องการของครูอยู่แล้ว เพราะสภาพปัจจุบันทางโรงเรียนมีทรัพยากรบริหารจัดการนันทนาการพร้อม เมื่อมีการจัดโครงการประจำปีต่อไปอาจจัดให้มีการปรับปรุงแก้ไขต่อไปได้ ทั้งนี้อาจจะไม่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการเท่าที่ควร อาจเป็นเพราะผู้รู้ ผู้เข้าใจจัดระบบการบริหารและขับเคลื่อนกิจกรรมนันทนาการ

1.6 การปรับปรุงและพัฒนาประเภทของกิจกรรมนันทนาการ ควรคงไว้ตาม เดิมวิธีการเดิม แต่เพิ่มกิจกรรมใหม่ๆ ทั้งนี้ต้องสอบถามความต้องการของครู และดูความพร้อมเหมาะสมกับสถานที่ อาคาร อุปกรณ์ต่างๆ ด้วย แต่ทั้งนี้ควรจัดเสริมใหม่ทั้งนี้ควรให้อิสระแต่ละโรงเรียนวางแผนจัดการเอง และควรตรวจสอบความต้องการของครู แล้วมาทำเป็นแผนประจำปีให้เป็นระบบ สมบูรณ์ ดังนั้นเมื่อยึดครูเป็นหลักควรมีกิจกรรมต่างๆ แยกตามเพศ วัย ให้ครูหลากหลายกิจกรรม ในขณะเดียวกันด้วยก็จะเป็นประโยชน์และพึงพอใจแก่ครูมาก

1.7 ความเหมาะสมเพียงพอของสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นทรัพยากรทางนันทนาการ มีความเหมาะสมกับบางกิจกรรม และไม่เหมาะสมกับบาง

กิจกรรม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับชนิด ประเภทกิจกรรมที่จัดด้วย ที่ต้องสอดคล้องกับอาคาร สถานที่ อุปกรณ์ที่เพียงพอ

2. การศึกษาข้อมูลทั่วไปของครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 300 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นครูเพศหญิง จำนวน 265 คน คิดเป็นร้อยละ 88.33 มีอายุระหว่าง 41-50 ปีจำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 28.30 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 252 คน คิดเป็นร้อยละ 84.00 มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 60.67 และมีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 67.30

3. การวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการให้กับครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบดังนี้

3.1 ครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยแยกเป็นรายด้าน และเป็นรายข้อ แต่ละด้านเป็นดังนี้

3.1.1 ด้านการจัดการและดำเนินการ พบว่า มีความต้องการสูงสุด 3 อันดับ อันดับแรก ได้แก่ การกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ รองลงมา ได้แก่ การจัดกิจกรรมนันทนาการตามแผนกำหนดการที่วางไว้ล่วงหน้า และการจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดกิจกรรมนันทนาการ ตามลำดับ

3.1.2 ด้านการบุคลากรผู้ให้บริการ พบว่า มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการสูงสุด 3 อันดับ อันดับแรก ได้แก่ มีบุคลากรดูแลรักษาความสะอาดในบริเวณที่จัดกิจกรรมนันทนาการ รองลงมา ได้แก่ มีบุคลากรดูแลความปลอดภัยในการจัดกิจกรรมนันทนาการและ มีบุคลากรที่มีความรู้และความชำนาญทำหน้าที่จัดกิจกรรมนันทนาการ ตามลำดับ

3.1.3 ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมนันทนาการ พบว่า มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการสูงสุด 3 อันดับ อันดับแรก ได้แก่ สถานที่ประกอบกิจกรรมสะดวกและปลอดภัย รองลงมา ได้แก่ มีอุปกรณ์สำหรับใช้ปฏิบัติกิจกรรมเป็นมาตรฐาน และมีสวัสดิการบริการ เช่น น้ำ เครื่องดื่ม ห้องสุขา ถูกสุขลักษณะและเพียงพอ ตามลำดับ

3.1.4 ด้านงบประมาณ พบว่า มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการสูงสุด 3 อันดับ อันดับแรก ได้แก่ มีงบประมาณสนับสนุน ในการจัดกิจกรรมนันทนาการเพียงพอ รองลงมา ได้แก่ มีงบประมาณในการจัดกิจกรรมนันทนาการได้เหมาะสมและต่อเนื่อง และมีงบประมาณสำหรับบำรุงสถานที่ อุปกรณ์ต่างๆ ตามลำดับ

3.1.5 ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ พบว่า มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการสูงสุด 3 อันดับ อันดับแรก ได้แก่ อ่านหนังสือ รองลงมา ได้แก่ บำเพ็ญประโยชน์ และเล่นกีฬา กับ เกมส์ ตามลำดับ

3.2 ครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมทุกด้าน และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกคือ ด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมนันทนาการ รองลงมาคือ ด้านงบประมาณและด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ ตามลำดับ

สรุปผลการเปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร ได้ดังนี้

ครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานครมีเพศ อายุ และระดับการศึกษา รายได้ ประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการให้กับครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การอภิปรายผลข้อมูลจากการสัมภาษณ์สามารถนำมาเป็นประเด็นอภิปราย ดังนี้

1.1 นโยบายการจัดกิจกรรมนันทนาการมีผลต่อภาพลักษณ์ของโรงเรียนอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะกิจกรรมนันทนาการเป็นกิจกรรมที่แสดงออกให้เห็นเป็นรูปธรรม สามารถถ่ายทอดพฤติกรรมต่างๆ ขององค์กรโรงเรียนได้ ดังนั้นนโยบายโรงเรียนที่กำหนดให้ครูจัดกิจกรรมนี้จึงถือว่าสำคัญยิ่ง และถ้ากำหนดเป็นนโยบายได้แล้วจะต้องถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด ทำให้การจัดการกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนเป็นระบบได้ด้วย ดังข้อคิดของ บรรยงค์ โตจินดา (2545: 40) กล่าวว่า องค์กรจะสง่างามและสัมฤทธิ์ผลในการทำงานอย่างงดงามตรงตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ เป็นการแสดงออกถึงภาพลักษณ์อันงดงามขององค์กรนั้นๆ

1.2 การจัดกิจกรรมนันทนาการที่ทางโรงเรียนในเครือภคินีเซนต์ ปอล เดอ ชาร์ตร ทุกโรงเรียนที่ผ่านมานั้นกิจกรรมส่วนใหญ่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ โดยเฉพาะกิจกรรมประจำปีที่กำหนดไว้ให้ ส่วนกิจกรรมที่คณะครูจัดขึ้นเป็นครั้งคราว อาจไม่ตรงตามวัตถุประสงค์มากนัก เพราะต้องการให้ครูทุกคนได้มีส่วนร่วม แต่บางคน ไม่ร่วมกิจกรรมด้วย แต่ในขณะเดียวกันการจัดกิจกรรมเป็นที่น่าพึงพอใจอย่างมาก และต้องการให้จัดกิจกรรมต่อไปอย่างต่อเนื่อง ความเห็นของกลุ่มนี้เห็นว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ทุกคนที่ให้สัมภาษณ์ดังกล่าวของสมบัติ กาญจนกิจ (2544: 32) ที่ว่า การบริหารจัดการให้กิจกรรมนันทนาการบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ผู้จัดและผู้ให้การสนับสนุน หรือผู้บริหารจะต้องเข้าใจในหลักปรัชญานันทนาการโดยแท้จริง และต้องให้ความสนใจอย่างจริงจังด้วย และสอดคล้องกับคำของเผือกสุวรรณ (2538: 39) ที่กล่าวว่า การบริหารจัดการกิจกรรมนันทนาการในองค์กรให้เกิดประโยชน์โดยแท้จริงแก่บุคคลและองค์กรสถาบันต่างๆ จะต้องจัดอย่างเป็นระบบเหมือนการ

บริหารจัดการวิชาชีพอื่นๆ เพราะนั่นหมายความว่า เป็นวิชาชีพหนึ่งที่สามารถเป็นสาระวิชาการช่วยพัฒนาบุคคลให้มีอารมณ์แจ่มใส จิตใจเบิกบาน สามารถพัฒนาองค์รวมของบุคคล ให้เป็นคนมีคุณภาพได้ คือ จิตดี อารมณ์ดี สังคมดี สติปัญญาและร่างกายดี

1.3 การให้การสนับสนุนของโรงเรียนต่อการจัดกิจกรรมกับโครงการกิจกรรม นันทนาการเพื่อครูในยามว่าง โรงเรียนให้การสนับสนุนเต็มที่ โดยเฉพาะเมื่อครูขออนุมัติมาที่ผู้บริหาร ทั้งนี้ถือเป็นนโยบาย นอกจากนี้ ผู้บริหารยังช่วยประสานขอการสนับสนุนด้านงบประมาณ ด้านปัจจัยอื่นๆ จากสมาคมครูผู้ปกครอง แต่ทั้งนี้การสนับสนุนยังไม่เพียงพอเท่าที่ควร โดยเห็นว่าควรให้การสนับสนุนในกิจกรรมอื่นๆ นอกจากกิจกรรมประจำ และขอให้โรงเรียนจัดให้มีคณะกรรมการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการไว้เป็นประจำโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของจรีนทร์ ธาณรัตน์ (2527:26-28) ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนต้องดำเนินการระดับผู้บริหารโรงเรียนและถือว่าเป็นความจำเป็นที่จะต้องจัดให้มีกิจกรรมนันทนาการแก่ครู โดยถือเป็นนโยบายเพราะจะช่วยในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่ครูได้เต็มองค์ประกอบ ของการสอนวิชาการ รวมถึงการพัฒนาสุขภาพร่างกายและจิตใจด้วย

1.4 ในการจัดกิจกรรมนันทนาการมีบุคลากรผู้ให้บริการ เป็นปัญหาอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการขาดแคลนผู้ให้บริการ ซึ่งมีจำนวนน้อย ครู หรือผู้ร่วมกิจกรรมจัดดำเนินการเอง ทำหน้าที่ให้บริการทรัพยากรนันทนาการ และทำหน้าที่นำกิจกรรมด้วยก็มีและไม่ค่อยเหมาะสมถูกต้องตามหลักทฤษฎีของการดำเนินกิจกรรมนันทนาการ ผู้ให้บริการต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในเรื่องนันทนาการโดยแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ รอบบินส์, สตีเฟนส์ พี (Robbins, Stephen. 2003: 2) ที่กล่าวว่า การจัดการ (Management) คือ สิ่งที่ผู้จัดการ หรือผู้บริหารต้องปฏิบัติซึ่งเกี่ยวข้องกับการประสานงานและการดูแลงาน และกิจกรรมต่างๆ ของผู้อื่น เพื่อให้งานและกิจกรรมเหล่านั้นสำเร็จลุล่วงไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การประสานงานและดูแลงานของผู้อื่นจึงเป็นข้อแตกต่างที่แยกแยะผู้บริหารออกจากผู้ที่มิได้เป็นผู้บริหารที่รับผิดชอบงานเฉพาะของตนเอง

1.5 การบริหารจัดการการจัดกิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ ที่มีความเหมาะสมกับสภาพและความต้องการ มีความเหมาะสมตามความต้องการของครูอยู่แล้ว เพราะสภาพปัจจุบันทางโรงเรียนมีทรัพยากรบริหารจัดการนันทนาการพร้อม เมื่อมีการจัดโครงการประจำปีต่อไปอาจจัดให้มีการปรับปรุงแก้ไขต่อไปได้ ทั้งนี้จะไม่มี ความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการเท่าที่ควร อาจเป็นเพราะผู้รู้ ผู้เข้าใจจัดระบบการบริหารและขับเคลื่อนกิจกรรมนันทนาการ ตามทฤษฎีของ เฟลเลอร์ ฟาโยล (Fayol, Henri. (1972)). ที่ได้ให้แนวทางการจัดการตามสถานการณ์ (Contingency approach หรือ Situational approach) จึงมีหลักการว่า ไม่มีหลักการบริหารใดที่เป็นสากลและสามารถนำไปใช้ได้ในทุกสถานการณ์

หรือทุกองค์การ ซึ่งองค์การทั้งหลายมีความแตกต่างกัน ทั้งสิ่งแวดล้อมภายในและหรือภายนอก การเผชิญสถานการณ์ที่ไม่เหมือนกัน จึงต้องมีแนวทางในการจัดการที่แตกต่างกัน

1.6 การปรับปรุงและพัฒนาประเภทของกิจกรรมนันทนาการ ควรคงไว้ตาม เดิม วิธีการเดิม แต่เพิ่มกิจกรรมใหม่ๆ ทั้งนี้ต้องสอบถามความต้องการของครู และดูความพร้อมเหมาะสมกับสถานที่ อาคาร อุปกรณ์ต่างๆ ด้วย แต่ทั้งนี้ควรจัดเสริมใหม่ทั้งนี้ควรให้อิสระแต่ละโรงเรียนวางแผนจัดการเอง และควรตรวจสอบความต้องการของครู แล้วมาทำเป็นแผนประจำปี ให้เป็นระบบ สมบูรณ์ ดังนั้นเมื่อยึดครูเป็นหลักควรมีกิจกรรมต่างๆ แยกตามเพศ วัย ให้ครูหลากหลายกิจกรรม ในขณะเดียวกันด้วยก็จะเป็นประโยชน์และพึงพอใจแก่ครูมาก ตามแนวคิดของโนส (สุวัฒน์ วัฒนาวงศ์. 2538: 91; อ้างอิงจาก Knowles. 1970) ที่ได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ โดยความต้องการความเจริญก้าวหน้า (Growth needs) ที่ถือว่าเป็นความต้องการเพื่อความเจริญก้าวหน้า เป็นความต้องการสูงสุดของคน ซึ่งเขาได้รวมเอาขั้นที่ 4 และขั้นที่ 5 ของความต้องการตามลำดับ ของมาสโลว์เข้าด้วยกัน ความต้องการขั้นนี้จะบ่งบอกถึงความสูงสุดของชีวิตของมนุษย์ชาตินั้นเอง

1.7 ความเหมาะสมเพียงพอของสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นทรัพยากรทางนันทนาการ มีความเหมาะสมกับบางกิจกรรม และไม่เหมาะสมกับบางกิจกรรม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับชนิด ประเภทกิจกรรมที่จัดด้วย ที่ต้องสอดคล้องกับอาคาร สถานที่ อุปกรณ์ที่เพียงพอ ตามแนวคิดของก้าโซค เพื่อกสุวรรณ (2538: 12) ที่กล่าวว่า นันทนาการเป็นกระบวนการของการจัดการกิจกรรมให้กับผู้ร่วมกิจกรรมได้รับความสุข สนุกสนาน พัฒนาอารมณ์ สังคม สติปัญญาและร่างกายได้ ทั้งนี้ ต้องมีกิจกรรมเป็นสิ่งกระตุ้นหรือเครื่องมือและต้องเน้นกิจกรรมที่ไม่ทำลายสุขภาพไม่ผิดศีลธรรม จัดในเวลาและโอกาสที่ทุกคนมีเวลาว่างโดยแท้จริง

2. ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากิจกรรมนันทนาการนั้นเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิต พัฒนาสุขภาพร่างกายและจิตใจให้มีประสิทธิภาพในการดำรงชีวิต นอกจากนั้น ยังเป็นเครื่องมือหรือสื่ออันสำคัญในการส่งเสริมและ พัฒนาความเป็นบุคคลที่มีบุคลิกภาพเหมาะสมในการประกอบอาชีพและดำรงชีพ นอกจากนั้นยังเป็นปัจจัยในการคลายเครียดให้กับร่างกายที่ทำงานหนักในแต่ละวัน ช่วยให้ร่างกายได้พักผ่อนอัน เป็นความต้องการที่จำเป็นอย่างยิ่งของมนุษย์ ทุกเพศวัย ทั้งโลกซึ่งเป็นการต้องการทางด้านร่างกายหรือสรีรวิทยา (Physiological needs) ด้วยเหตุนี้จึงเป็นผลทำให้ครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขต มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของสุเปรม นนทะวงษ์ (2549:บทคัดย่อ) ที่ศึกษาสภาพและความต้องการการออกกำลังกายของอาจารย์และเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ปีการศึกษา 2548 พบว่า ความต้องการการออก

กำลังกายของอาจารย์และเจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ปีการศึกษา 2548 ด้านกิจกรรมและกีฬาในการออกกำลังกาย ด้านบุคลากรและความรู้เกี่ยวกับการออกกำลังกาย ด้านสถานที่อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านวัน เวลาในการออกกำลังกาย โดยรวมมีความคิดเห็นว่ามีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

2.1 ด้านการจัดการและดำเนินการ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการและดำเนินการเป็นสิ่งสำคัญของการบริหารจัดการโครงการนันทนาการในโรงเรียน โดยถือว่าโรงเรียนจะต้องจัดให้มีกิจกรรมนันทนาการอย่างขาดไม่ได้เมื่อเป็นเช่นนี้ย่อมทำให้โรงเรียนต้องการ ดังนั้น ครูจึงเห็นว่าด้านการจัดการและดำเนินการ ต้องมีไว้เสมอและนอกจากนั้น ข้อคำถามด้านนโยบายล้วนแต่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณลักษณะของครูทั้งสิ้น เช่น การจัดกิจกรรมนันทนาการต้องส่งเสริมและพัฒนาบุคลิกภาพทั้งด้านร่างกายและจิตใจ, กิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ จัดขึ้นอย่างมีขั้นตอนและเป็นระบบเพื่อให้ครูใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และเป็นไปตามความต้องการของครู ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของจรีนทร์ ธานีรัตน์ (2527: 26-28) ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนต้องดำเนินการระดับผู้บริหารโรงเรียนและถือว่าเป็นความจำเป็นที่จะต้องจัดให้มีกิจกรรมนันทนาการแก่ครู เพราะจะช่วยให้การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่ครูได้เต็มองค์ประกอบของการสอนด้านวิชาการ รวมถึงการพัฒนาสุขภาพร่างกายและจิตใจด้วย

2.2 ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าความต้องการด้านนี้เป็นปัจจัยหลักของการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ เพราะต้องขอความสะดวก ขอความร่วมมือเป็นปัจจัยทางสังคมจิตวิทยา (Social psychology) เช่น ผู้นำกิจกรรมต่างๆ ต้องมีให้เห็นและช่วยสอน แนะนำ ช่วยเหลือ ป้องกันความปลอดภัย และนอกจากนั้น มีความมั่นใจในการฝึกฝนทักษะกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง ดังที่ กำโชค ผือกสุวรรณ์ (2538: 40) กล่าวว่า บุคลากรผู้ให้บริการที่เป็นทั้งผู้จัดการและผู้นำกิจกรรมที่มีคุณภาพทำหน้าที่บริการอย่างดีเยี่ยม นอกจากนั้น จะต้องสอนแนะนำ ทำให้กิจกรรมต่างๆ ดำเนินไป อย่างราบรื่น สวยงามเหมาะสม และสอดคล้องกับงานวิจัยของเสริมพงศ์ พงศ์ทอง เมือง. (2548: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารกรุงศรีอยุธยา สำนักงานใหญ่ กรุงเทพมหานคร พบว่า มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมนันทนาการ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดกิจกรรมนันทนาการจะต้องอาศัยสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมเฉพาะทางและมีปริมาณที่เพียงพอจึงจะทำให้สามารถสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนที่มีจำนวนมากทุกระดับชั้น ครั้นมีน้อยโอกาสได้ร่วมกิจกรรมฝึกฝนก็น้อยไปด้วย ย่อมไม่เกิดผลตามหลักและปรัชญานันทนาการได้ ครูย่อมเข้าใจในประเด็นนี้ เมื่อพิจารณาจากสภาพที่เป็นอยู่ก็มีปริมาณไม่เพียงพออยู่แล้วจึงทำให้ครู

แทบไม่สนใจแล้วหลบหนีไปซึ่งไม่สอดคล้องกับนโยบายและวัตถุประสงค์ของโรงเรียนได้เลย จึงเป็นผลย้อนกลับทำให้ครูอยากมีสถานที่อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวก มีจำนวนเพียงพอสภาพสมบูรณ์ ปลอดภัยด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยชัยพจน์ เทียมตะวัน (2548: บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาสภาพและปัญหาในการออกกำลังกายของสมาชิกที่มาใช้บริการ ณ ศูนย์เยาวชนลุมพินี กรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2547 พบว่า ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ตามสภาพที่เป็นจริง โดยรวมพบว่า ไม่เพียงพอและเป็นที่ต้องการมากที่สุด

2.4 ด้านงบประมาณ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะว่าการจัดกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนนั้นจัดการกันเองเสียส่วนใหญ่ ไม่ได้มีงบประมาณที่เป็นนโยบายสนับสนุนมากพอ ทำให้ครูต้องการงบประมาณในการจัดกิจกรรมมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของเสริมพงศ์ พงศ์ทองเมือง (2548: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารกรุงศรีอยุธยา สำนักงานใหญ่ กรุงเทพมหานคร พบว่า มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ด้านงบประมาณอยู่ในระดับมาก

2.5 ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ กิจกรรมนันทนาการที่จัดให้แก่ครูนั้นมีประเภทที่เป็นแบบเดียวกันในทุกๆ ปี ไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลงหรือแปลกจากเดิม ครูจึงต้องการประเภทกิจกรรมนันทนาการที่แปลกใหม่ จัดให้มีหลายประเภทและมีช่วงเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละประเภทที่ต่างกันไป เช่น ให้เป็นในลักษณะของตัวแทนครูเข้าร่วมกิจกรรม การกิจกรรมจัดหลังเวลาเลิกงานและการจัดกิจกรรมที่จัดขึ้นตามเทศกาลต่างๆ ทำให้ครูมีโอกาสนเลือกที่จะเข้าร่วมกิจกรรมได้ตามแต่ละช่วงเวลา ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของเสริมพงศ์ พงศ์ทองเมือง (2548: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารกรุงศรีอยุธยา สำนักงานใหญ่ กรุงเทพมหานคร พบว่า มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการ ด้านกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมาก

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของครู ในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร พบประเด็นการอภิปรายดังนี้

1. เพศ ครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ นี่อาจเป็นเพราะว่า การจัดกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนส่วนใหญ่มักจะเลือกกิจกรรมที่ครูทั้งเพศชายและเพศหญิงสามารถเข้าร่วมกิจกรรม ได้อย่างสนุกสนาน เช่น เดินรำ ร้องเพลง งานปาร์ตี้ ท่องเที่ยวทัศนศึกษา การเต้นแอโรบิค กิจกรรมดังกล่าวเป็นผลให้เกิดความพึงพอใจ โดยทั่วกันและเท่าเทียมกันได้ เพราะเป็นกิจกรรมที่เหมาะสม สามารถเข้าร่วมได้ทั้งเพศชายและเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชลิตรา รัตนะ (2538: บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่องความต้องการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ พบว่า บุคลากรที่มีเพศ มีความต้องการจัดกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน

2. อายุ ครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดเป็นกิจกรรมประเภทผ่อนคลาย ครูทุกช่วงอายุสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ เช่น งานเลี้ยงสังสรรค์ปีใหม่งานนอกจากนี้ กิจกรรมยังมีความหลากหลายสามารถเลือกที่จะเข้าร่วมได้ตามความสามารถในการทำกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับชลิตรา รัตนะ (2538: บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่องความต้องการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ พบว่า บุคลากรที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการนันทนาการไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของจิรนน สีส้ม (2549: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย พบว่า บุคลากรที่อายุแตกต่างกันต้องการจัดกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน

3. ระดับการศึกษา ครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าระดับการศึกษาเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมการประกอบกิจกรรมนันทนาการ ทำให้มีความเข้าใจ มีความคิดว่านันทนาการมีประโยชน์ต่อบุคคลและสังคมอย่างแท้จริง ซึ่งทุกคนต่างปรารถนาอยากได้มาเป็นปัจจัยเสริมคุณภาพชีวิตทั้งสิ้น ครูในโรงเรียนในคณะภคินีเซนต์ ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ปริญญาโท และ ป.บัณฑิต ซึ่งล้วนแล้วแต่มีการศึกษาสูงทั้งสิ้น ย่อมมีความคิดคำนึงที่คล้ายคลึงกัน และมีความต้องการทางด้านสังคมจิตวิทยาโดยทั่วไป เท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเป็นระดับการศึกษาระดับไหนก็ต้องการความสุขความสนุกคลายความตรึงเครียดเท่าเทียมกันทั้งสิ้น อันเป็นความต้องการตามธรรมชาติ และโดยเฉพาะความต้องการกิจกรรมนันทนาการนั้นคงเห็นประโยชน์และหาโอกาสเข้าร่วมที่เหมือนๆ กัน จึงเป็นเหตุให้พบการวิจัยว่ามีความต้องการไม่แตกต่างกันได้ ตามแนวคิดของกำโสด เผือกสุวรรณ์ (2538: 41) ที่กล่าวว่า การนันทนาการเป็นกระบวนการในการจัดการกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลทุกเพศทุกวัย ทุกระดับการศึกษาต่างมุ่งหวังความปรารถนาความสุขสนานผ่อนคลายเหมือนกัน ดังนั้น เครื่องมือในการจัดการให้เกิดผลได้ดี ควรเป็นกิจกรรมนันทนาการเป็นสำคัญโดยใช้กิจกรรมประเภทต่างๆ เป็นสื่อและจัดได้ทั้งในสถานศึกษาและภายนอก ดังจะเห็นได้ว่า มีกิจกรรมนันทนาการเพื่อมวลชนจัดบริการยามเย็น กลางคืน หรือวันหยุดราชการที่จัดโดยรัฐและเอกชนมากมาย เช่น กิจกรรมบันเทิง การท่องเที่ยว การดนตรี และการแสดงกีฬายามเย็นตามหน่วยงานต่างๆ รายการวิทยุและโทรทัศน์ เป็นต้น ทั้งนี้ อาจกล่าวได้ว่าเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่ความต้องการของมนุษย์และองค์การปรารถนาอย่างแรงกล้าทุกวันเวลา

4. รายได้ ครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร ที่มีรายได้ต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ารายได้อาจเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตอบสนองความต้องการกิจกรรมนันทนาการ เพราะกิจกรรม

นั้นธนาคารนั้นเสียค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมกิจกรรมน้อยมาก หรือไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายก็มี เช่น การออกกำลังกาย เต้น ร้องเพลง อ่านหนังสือ ดูโทรทัศน์ งานอดิเรกซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นกิจกรรมนั้นธนาคารที่ลงทุนน้อยทั้งสิ้น คนทุกคนมีโอกาสแสวงหาได้เองตามความเหมาะสมแก่เอกัตภาพ ฉะนั้นครูซึ่งมีรายได้เท่าเทียมกัน มักจะแสวงหากิจกรรมนั้นธนาคารที่คล้ายคลึงกัน และสามารถร่วมกันได้ และอีกประการหนึ่งคือ ทางโรงเรียนในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขต ล้วนแล้วแต่เป็นโรงเรียนเอกชน ย่อมมีค่าใช้จ่ายที่เพียงพอและสามารถจัดสรรงบประมาณมาส่งเสริมกิจกรรมนั้นธนาคาร ทำให้ครูอยากร่วมกิจกรรมนั้นธนาคารเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ความต้องการโดยธรรมชาตินั้นมีอยู่แล้ว จึงอาจทำให้เป็นผลต่อความรู้สึกที่ไม่ต่างกันได้มาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรนน สีสม (2549: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนั้นธนาคารของบุคลากรมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย พบว่าบุคลากรที่มีรายได้ต่างกันมีความต้องการจัดกิจกรรมนั้นธนาคารไม่แตกต่างกัน

5. ประสพการณ์การทำงานต่างกัน ครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขต กรุงเทพมหานคร ที่มีประสพการณ์การทำงานต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนั้นธนาคารไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้จะเป็นเพราะว่าประสพการณ์การทำงานกับวัยของบุคคลจะสัมพันธ์กันทางบวก กล่าวคือ วัยอายุมากขึ้นจะมีประสพการณ์การทำงานมาก กับคนที่ประกอบอาชีพตามปกติ ฉะนั้น ครูที่มีประสพการณ์มากกว่าย่อมเห็นเหตุการณ์ สภาพการทำงานในโรงเรียนได้ดีกว่าครูที่มีประสพการณ์น้อย มีโอกาสคิด มีโอกาสวางแผนได้ดีกว่า อีกประการหนึ่ง ครูที่มีประสพการณ์มาก อาจจะต้องทำงานและใช้เวลาในการทำงานแต่ละวันน้อยกว่าผู้ที่มีประสพการณ์น้อย ทำให้โอกาสมีเวลาว่างไปร่วมกิจกรรมนั้นธนาคารได้มาก แต่อย่างไรก็ตามความต้องการกิจกรรมนั้นธนาคารนั้น เป็นปัจจัยความต้องการพื้นฐานการดำรงชีวิตของทุกคนอยู่แล้ว ซึ่งทุกคนมีความต้องการทั้งสิ้น ถ้าทุกคนมีโอกาส มีเวลา มีประสพการณ์เท่าๆ กัน ความต้องการกิจกรรมนั้นธนาคารอาจต้องการมากเท่ากันได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยสุทธิชัย พลัฒาเล็ก (2550) สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนั้นธนาคารของบุคลากรกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม พบว่า บุคลากรกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่มีประสพการณ์การทำงานต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนั้นธนาคาร ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 ผลการวิจัยความต้องการการจัดกิจกรรมนั้นธนาคารของครูในโรงเรียนในคณะภคินีเซนต์ ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร พบมีความต้องการโดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่มีความต้องการเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความต้องการการจัดกิจกรรม

นันทนาการด้านการจัดและดำเนินการ และด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมาก บางกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง โรงเรียนโดยผู้บริหารควรนำข้อมูลไปพิจารณาปรับปรุง และแก้ไขพัฒนาให้ดีขึ้นสู่ระดับมากหรือมากที่สุด ส่วนด้านอื่นๆ ที่พบว่ามีความต้องการอยู่ในระดับมากคือ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านงบประมาณ เห็นควรนำข้อมูลมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาไปสู่การมีศักยภาพในการจัดการสูงขึ้นจนถึงมากที่สุด เพราะในหลักปรัชญา และแนวคิดของการบริหารบุคลากรในองค์กรในโรงเรียนถือเป็นเรื่องสำคัญ ยิ่งบุคลากรนั้นจะต้องมีคุณภาพชีวิตดี มีสุขภาพใจและกายดีสมบูรณ์พร้อมที่จะเป็นพลังในการทำงาน โดยเฉพาะครูต้องมีพลังในการสอนนักเรียน ดูแลนักเรียน และทำงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายจากโรงเรียน การจัดกิจกรรมนันทนาการให้ครูให้บริการนับถือเป็นปัจจัยการจูงใจในการทำงานอย่างหนึ่ง ซึ่งโรงเรียนได้เห็นชอบและวางนโยบายไว้แล้ว เพียงแต่พัฒนาและดำเนินการอย่างจริงจังเป็นระยะ จะได้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาโรงเรียนโดยตรง และช่วยพัฒนาสังคม ประเทศชาติต่อไปด้วย

1.2 ผลการวิจัยนี้เห็นควรสรุปสาระสำคัญต่างๆ ของกระบวนการจัดกิจกรรมมาพิจารณาหาแนวทางบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลในโรงเรียนในคณะภคินีเซนต์ ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร ให้เป็นแนวทางเดียวกัน และมีเครือข่ายช่วยเหลือทรัพยากรการบริหารจัดการนันทนาการร่วมกันจะทำให้ส่งผลต่อการสร้างความรักสามัคคีในโรงเรียนในสังกัดอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาเปรียบเทียบความต้องการของครูในโรงเรียนในคณะภคินีเซนต์ ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร กับครูในเครือข่ายของคณะภคินีเซนต์ ปอล เดอ ชาร์ตร ต่างจังหวัดด้วย

2.2 ควรศึกษาปัจจัยตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความต้องการการจัดกิจกรรมของครูในโรงเรียนในคณะภคินีเซนต์ ปอล เดอ ชาร์ตร และโรงเรียนอื่นๆ

2.3 ควรศึกษาตัวแปรอื่นๆ เพิ่มขึ้นให้มากกว่าที่มีอยู่

2.4 ควรศึกษาวิจัยความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของครู ผู้บริหาร และนักเรียนร่วมกัน

2.5 ควรศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนในเครือภคินีเซนต์ ปอล เดอ ชาร์ตร ทั้งประเทศ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2552-2559. สืบค้นเมื่อ 29 กุมภาพันธ์ 2555. จาก www.moe.go.th/
- กาญจนา ละอองทอง. (2548). ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2551). แผนวิสาหกิจ พ.ศ. 2551-2554. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- กำโชค ผ่องสุวรรณ. (2538). ผู้นำนันทนาการ. กรุงเทพฯ: เกษมศรีการพิมพ์
- กมล สุวรรณศรี. (ม.ป.ป.). นันทนาการ. เอกสารประกอบการสอน. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยสวนดุสิต.
- คงศักดิ์ เจริญรักษ์. (2527, มกราคม). นันทนาการกับความต้องการของมนุษย์. วารสารสุขศึกษา พลศึกษาและนันทนาการ. 1(12): 80-81.
- คณะภคินีเซนต์ปอลเดอชาร์ตร. แผนงานพัฒนาบุคลากรของครูในโรงเรียนภคินีเซนต์ปอลเดอชาร์ตรประจำปีการศึกษา 2554. กรุงเทพฯ: คณะภคินีเซนต์ปอลเดอชาร์ตร.
- จรินทร์ ธานีรัตน์. (2527). นันทนาการชุมชน. กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- จันทร์ ผ่องศรี. (2530). นันทนาการ. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จিন্ন สิลม. (2549). สภาพและความต้องการ การจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากร มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. ปรินิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เจน ณะศิริ. (2539). สมานกับคุณภาพชีวิต. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สายน้ำ.
- ชลิต รัตน์. (2538). การศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรในมหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา. ถ่ายเอกสาร.
- ชูชีพ เยาวพัฒน์. (2528). นันทนาการชุมชน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์
- . (2543). นันทนาการ. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์
- ชัยพจน์ เทียมตะวัน. (2548). สภาพและปัญหาในการออกกำลังกายของสมาชิกที่มาใช้บริการ ณ ศูนย์เยาวชนลุมพินี กรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2547. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชานินทร์ ศิลป์จารุ. (2549). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. กรุงเทพฯ: วี. อินเทอร์เน็ต.
- บรรจง คณะวรรณ. (2532). กิจกรรมสร้างเสริมลักษณะนิสัย. ในการจัดการเรียนการสอนกิจกรรม นันทนาการในโรงเรียนประถมศึกษา. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- บรรยงค์ โตจินดา. (2545). องค์การและการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.
- บัญชา อุ๋ข้าวอุ๋น้ำ. (2551). สภาพและความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของบุคลากร บริษัท โกซอฟต์ (ประเทศไทย) จำกัด. ปรินูญานินพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญเลิศ รอดเชื้อ. (2547). สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล 4 วัดเมืองใหม่ในทัศนะของผู้บริหาร ครูปฏิบัติการสอน ผู้ปกครอง นักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 และ 4. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. ถ่ายเอกสาร.
- ประดับ เรืองมาลัย. (2531). จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช
- ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ์; คนอื่นๆ . (2523). การใช้เวลาว่างและกิจกรรมนันทนาการของ ประชากร กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปราโมทย์ ปรีไทย. (2551). ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักบริการงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร 3. ปรินูญานินพนธ์. วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปจรรย์ บุตรกินรี. (2549). สภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9. ปรินูญานินพนธ์. วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปรีชา อุทธิเสน. (2544). การดนตรีและเพลง. เอกสารประกอบการสอนดนตรีและเพลง. กรุงเทพฯ: คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- แผนงานพัฒนาบุคลากรของครูในโรงเรียนภคินีเซนต์ปอลเดอชาร์ตรประจำปีการศึกษา 2554. ม.ป.ท., ม.ป.ป.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. (2546). กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คพับลิเคชันส์.
- พัชรา เทียมเพชร. (2548). การศึกษาการใช้เวลาว่างชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 3. ปรินูญานินพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พีระพงศ์ บุญศิริ. (2542). นันทนาการและการจัดการ. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์
- พิสมัย พลายงาม. (2539). การศึกษาความต้องการ กิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ กรุงเทพมหานคร. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ฟอง เกิดแก้ว. (2532). กีฬา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์
- ภควัฒน์ ขวลิตบำรุง (2550) . สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของประชาชนในพื้นที่ตำบลแสนตอ อำเภอกำมะงา จังหวัดกาญจนบุรี . ปรินูญานินพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ภัทรียา อินทร์สุวรรณ. (2547). *สภาพและความต้องการการจัดการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรในสถาบันราชภัฏจันทรเกษม*. ปรินญาณินพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รัชฎาพร สุบิน. (2547). *ความต้องการการจัดการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรโรงเรียนเอกชนในเครืออัสสัมชัญ กรุงเทพมหานคร*. ปรินญาณินพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ร็อบบิ้นส์, สตีเฟนส์ พี. (2550). *การจัดการและพฤติกรรมองค์กร*. แปลโดยริรัช มั่งวรวงศ์วาน. กรุงเทพฯ: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า.
- โรงเรียนช่างตากุ้งสคอนแวนต์. (2539). *9 ทศวรรษช่างตากุ้งสคอนแวนต์* กรุงเทพฯ: อัสสัมชัญ.
- โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์. (2548). *หนังสืออนุสรณ์ 80 ปี เซนต์ฟรังซิสซาเวียร์*. กรุงเทพฯ: อัสสัมชัญ.
- โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนแวนต์. (2551). *หนึ่งศตวรรษ รัตนวาร เซนต์โยเซฟคอนแวนต์*. กรุงเทพฯ: อัสสัมชัญ.
- โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์. (2549). *ศตวรรษพัชรสมโภช อัสสัมชัญคอนแวนต์*. กรุงเทพฯ: อัสสัมชัญ.
- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. (2540). *เทคนิคการวิจัยการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วินัย คำนูนเอก. (2546). *สภาพและปัญหาการบริหารโครงการเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อโรงเรียนไทย ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม.]* ลพบุรี: สถาบันราชภัฏเทพสตรี. ถ่ายเอกสาร.
- สมบัติ กาญจนกิจ. (2533). *นันทนาการกับคุณภาพชีวิต*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2544). *นันทนาการการอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สาคร สุขศรีวงศ์. (2549). *การจัดการ: จากมุมมองนักบริหาร*. กรุงเทพฯ: จีพี ไซเบอร์ ปรีนท์.
- สุชา จันท์เอม. (2529). *จัดกิจกรรมการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช..
- สุเปรม นนทะวงษ์. (2549). *สภาพและความต้องการการออกกำลังกายของอาจารย์และเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ปีการศึกษา 2548*. ปรินญาณินพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- (2544). *นันทนาการและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2538). *จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ. (2551). *แผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2550-2554)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.

- สุพัตรา ตั้งรัตน์จินดา. (2548). ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกลุ่มบริษัท
สามารถ. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เสริมพงศ์ พงศ์ทองเมือง. (2548). สภาพและความต้องการการกิจกรรมนันทนาการของพนักงาน
กรุงศรีอยุธยา สำนักงานใหญ่ กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การจัดการ
นันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุทธิชัย พลัฒพลเล็ก. (2550). สภาพและความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของบุคลากร
กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุรพันธุ์ ฉันทแดนสุวรรณ . (2553). หลักการบริหารธุรกิจ. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- สำนักงานพัฒนาการศึกษาและนันทนาการ. (2552). แผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติฉบับที่ 1
พ.ศ. 2550 – 2554. พัฒนาการการศึกษาและนันทนาการ. กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนา
การกีฬาและนันทนาการ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2549). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ 2545- 2549). สืบค้นเมื่อ 29 กุมภาพันธ์ 2555. จาก
pattanathai.nesdb.go.th/PTFweb/PTFdata/Nisit/.../data/planpat.doc
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ 2550- 2554). สืบค้นเมื่อ 29 กุมภาพันธ์ 2555. จาก
www.idd.go.th/Thai-html/05022007/PDF/PDF01/index.htm
- หลุย จำปาเทศ. (2533). จิตวิทยาในการจูงใจ. กรุงเทพฯ: สามัคคีสาสน์.
- หยด คณโททอง. (2544). สภาพและปัญหาการประเมินภายในของโรงเรียน สำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ลพบุรี: สถาบันราชภัฏเทพสตรี.
ถ่ายเอกสาร.
- หลักการบริหารด้วย 4M. (2553). หลักบริหาร 4M. สืบค้นเมื่อ 8 มิถุนายน 2553 จาก
<http://watsil.spaces.live.com/Blog/cns!33BAF2972FF841A7!876.entry>.
- หอจดหมายเหตุ อัครสังฆมณฑลกรุงเทพ. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียนในคณะภคินีเซนต์ ปอล เดอ
ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร. สืบค้นเมื่อ 8 มิถุนายน 2553 จาก
<http://haab.catholic.or.th/priest/priestsister/spc.html>
- อภิวัดน์ เสือปาน. (2549). ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ
โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อรุณ รักอรรวม. (2527). หลักมนุษย์สัมพันธ์กับการบริหาร. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

- อุดม บุตตะ. (2547). *สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนโรงเรียนกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา*. ปริญญาโท วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อัปสร สุโชติ. (2544). *สภาพและปัญหาการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดลพบุรี*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ลพบุรี: สถาบันราชภัฏเทพสตรี. ถ่ายเอกสาร.
- Butler, George D. (1959). *Introduction to Community Recreation*. New York: McGraw-Hill
- Chistopher, Elizabeth Ann. (1977, April). *A Survey of the Lifetime Sports Needs and Interests of Senior Citizens in Middle Tennessee*. *Dissertation Abstracts International*. 37(10): 6341-A.
- Cronbach, Lee Joseph. (1970). *Essential of psychological testing*. New York: Harper and Row.
- Fayol, Henri. (1972). *General Industrial Management*. in J.C Denyer eds; Student Guide to Principles of Management. London : The Zeus Pres.
- Greenwood, William T. (1965). *Management and Organizational Behavior : An Interdisciplinary Approach*. Ohio: South Western Publishing Co.
- Holbrook, James Edward. (1992, February). Current Problem and Trends in Facility Planning for Health, Physical Education, Recreation and Athletics at Colleges and Universities. *Dissertation Abstracts International*. 37:2735-A.
- Kraus, R. (1984). *Recreation and Leisure in Modern Society*. 3rd ed. Glenview: Foreman.
- Kregcie, Robert V; & Morgan Daryle M. (1970, July). *Determining Sample Size for Research activities*. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3):608
- Maslow, Abraham Horold. (1970). *Motivation and personality*. 2nd ed. New York: Harper and Row.
- Robbins, Stephen P.; & Coulter, Mary. (2003). *Management*. 7th ed. New Jersey: Upper Saddle River.
- Yamaguchi, Y.; & Okada K. (1988, July). A Study of Adherence to a Fitness Club: A User's Perspective. *Abstracts New Horizons of Human Movement*. 128.

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของ
ครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร

แบบสัมภาษณ์

สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการนันทนาการ
ของครูคณะภคินีเซนต์ ปอล เดอ ชาร์ตร เขต กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้จัดทำขึ้นเพื่อวิจัยสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขต กรุงเทพมหานคร ในการวิจัยจะเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงกิจกรรมนันทนาการเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของครูมากยิ่งขึ้นโดยผู้วิจัยหวังว่าท่านจะเป็นส่วนหนึ่งในการตอบแบบสอบถามให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงเพื่อผลการวิจัยที่สมบูรณ์และเป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการให้เพียงพอและเหมาะสมกับครูต่อไป

แบบสัมภาษณ์ (Interview) ใช้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เลือกมาจำนวน 20 คน ประกอบด้วยผู้บริหาร หัวหน้ากิจกรรม ผู้ให้บริการกิจกรรมนันทนาการแก่ครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขต กรุงเทพมหานครมีลักษณะแบบปลายเปิด (Open ended)

ผู้วิจัยขอขอบคุณครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขต กรุงเทพมหานคร ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยในครั้งนี้

นางสุรางค์ ศรีสุทธินันท์
นิสิตระดับปริญญาโท สาขาการจัดการนันทนาการ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสัมภาษณ์

สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการนันทนาการ
ของครูคณะภคินีเซนต์ ปอล เดอ ชาร์ตร เขต กรุงเทพมหานคร

แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ
นันทนาการของครูคณะภคินีเซนต์ ปอล เดอ ชาร์ตร เขต กรุงเทพมหานครดังหัวข้อต่อไปนี้

1. นโยบายการจัดกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนของท่าน มีผลต่อภาพลักษณ์ในโรงเรียน
ด้านใดบ้าง

2. โรงเรียนของท่านจัดกิจกรรมนันทนาการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรม
นันทนาการของโรงเรียนหรือไม่อย่างไร

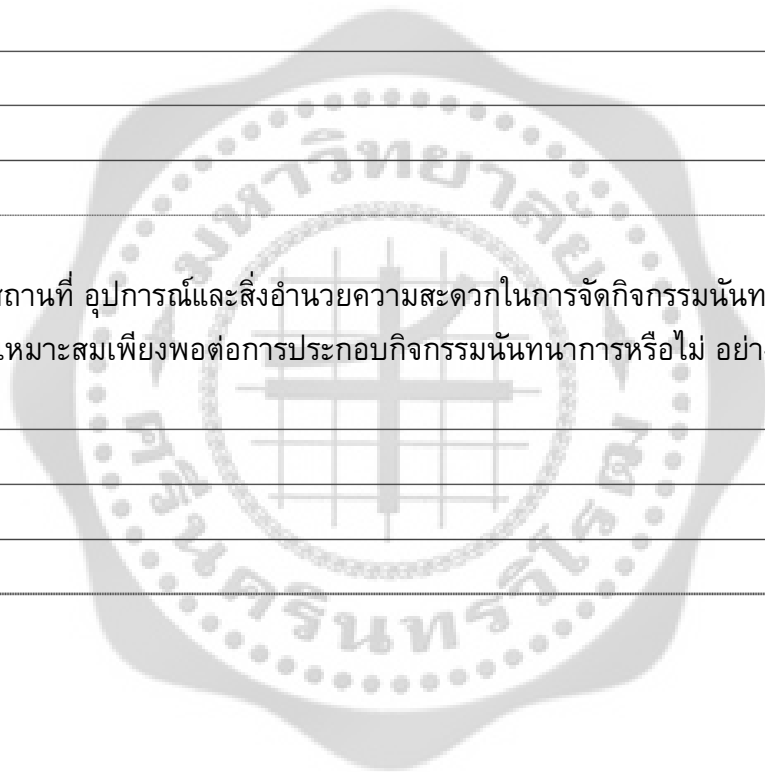
3. โรงเรียนของท่านให้การสนับสนุนโครงการการจัดกิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ
มากน้อยเพียงใด

4. โรงเรียนของท่านมีบุคลากรให้บริการการจัดกิจกรรมนันทนาการที่มีคุณภาพ และ
เหมาะสมเพียงใด

5. การบริหารจัดการ การจัดกิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ ในโรงเรียนของท่าน มีความเหมาะสมกับสภาพและความต้องการหรือไม่ อย่างไร

6. การจัดกิจกรรมนันทนาการประเภทใดบ้างของโรงเรียนที่ต้องปรับปรุงและพัฒนาและควรดำเนินการอย่างไร

7. สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ มีความเหมาะสมเพียงพอต่อการประกอบกิจกรรมนันทนาการหรือไม่ อย่างไร

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง

สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของ
ครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการนันทนาการ
ของครูคณะศึกษาศาสตร์ ปอล เดอ ชาร์ตเร เขต กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อวิจัยสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการครูในคณะศึกษาศาสตร์ปอล เดอ ชาร์ตเร เขต กรุงเทพมหานคร ในการวิจัยจะเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงกิจกรรมนันทนาการเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของครูมากยิ่งขึ้นโดยผู้วิจัยหวังว่าท่านจะเป็นส่วนหนึ่งในการตอบแบบสอบถามให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงเพื่อผลการวิจัยที่สมบูรณ์และเป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการให้เพียงพอและเหมาะสมกับครูต่อไป

แบบสอบถาม(Questionnaire) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของครูในเครือศึกษาศาสตร์ปอล เดอ ชาร์ตเร เขตกรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นแบบประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยลงน้อยที่สุด แบ่งเป็น 5 ด้าน ดังนี้ 1.ด้านการจัดและดำเนินการ 2.ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ 3.ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก 4.ด้านงบประมาณ 5.ด้านประเภทของกิจกรรมนันทนาการ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended)

ผู้วิจัยขอขอบคุณครูในคณะศึกษาศาสตร์ปอล เดอ ชาร์ตเร เขต กรุงเทพมหานคร ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

นางสุรางค์ ศรีสุทธินันท์

นิสิตระดับปริญญาโท สาขาการจัดการนันทนาการ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อตรงความเป็นจริง

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ

() 20-30 ปี

() 31-40 ปี

() 41-50 ปี

() มากกว่า 50 ปี

3. ระดับการศึกษา

() ปริญญาตรี

() ป.บัณฑิต

() ปริญญาโท

4. รายได้

() น้อยกว่า 10,000 บาท

() 10,001-20,000 บาท

() 20,001-30,000 บาท

() มากกว่า 30,000 บาท

5. ประสบการณ์ทำงาน

() 1-5 ปี

() 6-10 ปี

() มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของครูในคณะภคินีชนดัลปอล

เดอ ชาร์ตเตอร์ เขตกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความต้องการของท่านมากที่สุด

การจัดกิจกรรมนันทนาการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการจัดการและดำเนินการ					
1. ให้มีการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ					
2. ให้มีการจัดโครงการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนในการจัดกิจกรรมนันทนาการอย่างต่อเนื่อง					
3. ให้มีการจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดกิจกรรมนันทนาการ					
4. ให้มีการจัดกิจกรรมนันทนาการตามแผนกำหนดการที่วางไว้ล่วงหน้า					
5. ให้มีการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมนันทนาการสม่ำเสมอ					
6. ให้มีการจัดเวลาว่างเพื่อให้ครูได้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ					
7. ให้มีการเตรียมพื้นที่สำหรับการจัดกิจกรรมนันทนาการ					
8. ให้มีการจัดระเบียบการใช้บริการการร่วมกิจกรรมนันทนาการ					
ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ					
1. ให้มีบุคลากรทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ					
2. ให้มีบุคลากรผู้ให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรมนันทนาการ					
3. ให้มีบุคลากรที่มีความรู้และความชำนาญทำหน้าที่จัดกิจกรรมนันทนาการ					
4. ให้มีบุคลากรบริการเบิกจ่ายอุปกรณ์เพื่อใช้ในกิจกรรมนันทนาการโดยเฉพาะ					
5. ให้มีบุคลากรดูแลรักษาความสะอาดในบริเวณที่จัดกิจกรรมนันทนาการ					

การจัดกิจกรรมนันทนาการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการบุคลากรผู้ให้บริการ (ต่อ)					
6. ให้มีเจ้าหน้าที่พยาบาลประจำในขณะจัดกิจกรรมนันทนาการ					
7. ให้มีบุคลากรดูแลความปลอดภัยในการจัดกิจกรรมนันทนาการ					
ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมนันทนาการ					
1. ให้มีสถานที่ในการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง					
2. ให้มีสถานที่ในการจัดกิจกรรมในร่ม					
3. ให้มีสถานที่สำหรับเปลี่ยนเครื่องแต่งตัวอย่างเพียงพอและเหมาะสม					
4. ให้มีสวัสดิการบริการ เช่น น้ำ เครื่องดื่ม ห้องสุขา ถูกสุขลักษณะและเพียงพอ					
5. ให้มีสถานที่พักผ่อนเป็นสัดส่วนและเพียงพอ					
6. ให้มีสถานที่ประกอบกิจกรรมสะดวกและปลอดภัย					
7. ให้มีอุปกรณ์สำหรับใช้ปฏิบัติกิจกรรมเป็นมาตรฐาน					
8. ให้มีสถานที่และอุปกรณ์การปฐมพยาบาลสมบูรณ์					
ด้านงบประมาณ					
1. ให้มีงบประมาณสนับสนุน ในการจัดกิจกรรมนันทนาการเพียงพอ					
2. ให้มีงบประมาณในการจัดกิจกรรมนันทนาการได้เหมาะสมและต่อเนื่อง					
3. ได้รับการส่งเสริมงบประมาณจากองค์กรภายนอก เช่น สมาคมผู้ปกครองและครู สมาคมศิษย์เก่า บริษัท ห้างร้าน					
4. ให้มีงบประมาณสำหรับบำรุงสถานที่ อุปกรณ์ต่างๆ					
5. ให้มีงบประมาณสนับสนุนค่าตอบแทนบุคลากรที่มีหน้าที่นำกิจกรรม					

การจัดกิจกรรมนันทนาการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ					
1. การเต้นแอโรบิก					
2. การเสริมสร้างสมรรถภาพ และสุขภาพ					
3. การร้องเพลง					
4. ดนตรี					
5. อ่านหนังสือ					
6. ท่องเที่ยว					
7. งานสังสรรค์					
8. งานวัฒนธรรมประเพณี					
9. บำเพ็ญประโยชน์					
10. เล่นกีฬา และเกมส์					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมของครูในคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร เขตกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติมลงในช่องว่างที่กำหนด

1. ด้านการจัดการและดำเนินการ

2. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ

3. ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

4. ด้านงบประมาณ

5. ด้านประเภทกิจกรรมนันทนาการ

6. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ขอขอบคุณทุกท่านที่เสียสละเวลาอันมีค่าตอบแบบสอบถามชุดนี้

ภาคผนวก ค

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

ชื่อ	รองศาสตราจารย์ ดร.กำโชค เผือกสุวรรณ
ตำแหน่ง	ข้าราชการบำนาญ
สถานที่ทำงาน	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ชื่อ	รองศาสตราจารย์ เทเวศร์ พิริยะพูนท์
ตำแหน่ง	อาจารย์ประจำ
สถานที่ทำงาน	ภาควิชาพลศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ชื่อ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชัยโรจน์ สายพันธุ์
ตำแหน่ง	หัวหน้าภาควิชาสันตนาการ
สถานที่ทำงาน	คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ชื่อ	ดร.มาฆะ ภูจินดา
ตำแหน่ง	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ
สังกัด	สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.)
ชื่อ	นางสาว มุกดา มุ่งหมาย
ตำแหน่ง	ประธานฝ่ายวิชาการคณะเซนต์ ปอล เดอ ชาร์ตร
สังกัด	ฝ่ายการศึกษา คณะเซนต์ ปอล เดอ ชาร์ตร แห่งประเทศไทย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสุรางค์ ศรีสุทรนันท์
วันเดือนปีเกิด	6 สิงหาคม 2501
สถานที่เกิด	จังหวัดระยอง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 65 ซอยจันทน์ 18/7 แยก 14 แขวงทุ่งวัดดอน เขตสาทร กรุงเทพมหานคร 10120
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครูศึกษาและหัวหน้างานอนามัยโรงเรียน
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ ซอยเจริญกรุง 40 เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร 10150

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2517	มัธยมศึกษาตอนต้น จาก โรงเรียนนวมราช "วิทยสถานาร"
พ.ศ. 2520	มัธยมศึกษาตอนปลาย จาก โรงเรียนนนทรีวิทยา
พ.ศ. 2523	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ปก.ศ.สูง) สาขาวิชาพลศึกษา จาก วิทยาลัยครูจันทบุรี
พ.ศ. 2527	การศึกษามัธยมศึกษา (กศ.บ.) สาขาวิชาสุขศึกษา จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2554	การศึกษามหาบัณฑิต (วท.ม.) สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ